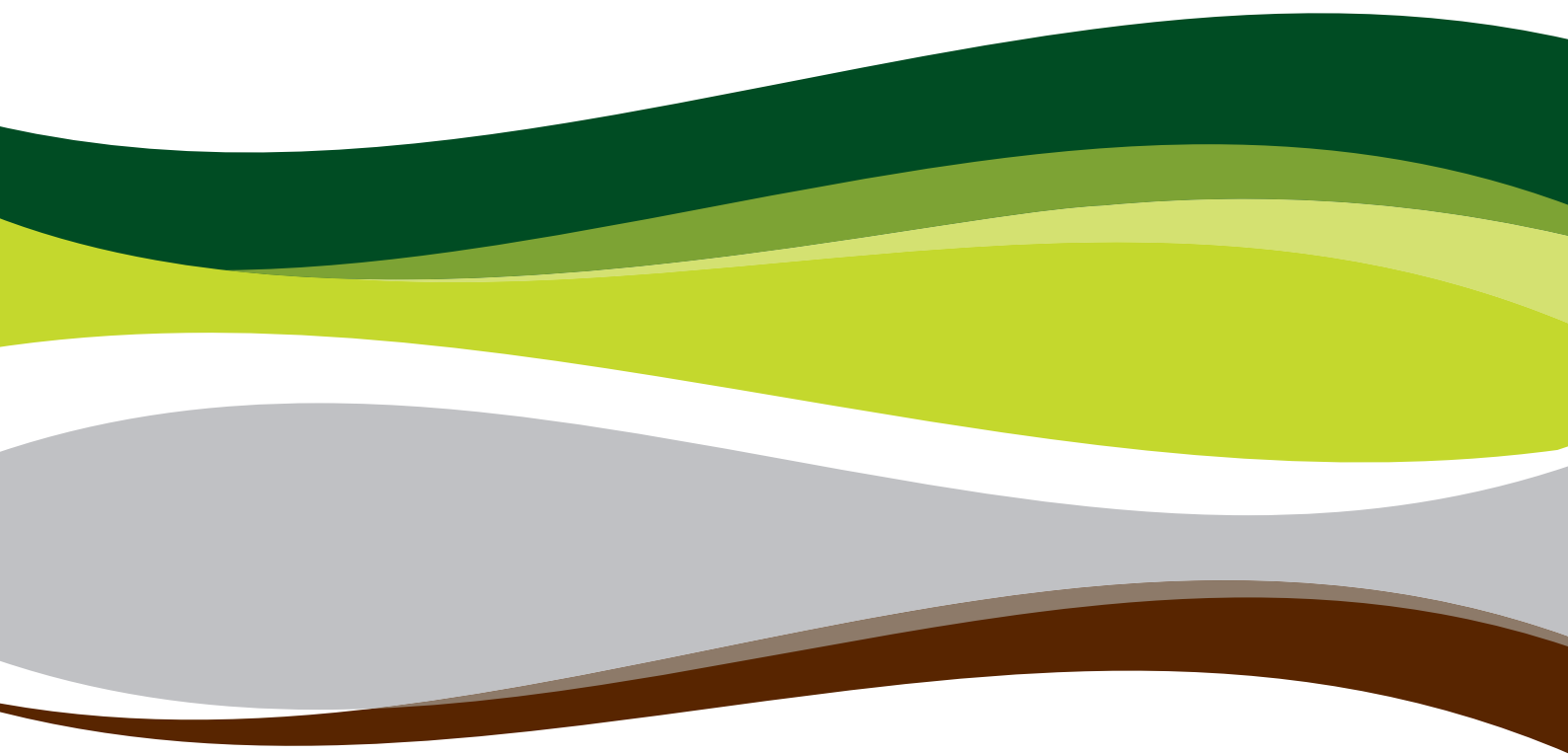


PENSIONS-FENNIAS VERKSAMHETS-  
BERÄTTELSE OCH BOKSLUT 2013







## Verksamhetsberättelse och bokslut

4 Styrelsens verksamhetsberättelse 2013

### **Bokslut**

- 15 Resultaträkning
- 16 Balansräkning
- 18 Principer för upprättande av bokslutet 2013
- 21 Noter till resultaträkningen
- 24 Noter till balansräkningen
- 33 Intern kontroll och riskhantering
- 41 Underteckningar av verksamhetsberättelsen  
och bokslutet
- 42 Nyckeltal
- 45 Guide för läsande av nyckeltalen
- 46 Revisionsberättelse



## Administration

- 48 Bolagsstyrningsrapport 2013
- 54 Styrelsen, förvaltningsrådet och ledningen
- 56 Förhandlingsdelegationer

# Styrelsens verksamhetsberättelse 2013

## FUSIONEN MELLAN ÖMSESIDIGA FÖRSÄKRINGSBOLAGET PENSIONS-FENNIA OCH LOKALTAPIOLA ÖMSESIDIGA PENSIONS-FÖRSÄKRINGSBOLAG

Ömsesidiga försäkringsbolaget Pensions-Fennias och Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Tapiolas styrelser fattade i december 2012 beslut om att ingå ett intentionsavtal för att inleda planeringen av en fusion. Bolagens styrelser godkände fusionens ramavtal och fusionsplanen i mars 2013. Till verkställande direktör för det bolag som uppstod vid fusionen valdes Lasse Heiniö och till vice verkställande direktör och ställföreträdare för verkställande direktören Satu Huber.

I ramavtalet fastställdes även det nya bolagets styrelsesammansättning. Styrelsen består av representanter för arbetsmarknadsparterna samt av företrädare för kunderna och intressentgrupperna från båda bolagen. Harri Miettinen valdes till ordförande för styrelsen och Ann Selin och Pekka Sairanen till vice ordförande. Bolagets förvaltningsråd bildades genom att förena de fusionerade bolagens förvaltningsråd. Klaus Saarikallio är ordförande för förvaltningsrådet och Håkan Nystrand och Ilkka Brotherus fungerar som vice ordförande.

Pensions-Fennias och LokalTapiola Pensionsbolags extra bolagsstämmor godkände fusionsplanen för Pensions-Fennia och LokalTapiola Pensionsbolag den 19 juni 2013. Finansinspektionen gav den 27 juni 2013 sitt godkännande till ansökan om fusion mellan Pensions-Fennia och LokalTapiola Pensionsbolag. Som ett resultat av fusionen inledde Ömsesidiga Arbetspensionsförsäkringsbolaget Elo sin verksamhet den 1 januari 2014. Pensions-Fennia upplöstes när fusionen trädde i kraft den 1 januari 2014. Fram till att fusionen genomfördes, dvs. fram till slutet av år 2013 fungerade Pensions-Fennia och LokalTapiola Pensionsbolag som konkurrerande bolag.

Elo har sammanlagt cirka 490 000 försäkrade arbetstagare och företagare. Med en total premieinkomst på cirka 3 miljarder euro har bolaget en marknadsandel om cirka 24 procent vid verksamhetsstarten. Placerings-tillgångarnas värde är över 18 miljarder euro. Antalet anställda är 450. Kontorslokaler finns i Hagalund i Esbo. Elo fortsätter ett nära samarbete med LokalTapiola och Fennia och fungerar som en jämlik samarbetspart i arbetspensionsärenden med bägge bolagsgrupperna.

## PLACERINGSMILJÖN

Den internationella valutafonden IMF väntade sig en starkare global ekonomisk tillväxt under år 2013 jämfört med

året innan, men den globala tillväxten blev till och med lägre än år 2012 och köpkraftskorrigerad var tillväxten något under 3 procent. Efter finanskrisen har utvecklingen av ekonomin varit positivast i Förenta staterna, men även där har arbetet för att minska gapet efter de finanspolitiska stimuleringsåtgärderna inom den offentliga sektorn ätit upp den ekonomiska tillväxten, som stannade på cirka 1,9 procent. Inom euroområdet bidrog det starka Tyskland och europeiska centralbankens löften om stimuleringsåtgärder till problemländerna till en positivare stämning mot slutet av året, men tillväxten i euroområdet blev ändå 0,4 procent negativt för hela året. I Finland var den ekonomiska utvecklingen till och med 1,1 procent negativ. I tillväxtländerna var tillväxten å sin sida klart under förväntningarna, 4,5 procent, och därtill började man se en större skillnad mellan de stabila och de svaga ekonomierna.

På grund av den svaga tillväxten och produktionskapacitetens låga utnyttjandegrad var ökningen av konsumtionspriserna endast 1,2 procent i de utvecklade ekonomierna år 2013. Mot slutet av år 2013 sjönk inflationen ytterligare i G10-länderna och inom euroområdet var utvecklingen till och med oroande. I tillväxtländerna var inflationen 6,2 procent år 2013, vilket i stort sett motsvarade den förväntade nivån.

På grund av ett svagt kapacitetsutnyttjande fortsatte centralbankerna i de utvecklade länderna att hålla räntorna på en rekordlåg nivå på finansmarknaden. Den japanska centralbanken bedrev hela året en penningpolitisk linje som grundade sig på en kraftig uppsvällning av centralbankens balansräkning. Europeiska centralbankens linje var att vidhålla tron på stödåtgärder. Den amerikanska centralbanken väckte å sin sida diskussion i början av sommaren då den meddelade om en minskning av de stimuleringsåtgärder som utgjort grunden för utökningen av det egna penningbeloppet. Detta ledde snabbt till en höjning av de långa referensräntorna i USA och Europa och till en relativt stor nedgång i intäkterna av de riskfyllda placeringsobjekt som dittills gett en god avkastning. Den amerikanska centralbanken kunde emellertid mycket snabbt lugna situationen genom att meddela att den ännu under en lång tid kommer att hålla de korta styrräntorna på en mycket låg nivå. Tack vare de förbättrade tillväxtutsikterna och centralbankernas stödåtgärder var slutåret mycket gynnsamt för de riskfyllda placeringarna.

## FÖRÄNDRINGAR I OMVÄRLDEN

I januari 2013 publicerades en utvärdering som de utländska experterna Nicolas Barr och Keith Ambachtsheer

gjort om det finländska pensionssystemet. Bägge bedömde att det nuvarande pensionssystemet fungerar väl.

Pekkarinens arbetsgrupp, som tillsattes för arbetsmarknadsparternas behov för att planera pensionsreformen som är avsedd att träda i kraft från ingången av år 2017, färdigställde sin slutrapport på hösten 2013. I rapporten utvärderades pensionssystemets hållbarhet inom den privata sektorn både ur ekonomisk och social synvinkel. I rapporten bedömdes hållbarhetsunderskottet i den offentliga ekonomin vara 4,6 procent av bruttonationalprodukten. Av detta kommer cirka 0,5 procentenheter från den privata sektorns pensionssystem. Förhandlingarna som gäller pensionsreformen 2017 torde bli klara under år 2014.

Från ingången av 2013 trädde en lagändring i kraft i anslutning till solvensreformen, i vilken det utjämningsbelopp som reserverats som buffert för fluktuationer i riskrörelsen och verksamhetskapitalet, som beskrev den faktiska solvensen och som fungerade som buffert för rörelserna på placeringsmarknaden, förenades till ett så kallat solvenskapital.

År 2013 fortsatte också social- och hälsovårdsministeriets solvensreform i syfte att omarbeta definitionen av pensionsbolagens kapitalkrav. Arbetet torde bli klart under år 2014. Social- och hälsovårdsministeriet bereder därtill lagstiftningsrevideringar i syfte att bland annat öka konkurrensen mellan arbetspensionsbolagen och för utvecklandet av pensionsbolagens förvaltning.

Förtida ålderspension, som gjorde det möjligt att gå i ålderspension redan vid 62 års ålder utan att pensionen minskade, slopades från ingången av år 2014. Samtidigt steg åldersgränsen för deltidspension till 61 års ålder från tidigare 60 år.

## HUR MÅLEN UPPNÅDDES

Det centrala målet inom placeringsverksamheten år 2013 var att trygga solvensen under alla omständigheter. Pen-

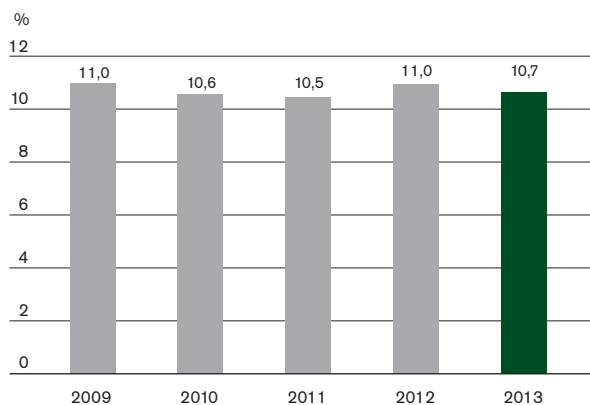
sions-Fennias placeringsintäkter var bland de bästa inom arbetspensionsbranschen. Avkastningen på placeringarna till verkligt värde med beaktande av driftskostnaderna för placeringsverksamheten, icke-hänförda intäkter av och kostnader för placeringsverksamheten samt övriga ränteposter i resultaträkningen uppgick under räkenskapsåret till 9,4 procent.

Pensions-Fennias solvens förbättrades år 2013 klart jämfört med situationen 31.12.2012. Beloppet av verksamhetskapitalet räknat enligt de bestämmelser som gällde 31.12.2012 var 1 395 miljoner euro och solvenskapitalet uppgick enligt de bestämmelser som gällde 1.1.2013 till 1 360 miljoner euro. Solvenskapitalet ökade med 23 procent från början av året till 1 667 miljoner euro. Solvensnivån, dvs. beloppet av solvenskapitalet i förhållande till den ansvarsskuld som används vid solvensberäkningen steg från att ha varit 21,7 procent i början av året till 25,1 procent vid årets slut. Samtidigt stärktes solvensställningen, dvs. solvenskapitalet i förhållande till solvensgränsen sjönk från 2,7 till 2,4.

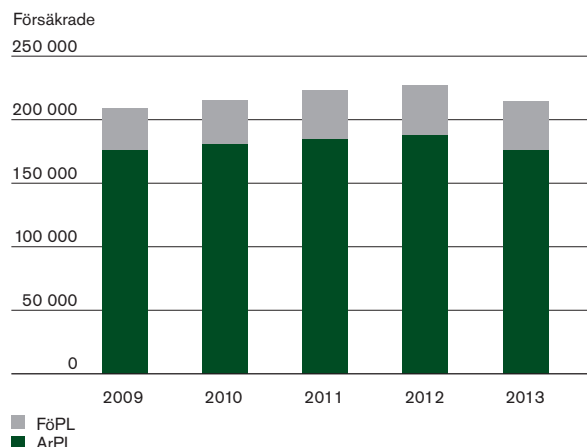
Bolaget redovisar ett omkostnadsöverskott på 11,1 miljoner euro, vilket motsvarar 19,3 procent av omkostnadsrörelsens resultat. Pensions-Fennias driftskostnader består i huvudsak av två stora poster; personalkostnader och IT-utgifter.

Under 2013 fick Pensions-Fennias samarbete som en del av Fennia-gruppen en mer framhävd roll. Pensions-Fennia bevarade sin starka ställning som arbetspensionsbolag bland företagare och små och medelstora företag. Marknadsandelen minskade med 0,3 procentenheter. Resultatet av överföringstrafiken var i sin helhet negativt. Nyförsäljningen var fortfarande på en god nivå. Genom nyförsäljning fick bolaget cirka 1 800 ArPL-försäkringar och 2 800 FöPL-försäkringar. Dessa ArPL-försäkringar omfattade cirka 3 800 anställningar.

## Pensions-Fennias marknadsandel mätt enligt premieinkomst 31.12



## Antalet försäkrade i Pensions-Fennia 31.12



Tack vare samarbetspartens starka lokala närvaro var marknadsandelen inom nyförsäljningen på en fortsatt god nivå. Inom nyförsäljningen var marknadsandelen för ArPL-försäkringar cirka 10,2 procent och för FöPL-försäkringar cirka 11,7 procent.

I början av 2013 förhandlade Pensions-Fennia fram ett avtal med LokalTapiola, enligt vilket LokalTapiola fortsätter att sköta arbetspensionsförsäkringsärendena för de av Pensions-Fennias kunder som är kunder i LokalTapiola. För Pensions-Fennias kunder hade detta arrangemang således inte några direkta effekter, utan skötseln av arbetspensionsförsäkringarna fortsatte som tidigare.

## BEREDNINGEN AV FUSIONEN

Genast i början av 2013 tillsattes en styrgrupp för att planera fusionen mellan Pensions-Fennia och LokalTapiola Pensionsbolag. Till en början fungerade det ett flertal projekt under styrgruppen, bl.a. i anslutning till fusionsplanen och ramavtalet, lokaliteterna och ICT samt kommunikationen. På grund av konkurrensrättsliga orsaker inleddes däremot projekten i anslutning till bland annat placeringsverksamheten, försäkringsrörelsen och pensionsärendena först lite senare efter att fusionsprocessen hade framskridit. Bildandet av Elo krävde stora insatser av hela personalen. Personalen hölls underrättad om hur fusionsprojektet framskred med hjälp av gemensamma personalmeddelanden i så rätt tid som möjligt.

Fusionen mellan försäkrings- och ersättningsprocesserna bereddes med temat att säkra en kontinuerlig verksamhet. I praktiken innebar detta en minimering av förändringarna över årsskiftet. Obligatoriska ändringar gjordes i utskrifter och ärendetjänsterna på nätet. Produktionen av försäkrings- och ersättningsprocesserna fungerade till en början i två system och enligt två verksamhetsmodeller. Utgångspunkten var att ändra så få saker som möjligt ur kundernas synvinkel.

Fusionsprojektet krävde en avsevärd mängd dagsverken speciellt inom ekonomi- och placeringsförvaltningen och HR, samt inom den oberoende riskövervaknings- och controllerfunktionen och orsakade person- och arbetsarrangemang för att säkerställa totalverksamheten. Utöver detta stärktes enheternas resurser med tidsbunden arbetskraft och timanställda. Samtliga projekt kunde genomföras enligt Day1-genomförandeplanen oberoende av den strikta tidtabellen.

## UTVECKLANDE AV VERKSAMHETEN

I kundrelationsprocessen satsade man år 2013 på ett nära samarbete med bolagets samarbetspartner. Samarbetspartnerns breda verksamhetsnät har tillsammans med Pensions-Fennias gedigna kompetens inom arbetspensionsförsäkring säkerställt att kunderna kunnat erbjudas täckande och sakkunnig service. Utvecklandet av telefon- och nättjänsterna har underlättat och ökat smidigheten i skötseln av ärendena. Utöver kundtillfreds-

ställelsen har man även följt upp tillfredsställelsen hos samarbetspartnern, vilken varit på en mycket hög nivå.

Ett nära samarbete har också bidragit till att fusionsprojektet kunnat genomföras smidigt. I början av projektet lyfte man fram eventuella störningar i kundernas och samarbetspartners tjänster som en betydande risk. I en enkät om tillfredsställelsen på fältet, som genomfördes i november 2013, bedömde de svarande emellertid att Pensions-Fennias verksamhet och samarbete fungerar bra. Tack vare det smidiga samarbetet uppstod det heller inga betydande störningar i kundernas tjänster.

Enligt en branschspecifik undersökning av kundtillfredsställelsen som Taloustutkimus Oy genomförde har Pensions-Fennias företagsbild och kundernas tillfredsställelse hållits på en god nivå. Cirka två av tre (63 procent) svaranden kände Pensions-Fennia tack vare en gällande eller tidigare kundrelation eller via något annat. Bolaget var det näst bäst kända inom branschen. Mätt enligt de allmänna betyget för kundtillfredsställelsen kom Pensions-Fennia trea med det allmänna betyget 8,14 (då det vägda medeltalet inom branschen var 8,09). Av de faktorer som inverkar på kundtillfredsställelsen fick Pensions-Fennia de klart bästa resultaten i fråga om sin sakkunnighet. Därtill skiljde sig Pensions-Fennia positivt inom branschen då det gäller att beakta kundernas behov. Då det gäller sakkunskap, nåbarhet och att hålla avtalade löften placerade sig Pensions-Fennia i topp inom branschen. Resultatet som visade kundernas villighet att rekommendera bolaget var gott.

Inom utvecklandet av försäkringsprocessen fokuserade bolaget på att utöka den elektroniska ärendehantering, speciellt genom att utarbeta en elektronisk blankett för ansökan om försäkring. I april 2013 tog man i bruk en elektronisk ansökan riktad till företagskunder och i september tog man i bruk en elektronisk ansökan för arbetsgivare. Kunderna och samarbetsparterna har varit nöjda med blankettens användbarhet och ett bevis på detta är förutom erhållen respons även att blanketten börjat användas i stor utsträckning snabbare än väntat. I och med den elektroniska ansökan gjordes redan klart över 70 procent av alla nya ansökningar inom nyförsäljningen, särskilt bland företagare, på elektronisk väg. Aktiviteten att använda den elektroniska ansökan har också hela tiden ökat bland arbetsgivarna och i november gjordes redan cirka 70 procent av alla ansökningar inom nyförsäljningen på elektronisk väg. Då det gäller överföringarna var andelen elektroniska ansökningar inom FöPL större än inom nyförsäljningen och i fråga om ArPL ungefär hälften. Den elektroniska ansökningsprocessen har också förkortat handläggningstiderna och ökat personalens belåtenhet med processens smidighet.

Inom pensionsprocessen pågick ett fortlöpande utvecklingsarbete för att förbättra kundservicen och pensionsprocessens effektivitet. Både genom enskilda projekt och ett fortlöpande utvecklingsarbete har man strävat

efter att erbjuda kunderna en jämn kvalitet oberoende av servicehändelsen eller -tidpunkten. Kvalitetsutfallet visar att bolaget lyckats bra i detta arbete.

Projektet med att förnya ersättningsystemet som inleddes år 2012 fortsatte som planerat under hela år 2013 och krävde en stor mängd personalresurser. Samtidigt beredde man sig för den kommande fusionen i början av år 2014 och personalen deltog i ett flertal planerings-, genomförande- och testningsprojekt. Trots dessa betydande extra utmaningar kunde man emellertid trygga pensionsprocessernas smidighet och en störningsfri kundservice.

Inom placeringsprocessen färdigställdes ett projekt för utvecklandet av värdepapperssystemet och det nya systemet infördes från ingången av år 2013. Samtidigt tog man i bruk ett datalager inom den oberoende riskövervaknings- och controllerenheten, med hjälp av vilket rapporteringen till myndigheter, ledningen, styrelsen och placeringsenheten har effektiviserats och automatiserats. Inom placeringsprocessen systematiserades och vidareutvecklades användningen av scenariomodellerna för placeringsstillgångarna och solvensen både inom riskhanteringen och allokeringprocessen.

Vid ingången av 2013 började man utarbeta en riskdatabas för de operativa riskerna inom Pensions-Fennia. Varje process och enhet rapporterade observerade operativa risker och åtgärderna för hanteringen av dem. Den oberoende riskövervaknings- och controllerenheten samlade in observationerna till en gemensam riskdatabas och sammanställde sammanfattade rapporter på bolagsnivå för såväl ledningsgruppen och styrelsen som för bolagets processer och enheter. Avsikten med riskrapporteringen har varit att stärka organisationens riskhanteringskultur och riskmedvetenhet.

HR-enheten har haft som mål att genom personalledningsåtgärder stöda Pensions-Fennias affärsverksamhet och genomförandet av bolagets strategi, vilket även har inbegripit moderna elektroniska arbetsredskap med vilka man effektiviserat och automatiserat HR-processerna.

Utöver det grundläggande HR-arbetet beredde man sig år 2013 även för den kommande fusionen. Beredningen av fusionen ledde speciellt på hösten till mycket knappa personalresurser i vissa delar av organisationen, för vilket man beredde sig genom att anställa tilläggsresurser och genom att lokalt avtala med personalrepresentanterna om möjligheten till extra övertid på 80 timmar fram till slutet av år 2013. Stödandet av de anställdas arbetsförmåga och möjligheten för dem att kunna hålla ens korta återställande ledigheter var svårare än tidigare. Arbetsförmågan stöddes genom gemensam utbildning i ledningen av förändringar som ordnades både för personalen och förmännen i de fusionerande bolagen. Enligt personalens kommentarer var utbildningen nödvändig och givande. Utifrån responsen ordnades vidare gruppcoaching för förmännen i slutet av året.

## FÖRSÄKRINGSBESTÅND OCH PREMIEINKOMST

Vid utgången av 2013 var 214 420 personer försäkrade i Pensions-Fennia. Antalet ArPL-försäkringar minskade med cirka 1 220 till 21 700 försäkringar, vilka omfattade 177 020 försäkrade personer. Antalet försäkrade anställningar var i slutet av 2013 cirka 11 900 färre än året innan. Antalet FöPL-försäkrade minskade under året med cirka 2 200 företagare och vid utgången av året skötte bolaget 37 400 gällande FöPL-försäkringar.

Den genomsnittliga ArPL-avgiften var 22,8 procent av löner/förvärvsinkomsten. Arbetstagarnas avgiftsandel var i genomsnitt 5,45 procent. Premieinkomsten uppgick 2013 till 1 326,3 miljoner euro. Av denna var ArPL-försäkringarnas andel före avdrag för kreditförluster 1 152,1 miljoner euro och FöPL-försäkringarnas andel 184,8 miljoner euro. Kreditförlusterna på pensionsavgiftsfordringar uppgick till 10,6 miljoner euro.

Kreditförluster för ArPL-avgifter redovisades för 9,1 miljoner euro år 2013. Kreditförlusterna för FöPL-avgifter uppgick till 1,5 miljoner euro. Beloppet utestående avgiftsfordringar som förfallit till betalning uppgick 31.12.2013 till 49,5 miljoner euro. Kreditförlusterna ökade från året innan med 1,2 miljoner euro. Andelen obetalda avgifter ökade från föregående år med 5,0 miljoner euro.

## PENSIONER OCH ARBETSHÄLSA

Under år 2013 behandlades sammanlagt cirka 18 000 pensionsärenden, av vilka antalet nya pensionsansökningar var cirka 8 700. Det totala antalet nya ansökningar ökade något från året innan. Den största ökningen på nästan tio procent gällde antalet ansökningar om ålderspension. De kunder som är försäkrade i vårt bolag ålderspensionerades från sin anställning i genomsnitt vid 63,5 års ålder. Den genomsnittliga pensioneringsåldern var på samma nivå som året innan och det skedde heller ingen betydande ökning i mängden arbete som utfördes vid sidan av pensionen.

Antalet rehabiliteringsansökningar ökade från året innan inom hela arbetspensionsbranschen. Pensions-Fennias andel av rehabiliteringsansökningarna av det totala antalet ansökningar som inlämnades till pensionsanstalterna var 7,5 procent. Den samhälleliga debatten samt samarbetet mellan arbetsgivare och företagshälsovården vid genomförandet av rehabilitering har ökat. Detta arbete kommer att synas i utvecklingen av antalet ansökningar på lång sikt.

Vid utgången av år 2013 var antalet pensionstagare nästan 88 500. Under år 2013 utbetalades pensioner för sammanlagt 1 082,4 miljoner euro. Det är väsentligt med tanke på våra kunders utkomst att pensionerna utbetalas i rätt tid och då det gäller detta lyckades vi mycket bra år 2013.

Pensionsrådgivningen skickade på sommaren pensionsutdrag till cirka 116 500 försäkrade. År 2013 skickades utdrag till samtliga företagare samt till alla ar-

betstagare som är födda i januari–april. Utdraget innehöll förutom uppgifter om arbete inom den privata sektorn även anställningsuppgifterna från den offentliga sektorn. Den allmänna ekonomiska situationen återspeglades fortfarande inom pensionsrådgivningen, då permitteringar och uppsägningar har ökat behovet att reda ut olika pensionsalternativ.

Efektitjänsten, som Pensions-Fennia tillhandahållit för sina kunder, har syftat till att stöda det hälsofrämjande arbetet och förebyggandet av risken för arbetsförmåga i kundföretagen. Tjänsten har bestått av olika riskkartläggningar, utbildningar och en täckande nättjänst.

År 2013 ordnades sammanlagt sexton Efektitjänstutbildningar för kundföretagens representanter med teman anknutna till förmansarbetet, ledarskapet och utvecklandet av arbetet. Responsen på utbildningen har varit mycket god. Av riskkartläggningarna har Efektitjänstundersökningen av arbetsmiljön visat sig vara ett bra verktyg för kundföretagen i kartläggningen av hur de anställda orkar i arbetet och de faktorer som utmanar orkan. År 2013 genomfördes några tiotals enkätundersökningar.

Inom servicen för storföretag hade hanteringen av risken för arbetsförmåga fortfarande en central roll år 2013 och arbetet krävde ett aktivt samarbete mellan företagsledningen, kundens företagshälsovård och Pensions-Fennias expert. Samarbetets mål har varit att ta fram förebyggande åtgärder för att upprätthålla arbetsförmågan och att med hjälp av yrkesinriktad rehabilitering finna lösningar för att förlänga yrkesbanorna för personer med funktionsnedsättningar.

Företagarundersökningen Framgång på ett meningsfullt sätt, som utvecklades år 2012, tillämpades även år 2013 med ett koncept anpassat för samarbetspartnerna. Undersökningen kartlägger företagarnas arbetsförmåga

och företagets framgång med subjektiva mätare. Under 2013 genomfördes sammanlagt sex särskilt inriktade undersökningar. Sammanlagt 668 personer svarade på enkätundersökningen och resultatet från varje enkät har jämförts med svarsmaterialet från den mer omfattande undersökningen som gjordes år 2012 bland 1 500 företagarkunder hos Pensions-Fennia. Det har skrivits flera målgruppsinriktade artiklar utifrån enkäterna och resultatet har även behandlats på samarbetspartnernas evenemang.

## ANSVARSSKULD OCH TÄCKNING AV DENNA

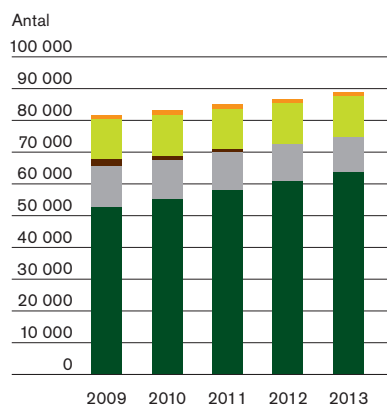
Vid utgången av år 2013 uppgick Pensions-Fennias ansvarsskuld till 6 967,2 miljoner euro. I ansvarsskulden ingick 900,5 miljoner euro i ansvar som influtit av arbetstagarnas avgiftsandel.

I ersättningsansvaret ingår också ett utjämningsbelopp, som i slutet av år 2013 uppgick till 216,8 miljoner euro, varav grundförmånens andel var 212,0 miljoner euro. Utjämningsbeloppet var på en betryggande nivå. Försäkringsrörelsens resultat var som helhet negativt år 2013.

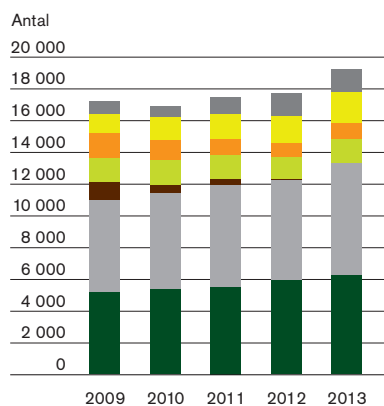
Den genomsnittliga aktieavkastning inom pensionsystemet som ska överföras till ansvarsskulden var 31.12.2013 cirka 19,9 procent och det aktieavkastningsbundna tilläggsförsäkringsansvaret uppgick 31.12.2013 till cirka 164,6 miljoner euro.

Täckningen av ansvarsskulden uppfyller villkoren i täckningsförordningen och Finansinspektionens föreskrifter. Den förtecknade täckningen uppgick till 8 356 miljoner euro, dvs. den översteg den ansvarsskuld som ska täckas med 19,8 procent. Pensions-Fennias öppna valutaposition, dvs. de tillgångar som inte skyddas mot fluktuationer i valutakursen, uppgick till 782 miljoner euro.

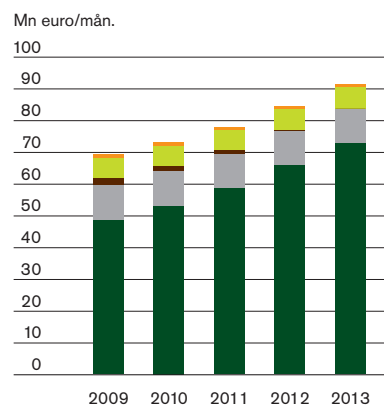
### Antal pensionstagare 31.12



### Antalet slutförda handläggningar 31.12 (nya ansökningar och ändringsansökningar)



### Löpande pensioner 31.12





## Ansvarsskuld, mn euro

	31.12.2013	31.12.2012
<b>Premieansvar</b>		
Framtida pensioner	3 478,7	3 424,6
Fördelat tilläggsförsäkringsansvar	21,9	18,8
Ofördelat tilläggsförsäkringsansvar	97,8	98,1
Aktieavkastningsbundet	164,6	43,1
	3 763,0	3 584,6
<b>Ersättningsansvar</b>		
Löpande pensioner	2 987,4	2 810,5
Utjämningsansvar	216,8	225,7
	3 204,2	3 036,2
<b>Sammanlagt</b>	<b>6 967,2</b>	<b>6 620,7</b>

## PLACERINGSVERKSAMHET

Inom placeringsverksamheten har målet varit att uppnå bästa möjliga realavkastning på lång sikt genom att hålla riskerna på den nivå som styrelsen fastställt. Avkastningen på det sysselsatta kapitalet var inom hela placeringsverksamheten 9,4 procent före driftskostnader och icke hänfödda intäkter av och kostnader för placeringsverksamheten. Den totala avkastningen på Pensions-Fennias placeringsverksamhet kan betraktas som utmärkt i en miljö, där det allmänna ekonomiska klimatet var svagt och utsikterna osäkra. Den förbättrade solvensen möjliggjorde också en behärskad riskökning.

Avkastningskravet på ansvarsskulden fastställs på basis av den diskonteringsränta (3 procent) som används

vid beräkningen av ansvarsskulden, avsättningskoefficienten för pensionsansvar samt på basis av pensionsanstalternas genomsnittliga aktieavkastning. För tiden 1.1–31.3.2013 var kompletteringskoefficienten 0,71 procent, för tiden 1.4–30.6.2013 på motsvarande sätt 0,98 procent, för tiden 1.7–30.9.2013 var den 1,20 procent och för tiden 1.10–31.12.2013 0,85 procent. Beräkningsräntan fastställs fortsättningsvis varje halvår enligt arbetspensionsanstalternas genomsnittliga solvens. År 2013 var beräkningsräntan 4,00 procent fram till 30.6 och under tiden 1.7–31.12 på motsvarande sätt 4,75 procent.

Nettointäkterna av placeringsverksamheten i resultaträkningen var 385,2 miljoner euro. Vid avyttringen av aktie-, ränte- och fastighetsplaceringar samt övriga placeringar uppstod en sammanlagd förlust på 48,8 miljoner euro och en vinst på 248,6 miljoner euro. Återförda nedskrivningar gjordes på aktie-, ränte- och fastighetsplaceringar samt på övriga placeringar för 65,4 miljoner euro. Nedskrivningar på aktie-, ränte- och fastighetsplaceringar samt övriga placeringar gjordes för 87,2 miljoner euro. Värderingsdifferenserna ökade under räkenskapsåret med 316,4 miljoner euro. Nettointäkterna av placeringsverksamheten till verkligt värde uppgick till 704,3 miljoner euro.

Avkastningen på aktiemarknaden var god genast från ingången av året. Aktierisken utökades gradvis med totalt 10 procentenheter och aktiernas andel av placeringarna var i slutet av året 32 procent. Avkastningen på noterade aktier var den högsta av alla placeringsklasser år 2013,

## Placeringsallokering 2013

Placeringstillgångar till verkligt värde och intäkter (inkluderar upplupna räntor)	31.12.2013		Avkastning %	31.12.2012		Avkastning %
	mn euro <sup>1)</sup>	%		mn euro	%	
<b>Ränteplaceringar</b>	<b>3 319,4</b>	<b>40,7</b>	<b>1,6</b>	<b>3 888,3</b>	<b>51,9</b>	<b>9,0</b>
Lånefordringar	271,4	3,3	3,5	397,7	5,3	2,9
Masskuldebrevslån	2 315,5	28,4	1,7	3 078,6	41,1	11,0
Masskuldebrevslån i offentliga samfund inom OECD/EES	541,1	6,6	0,9	737,2	9,8	5,3
Masskuldebrevslån i övriga samfund	1 774,4	21,8	1,9	2 341,5	31,2	13,3
Övriga finansmarknadsinstrument och insättningar inkl. fordringar och skulder som hänför sig till placeringar	732,4	9,0	0,3	412,0	5,5	1,2
<b>Aktieplaceringar</b>	<b>2 576,3</b>	<b>31,6</b>	<b>20,3</b>	<b>1 625,6</b>	<b>21,7</b>	<b>15,8</b>
Noterade aktier	2 333,7	28,6	22,1	1 360,9	18,2	16,7
Kapitalplaceringar	172,4	2,1	10,7	161,0	2,1	10,8
Onoterade aktieplaceringar	70,2	0,9	1,6	103,7	1,4	10,7
<b>Fastighetsplaceringar</b>	<b>1 342,0</b>	<b>16,5</b>	<b>14,9</b>	<b>1 147,6</b>	<b>15,3</b>	<b>12,5</b>
Direkta fastighetsplaceringar	1 124,8	13,8	16,2	931,8	12,4	14,8
Fastighetsplaceringsfonder och fondföretag	217,1	2,7	9,0	215,8	2,9	5,4
<b>Övriga placeringar</b>	<b>914,8</b>	<b>11,2</b>	<b>9,1</b>	<b>833,8</b>	<b>11,1</b>	<b>6,3</b>
Placeringar i hedgefonder	893,0	11,0	9,0	826,6	11,0	8,6
Övriga placeringar	21,7	0,3	10,7	7,2	0,0	-41,9
<b>Placeringar sammanlagt</b>	<b>8 152,4</b>	<b>100,0</b>	<b>9,4</b>	<b>7 495,2</b>	<b>100,0</b>	<b>10,3</b>

1) Inkluderar derivat utanför balansräkningen för 16,0 miljoner euro.

dvs. 22,1 procent. Förutom en gynnsam marknad bidrog även ett framgångsrikt val av aktier till den goda avkastningen.

Avkastningarna på placeringar med låg risk, närmast statliga masslån, var till och med negativa längs året på grund av stegringen i de långa räntorna oberoende av den relativt låga ränterisken i placeringsportföljen. Avkastningen på de statliga masslåneplaceringarna var emellertid en dryg halv procent i slutet av året. Oberoende av den förhöjda räntenivån var avkastningen på företagslån nästan 3 procent för placeringar i en god riskklass och över 8 procent för placeringar i en hög riskklass tack vare lägre marginaler och en god löpande avkastning.

Placeringar i hedgefonder avkastade 9,0 procent år 2013. Av hedgefonderna uppnåddes den bästa avkastningen på fonder, vilkas placeringsstrategier utnyttjade särdragen inom aktiesektorn och olika sektorer med kreditrisk på den amerikanska marknaden med en måttlig risknivå.

Läget på fastighetsplaceringmarknaden var lugn, även om kontorsfastigheternas kapacitetsutnyttjandegrad sjönk ytterligare och den sjunkande handelsvolymen orsakade ett tryck på hyresnivåerna. Då det gäller fastighetsaffärer var volymen historiskt låg på grund av tadelningen på placeringmarknaden. Det fanns ett betonat intresse hos investerarna för prime-objekt med låg risk, emedan utbudet på marknaden bestod av mer riskfyllda fastighetsobjekt.

På grund av den stora efterfrågan sjönk investerarnas avkastningskrav fortfarande i fråga om de bästa objekten, vilket syntes i form av större värdeförändringar än normalt för bostäder och stora affärscentra i Pensions-Fennias fastighetsportfölj. Värdet på kontorsfastigheter sjönk däremot något.

De största investeringarna utgjordes av tornhotellet i Tammerfors, två bostadsobjekt i Sockenbacka i Helsingfors och den läkarcentral som kommer att byggas i Kampin Huippu. Som en följd av dessa investeringar och gjorda uppskrivningar ökade fastighetsplaceringarnas andel i totalallokeringen till cirka 16,5 procent.

I de indirekta fastighetsfundsplaceringar som Pensions-Fennia gjorde inom EU-området var utvecklingen fortsatt jämn och avkastningen på nöjaktig nivå.

Fastighetsplaceringarnas avkastning på det sysselsatta kapitalet var 14,9 procent. Fastighetsportföljen utvärderades år 2013 i sin helhet av en utomstående aktör och utgående från dessa utvärderingar steg fastighets-tillgångarnas värde med sammanlagt cirka 98 miljoner euro netto. Den största bidragande orsaken till värdestegringen var Pensions-Fennias fastighetsplaceringstrategi, som fungerade bra på den gällande marknaden där man favoriserar fastighetsobjekt med låg risk. Även om värdet på kontorsfastigheterna sjönk, fortsatte värdet på bostäder och stora affärscentra att stiga. Därtill ökade förändringen av värderingsprinciperna för hyresbostäder

att motsvara praxisen inom branschen ytterligare den ovan nämnda värdeökningen med 38 miljoner euro.

Lånestocken inom företagsfinansieringen uppgick i slutet av året till cirka 271 miljoner euro. Totalavkastningen på lånen var god, 3,5 procent. Kreditförlusterna var mycket små.

## TOTALA DRIFTSKOSTNADER OCH PERSONAL

De totala driftskostnaderna uppgick år 2013 till 65,7 miljoner euro. De driftskostnader som täcks med omkostnadsinkomsten uppgick till 46,4 miljoner euro och de driftskostnader som täcks med intäkterna från placeringsverksamheten till 13,3 miljoner euro. Driftskostnaderna i anslutning till upprätthållandet av arbetsförmågan finansierades med försäkringsavgiftens invalidpensionsdel för 2,3 miljoner euro. I de totala driftskostnaderna ingick 3,7 miljoner euro i lagstadgade avgifter som täcks med en egen avgiftsandel. Ökningen av driftskostnaderna från året innan berodde i huvudsak på integrationskostnaderna i anslutning till genomförandet av fusionen.

Personalkostnadernas andel av utgifterna för försäkrings- och placeringsverksamheten var 38 procent. I omkostnadsinkomst för hela året genererades 57,6 miljoner euro. Omkostnadsrörelsens resultat var 11,1 miljoner euro och av omkostnadsresultatet användes 80,7 procent för försäkringsverksamhetens driftskostnader.

År 2013 hade bolaget i genomsnitt 249 anställda. Vid utgången av 2013 hade bolaget 252 fast anställda arbetstagare, av vilka emellertid tre anställningar upphörde vid årsskiftet. Den sista december hade bolaget 23 personer i en visstidsanställning och för elva av dessa tog den tidsbundna anställningen slut 31.12.2013. Nio personer var föräldra- eller vårdlediga, en person erhöll deltidspension och två personer fick delinvalidpension. Bolaget anställde nio nya arbetstagare och två tidsbundna anställningar omvandlades till ordinarie anställningar. Sammanlagt 17 anställningar upphörde, varav fem på grund av pensionering.

Konversions- och utvecklingsprojekten i anslutning till fusionen krävde en betydlig mängd personalresurser inom olika delar av organisationen år 2013. För det resursbehov som uppstår på grund av bland annat olika projekt och familjeledigheter avlönas visstidsanställda efter behov. Det är särskilt viktigt att arbetstagarna kan återhämta sig i tillräcklig grad då flera projekt och ändringsarbeten pågår samtidigt.

## RESULTAT OCH SOLVENS

Nettointäkterna av placeringsverksamheten i bokföringen, inkl. sådana ränteposter i resultaträkningen som inte bokförs i intäkterna av placeringsverksamheten, uppgick till 387,9 miljoner euro. Räntan som gottgörs ansvarsskulden för motsvarande tid var 255,6 miljoner euro. Kravet på den ansvarsskuld som är bunden till aktieavkastningen var 121 miljoner euro med beaktande

av ett uppskattningsfel året innan. Det bokföringsmässiga resultatet av placeringsverksamheten var således 11,2 miljoner euro. Värderingsdifferenserna ökade med 316,4 miljoner euro. Resultatet av placeringsverksamheten enligt verkligt värde inklusive övriga ränteposter i resultaträkningen uppgick till 327,7 miljoner euro. Omkostnadsrörelsens resultat var 11,1 miljoner euro. Resultatet av försäkringsrörelsen var -8,2 miljoner euro. Pensions-Fennias sammanräknade totalresultat uppgick till 330,5 miljoner euro.

Det ofördelade tilläggsförsäkringsansvaret minskade med 0,3 miljoner euro. Till nedsättningar av försäkringsavgiften överfördes 21,8 miljoner euro.

Solvenskapitalet uppgick i slutet av året till 1 667,1 miljoner euro, dvs. det var 25,1 procent av ansvarsskulden. Värderingsdifferensernas andel av solvenskapitalet var 1 317,1 miljoner euro. Solvenskapitalets minimibelopp är 469,1 miljoner euro.

## **PENSIONS-FENNIAS EGET KAPITAL OCH ÖVERSKOTT**

Pensions-Fennias eget kapital bestod 31.12.2013 av det bundna egna kapitalet, som omfattade grundfonden på 5 045 637,79 euro samt fritt eget kapital, som omfattade säkerhetsfonden på 635 750,36 euro, dispositionsfonden på 29 091 990,32 euro samt räkenskapsperiodens vinst och vinst från tidigare räkenskapsperioder på 1 841 728,24 euro.

Pensions-Fennias garantikapital på 1 681 879,26 euro återbetalades enligt den ordinarie bolagstämans beslut den 19 juni 2013 till Ömsesidiga Försäkringsbolaget Fennia, varefter bolaget inte har haft något garantikapital. Genom ordinarie bolagsstämans beslut höjdes samtidigt garantikapitalet med en summa motsvarande återbetalningen av garantikapitalet genom att överföra motsvarande belopp från grundfonden till dispositionsfonden och därtill gjordes nödvändiga ändringar i bolagsordningen.

Räkenskapsperiodens överskott är 1 605 655,18 euro.

## **BELÖNINGSPRINCIPERNA**

Pensions-Fennias styrelse har godkänt den gällande löne- och bonuspolitiken. Utvärderings- och belöningsutskottet har varje år dragit upp riktlinjerna för Pensions-Fennias belöningsprinciper som tillämpats på hela personalen. Inom Pensions-Fennia har man använt ett målbonussystem som omfattar majoriteten av personalen, ett motivationsbonussystem för ledningsgruppen, ett motivationsbonussystem för den utvidgade ledningsgruppen, den oberoende riskövervaknings- och controllerenheten och för en del av placeringsorganisationen samt ett resultatbonussystem som tillämpas på försäljningspersonalen. Styrelseledamöterna har inte omfattats av Pensions-Fennias bonussystem.

Utnämnings- och belöningsutskottet har årligen berett ledningsgruppens bonusmätare och principerna för målbonussystemet samt den bonus som ska utbetalas till ledningsgruppen och utfallen av de mätare som ligger till grund för målbonusen för styrelsens godkännande. För de övriga personalgrupperna har verkställande direktören godkänt bonusmätarna och den bonus som ska utbetalas i enlighet med utvärderings- och belöningsutskottets riktlinjer.

Majoriteten av personalen (75 %) har omfattats av det målbonussystem som styrelsen har godkänt. Målbonusen har varit tudelad; bolagets resultatdel (30 % av bonusen) och en andel som är beroende av hur väl målen för bolagets processer har uppnåtts (70 % av bonusen). År 2013 var högsta möjliga bonus 10 procent av årslönen. Som mätare har man fastställt de nyckeltal som beskriver utvecklingen av funktionen och effektiviteten i bolagets huvudprocesser och dessa mätare har tillämpats i olika kombinationer på alla som omfattas av systemet. Mätarna har i huvudsak varit desamma varje år för att göra det möjligt att observera på vilket sätt verksamheten utvecklats och effektiviteten ökat.

För varje direktör i ledningsgruppen har man uppställt personliga mål som härletts ur bolagets strategiska mål. I bonusen har man därtill beaktat varje direktörs övriga mål och bedömt ledningsarbetet. I placeringsenheten har man på portföljförvaltarna tillämpat ett motivationsbonussystem som baserar sig på placeringsverksamhetens strategiska mål, målen per tillgångslag/team och personliga mål. För arbetstagarna inom den oberoende riskövervaknings- och controllerenheten har bolaget även haft ett eget motivationsbonussystem, vars mål har härletts ur de mål som styrelsen ställt upp för enhetens direktör, enheternas mål samt ur individuella mål.

För alla som omfattas av motivationsbonussystemet har man fastställt ett maximibelopp för bonusen. En del av bonusen har utbetalats året efter att bonusen fastställt och resten utdraget över de tre följande åren. Styrelsen har förbehållit sig rätten att inte betala ut någon bonus. Då de uppställda målen uppnåtts, har man inom motivationsbonussystemet betalat hälften av maximibonusen. Motivationsbonusen har också begränsats genom att beakta solvensens riskställning och ekonomiska situation. I resultatbonussystemet för försäljningsorganisationen har bonusen fastställts utifrån hur väl de uppställda försäljningsmålen uppnås.

## **INTERN KONTROLL OCH RISKHANTERING**

Det har varit styrelsens skyldighet att varje år utvärdera bolagets interna kontroll. Denna värdering grundar sig på en redogörelse som utarbetats av bolagets interna revision. Styrelsen har bedömt att bolagets interna kontroll varit ändamålsenligt ordnad 2013. Styrelsen har biträttats av ett revisionsutskott, som bland annat har haft i uppgift att följa upp bolagets ekonomiska ställning och rappor-

tering samt att bolagets interna kontroll och riskhantering varit tillräckliga och ändamålsenligt ordnade.

Styrelsen har godkänt en riskhanteringsplan som omfattat Pensions-Fennias hela verksamhet och som även innehållit de viktigaste riskhanteringsåtgärderna i anslutning till placeringsverksamheten. Riskhanteringsprocessen har varit integrerad i verksamhetsplaneringen och processens viktigaste uppgift har varit att säkerställa att bolagets strategiska mål och andra viktiga faktorer i anslutning till verksamheten uppnås. Den oberoende riskövervaknings- och kontrollenheten har avgett en mellanrapport till revisionsutskottet om hur åtgärderna enligt riskhanteringsplanen framskrider. Den slutliga redogörelsen för genomförda riskhanteringsåtgärder har tillställts styrelsen. I fråga om placeringsverksamheten har styrelsen år 2013 erhållit den oberoende riskövervaknings- och kontrollenhetens månatliga bedömningar om förändringarna i de viktigaste placeringsriskerna och solvensen samt varje kvartal mer omfattande utvärderingar av solvensens risktal.

Medlemmarna i ledningsgruppen har i fråga om de egna enheterna varit ansvariga för att övervaka att den interna kontrollen fullföljs och att riskhanteringsprocesserna är ändamålsenligt ordnade. Riskövervaknings- och kontrollenheten som är oberoende av den operativa verksamheten har koordinerat utarbetandet av en riskhanteringsplan för varje enhet och process. De största operativa riskerna har bland annat anslutit sig till personalen, datasystemen, processerna, säkerheten och juridiken. Riskhanteringsplanerna för den operativa verksamheten har grundat sig på ett förfarande där man identifierar verksamhetsriskerna, bedömer deras effekt, fastställer riskhanteringsåtgärder och avtalar om övervakningen av dessa.

Bolaget bereder sig för riskerna i placeringsverksamheten med hjälp av solvenskapitalet. Nyckeltalen som använts vid uppföljningen och bedömningen av den totala riskställningen inom placeringsverksamheten är solvenskapitalet i förhållande till ansvarsskulden, till solvensgränsen enligt förordningarna samt till den solvensgräns som beräknats med bolagets interna scenariomodell. Solvenskapitalet, solvensställningen och risknyckeltalen för de olika tillgångsslagen har följts upp kontinuerligt.

Riskerna i försäkringsrörelsen ansluter sig till försäkringsavgiftens och ansvarsskuldens tillräcklighet på kort och lång sikt. Försäkringsrörelsens riskhantering baserar sig på sådana grunder för försäkringsavgiften och ansvarsskulden som uppfyller trygghetskraven, och som är desamma för alla bolag. Bolaget har i främsta hand berett sig för svängningar i försäkringsrörelsen genom det utjämningsbelopp som ingår i ansvarsskulden. För bolaget har utsetts en försäkringsmatematiker i enlighet med villkoren i lagen som bland annat har haft till uppgift att se till att de interna försäkringstekniska metoderna är ändamålsenligt ordnade i bolaget.

Riskhanteringen har beskrivits närmare i noterna till bokslutet.

## INTERN OCH EXTERN REVISION

Den interna revisionen utgörs av oberoende och objektiv bedömnings-, säkrings- och konsulteringsverksamhet som ordnats för att skapa mervärde för organisationen och förbättra dess verksamhet. Pensions-Fennias interna revision har stött organisationen att uppnå målen genom att erbjuda ett systematiskt tillvägagångssätt för bedömning och utveckling av effektiviteten i organisationens riskhanterings-, övervaknings-, lednings- och förvaltningsprocesser. Den interna revisionen har årligen utarbetat en verksamhetsplan som styrelsen godkänt. Gjorda observationer har rapporterats till ledningsgruppen och revisionsutskottet och över dem har årligen uppgjorts en verksamhetsberättelse för bolagets styrelse. Den interna revisionen har även varje år gjort upp en bedömning av bolagets interna kontroll för bolagets styrelse.

Den externa revisionen har utförts av revisorer som valts på bolagsstämman. Därtill har bolagets verksamhet övervakats av Finansinspektionen.

## ADMINISTRATION

På Pensions-Fennias ordinarie bolagsstämma den 22 april 2013 återvaldes till förvaltningsrådet på förslag av arbetsgivarnas viktigaste centralorganisationer verkställande direktör Heikki Nikku och verkställande direktör Jukka Tikka och till nya ledamöter valdes verkställande direktör Ville Laine och verkställande direktör Terhi Penttilä. På förslag av de viktigaste löntagarcentralorganisationerna återvaldes kommunikationschef Timo Korpijärvi, ordförande Håkan Nystrand och direktör Markku Palokangas. Till förvaltningsrådet återvaldes även verkställande direktör Pertti Karjalainen, styrelsens ordförande Taisto Lehti och verkställande direktör Kyösti Pöyry. Till nya ledamöter i förvaltningsrådet valdes därtill verkställande direktör Antti Peltonen, verkställande direktör Pertti Kauppinen, ekonomidirektör Kalle Kujanpää, verkställande direktör Reijo Mesimäki, verkställande direktör Tapio Kuittinen och ekonomidirektör Ansu Saarela. Kari Happonen, Pertti Porokari och Pertti Kauppinen avsåg sig sitt medlemskap i förvaltningsrådet under år 2013.

Till ordinarie revisorer på den ordinarie bolagsstämman den 22 april 2013 valdes CGR Ulla Nyky och CGR Pekka Hietala samt till revisorssuppleanter CGR Jenni Smedberg ja CGR Pasi Hirvonen.

Förvaltningsrådet valde på sitt möte den 19 mars 2013 verkställande direktör för Teknologiindustrin rf. Jorma Turunen till ordinarie medlem i styrelsen i stället för Jukka Ahtela och verkställande direktör för Ömsesidiga Försäkringsbolaget Fennia Antti Kuljukka till suppleant i styrelsen. Nikolas Elomaa avträdde som suppleant i styrelsen under år 2013.

Som styrelsens ordförande år 2013 fungerade verkställande direktör för Domus Gruppen Ab Pekka Sairanen, som första vice ordförande ordföranden för TEAM Industribranschernas fackförbund rf Timo Vallittu och som andra vice ordförande ordföranden för SKS Group Oy:s styrelse Heimo Aho.

Till styrelsens utnämnings- och belöningsutskott hörde år 2013 styrelsens ordförande och vice ordförande. Som medlemmar i styrelsens revisionsutskott år 2013 fungerade verksamhetsledare Heikki Kauppi, direktör Jukka Ahtela och styrelseordförande Olavi Nieminen. Till medlem i revisionsutskottet i stället för Ahtela valdes direktör Jussi Mustonen fr.o.m. den 22 april 2013.

Som ordförande för förvaltningsrådet år 2013 fungerade styrelsens ordförande Taisto Lehti, som första vice ordförande för förvaltningsrådet första vice ordförande Jaana Ylitalo och som andra vice ordförande verkställande direktör Klaus Saarikallio.

Som medlemmar i förvaltningsrådets valutskott år 2013 fungerade på förslag av försäkringstagarna från Pensions-Fennias styrelse kommerserådet Eero Lehti och från förvaltningsrådet Taisto Lehti och Klaus Saarikallio. Som medlemmar på förslag av de försäkrade fungerade från styrelsen ordförande Antti Rinne och från förvaltningsrådet Jaana Ylitalo och ordförande Pertti Porokari fram till den 22 april 2013. Ordförande för valutskottet år 2013 var Taisto Lehti och vice ordförande Jaana Ylitalo.

Styrelsen sammanträdde tolv gånger under året och i mötena deltog 98,3 procent av ledamöterna. Bolagsstämman sammanträdde två gånger. Förvaltningsrådet och förvaltningsrådets valutskott sammanträdde två gånger.

År 2013 bestod bolagets ledningsgrupp av verkställande direktör Lasse Heiniö, vice verkställande direktör Matti Carpén med ansvar för kund-, försäkrings- och pensionsprocessen samt informationsförvaltningen, direktör för placeringsenheten Eeva Grannenfelt, direktör för ekonomi och HR-enheten Irmeli Heino, direktör för aktuariefunktionen och intern revision Mikko Karpoja, direktör för den oberoende riskövervaknings- och kontrollenheten Sarianne Kirvesmäki samt direktör Mika Ahonen med ansvar för kommunikation, strategisk planering och juridiska ärenden. Bolagets ledningsgrupp har sammanträtt i utvidgad form i samband med planeringsmöten eller på särskild kallelse. Till den utvidgade ledningsgruppen hörde år 2013 förutom medlemmarna i ledningsgruppen även försäljningsdirektörerna Kaj Laaksonen och Tom Kurtén, informationsförvaltningsdirektör Aaro Mutikainen, direktör Timo Stenius, som ansvarade för företagsfinansiering och fastigheter samt t.f. överläkare Jyrki Varjonen.

Till placeringskommittén hörde år 2013 förutom bolagets verkställande direktör, som samtidigt fungerade som kommitténs ordförande, även Eeva Grannenfelt, Timo Stenius och Sarianne Kirvesmäki.

Pensions-Fennia ger i samband med bokslutet och verksamhetsberättelsen en separat bolagsstyrningsrapport.

## **PENSIONS-FENNIA OCH DESS KONCERN**

Pensions-Fennia var fram till slutet av år 2013 ett ömsesidigt försäkringsbolag på vars bolagsstämmor rösträtten utövades av försäkringstagarna, de försäkrade och ägaren av garantikapitalet på det sätt som fastställs i bolagsordningen fram till att garantikapitalet bortbetalades. Försäkringstagarna innehade cirka 80 procent av rösträtten och de försäkrade cirka 20 procent.

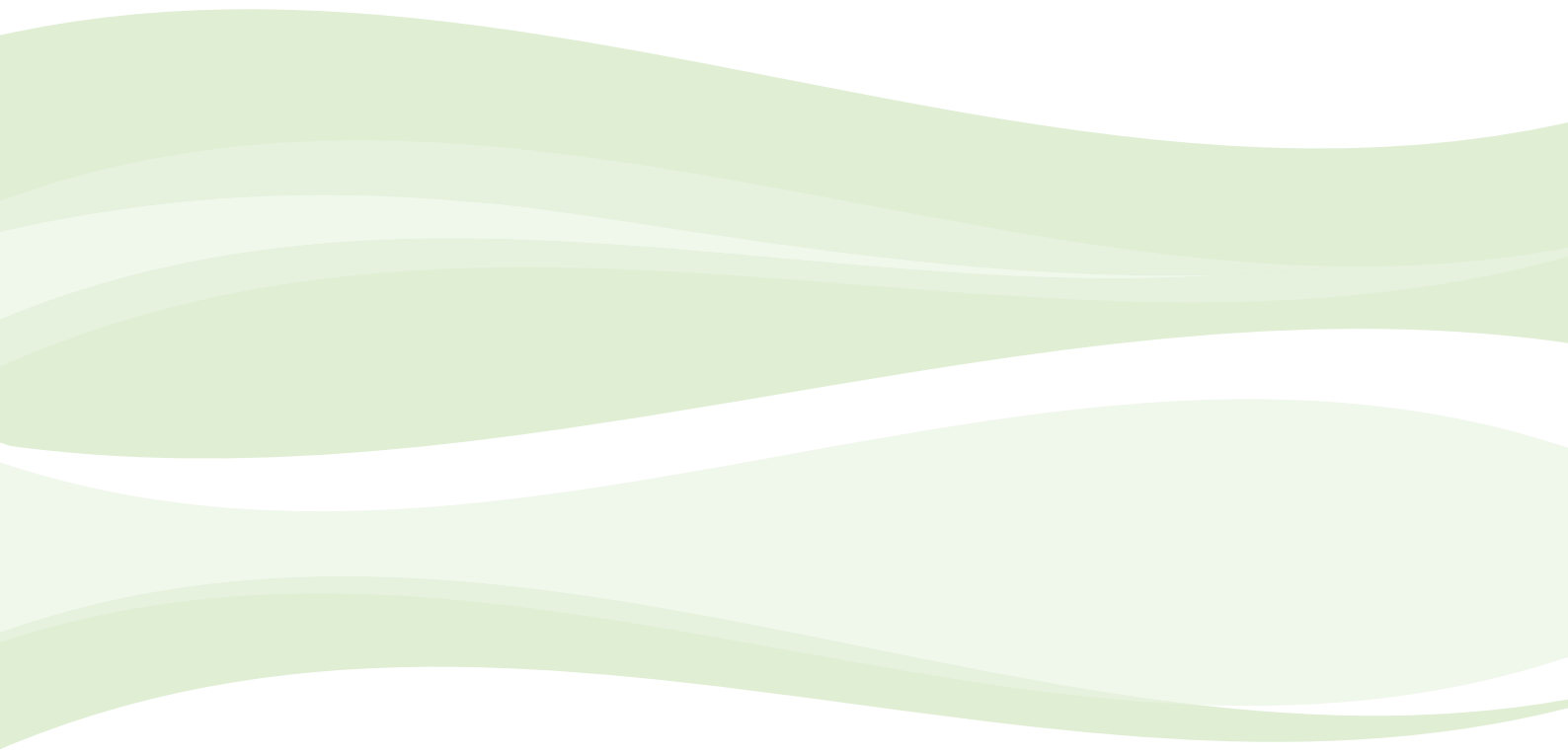
Vid utgången av år 2013 omfattade koncernen Pensions-Fennia 44 fastighetsbolag i form av dotterbolag. Till koncernen hörde underkoncernen Probus Holding Oy, i vilket Pensions-Fennias aktieinnehav och de röstetal som aktierna medför var 70,5 procent.

I sina intressebolag hade Pensions-Fennias en andel på 40 procent av aktierna och rösterna i Tyvene Oy samt en andel på 49,1 procent av aktierna och rösterna i Avara Oy och en andel på 49,1 procent av aktierna och rösterna i Amblus Holding Oy.

## **VIKTIGA HÄNDELSE EFTER RÄKENSKAPSPERIODENS SLUT**

Ömsesidiga försäkringsbolaget Pensions-Fennia fusionerades med LokalTapiola Pensionsbolag den 1 januari 2014 och det nya bolaget antog namnet Ömsesidiga Arbetspensionsförsäkringsbolaget Elo. Pensions-Fennia upplöstes när fusionen trädde i kraft den 1 januari 2014.

Pensions-Fennias styrelse vill tacka hela bolagets personal och den operativa ledningen för ett väl utfört arbete under räkenskapsperioden 2013.



# Resultaträkning

1 000 euro	Koncernen 2013	Koncernen 2012	Moderbolaget 2013	Moderbolaget 2012
<b>Försäkringsteknisk kalkyl</b>				
Premieinkomst	1 326 312	1 355 019	1 326 312	1 355 019
Intäkter av placeringsverksamheten	618 743	565 272	598 530	564 676
<b>Ersättningskostnader</b>				
Utbetalda ersättningar	-1 327 143	-1 259 542	-1 327 143	-1 259 542
Förändring av ersättningsansvaret	-168 054	-149 889	-168 054	-149 889
	-1 495 196	-1 409 431	-1 495 196	-1 409 431
Förändring i premieansvaret	-178 446	-213 586	-178 446	-213 586
<b>Driftkostnader</b>				
Kostnader för placeringsverksamheten	-37 237	-31 561	-37 237	-31 561
	-243 987	-265 634	-213 377	-263 774
<b>Försäkringstekniskt resultat/bidrag</b>	<b>-9 812</b>	<b>79</b>	<b>585</b>	<b>1 343</b>
<b>Annan än försäkringsteknisk kalkyl</b>				
Övriga intäkter	1 633	2	1 633	2
Andel av intresseföretagens resultat	2 431	2 695		
Vinst från den egentliga verksamheten	-5 748	2 776		
<b>Bokslutsdispositioner</b>				
Förändring av avskrivningsdifferens			29	-54
<b>Inkomstskatt</b>				
Skatter för räkenskapsperioden och tidigare räkenskapsperioder	-1 422	-17	-642	-7
Latent skatt	-84	50		
Minoritetsandel av räkenskapsperiodens resultat	-1 298	-75		
<b>Räkenskapsperiodens vinst/förlust</b>	<b>-8 552</b>	<b>2 733</b>	<b>1 606</b>	<b>1 285</b>

# Balansräkning

1 000 euro	Koncernen 2013	Koncernen 2012	Moderbolaget 2013	Moderbolaget 2012
<b>AKTIVA</b>				
<b>Immateriella tillgångar</b>				
Immateriella rättigheter	1 620	1 628	940	1 543
Pågående anskaffningar			617	
	1 620	1 628	1 557	1 543
<b>Placeringar</b>				
Fastighetsplaceringar				
Fastigheter och fastighetsaktier	759 952	730 683	324 146	318 335
Lånefordringar hos företag inom samma koncern			436 819	450 950
Lånefordringar från fastigheter	63 876	60 347		
	823 829	791 030	760 965	769 285
Placeringar i företag inom samma koncern och i ägarintresseföretag				
Aktier och andelar i intresseföretag	11 221	39 904	2 728	19 379
	11 221	39 904	2 728	19 379
Övriga placeringar				
Aktier och andelar	3 793 300	3 451 226	3 792 386	3 450 312
Finansmarknadsinstrument	1 779 942	1 843 376	1 779 942	1 843 376
Fordringar på inteckningslån	117 753	170 681	119 334	170 681
Övriga lånefordringar	81 713	127 924	80 133	127 924
Övriga placeringar	2 104	2 100		
	5 774 813	5 595 307	5 771 794	5 592 293
	6 609 863	6 426 241	6 535 487	6 380 956
<b>Fordringar</b>				
Från direktförsäkringsverksamhet				
Hos försäkringstagare	100 055	107 261	100 055	107 261
Övriga fordringar				
Fordringar hos egna fastighetsbolag			61 713	14 024
Fordringar hos samarbetsföretag	40	2	40	2
Övriga fordringar	89 656	125 239	82 143	116 570
	89 697	125 241	143 896	130 596
<b>Övriga tillgångar</b>				
Materiella tillgångar				
Maskiner och inventarier	1 881	2 314	1 881	2 314
Övriga materiella tillgångar	360	348	360	348
Pågående anskaffningar	418		418	
	2 659	2 662	2 659	2 662
Kassa och banktillgodohavanden	230 428	50 425	219 511	40 387
	233 087	53 087	222 170	43 049



1 000 euro	Koncernen 2013	Koncernen 2012	Moderbolaget 2013	Moderbolaget 2012
<b>Aktiva resultatregleringar</b>				
Räntor och hyror	29 418	37 123	29 920	37 348
Övriga aktiva resultatregleringar	28 072	16 976	25 246	14 383
	57 490	54 099	55 166	51 731
<b>Aktiva sammanlagt</b>	<b>7 091 812</b>	<b>6 767 557</b>	<b>7 058 331</b>	<b>6 715 137</b>

1 000 euro	Koncernen 2013	Koncernen 2012	Moderbolaget 2013	Moderbolaget 2012
<b>PASSIVA</b>				
<b>Eget kapital</b>				
Grundfond	5 046	3 364	5 046	3 364
Garantikapital		1 682		1 682
Uppskrivningsfond	84	84		
Övriga fonder	30 274	30 463	29 728	30 145
Vinst/förlust från tidigare räkenskapsperioder	-6 161	-7 387	236	231
Räkenskapsperiodens vinst/förlust	-8 552	2 733	1 606	1 285
	20 690	30 939	36 615	36 706
<b>Minoritetsandel</b>	<b>31 432</b>	<b>35 887</b>		
<b>Ackumulerade bokslutsdispositioner</b>				
Avskrivningsdifferens			291	319
<b>Försäringsteknisk ansvarsskuld</b>				
Premieansvar	3 763 004	3 584 558	3 763 004	3 584 558
Ersättningsansvar	3 204 239	3 036 185	3 204 239	3 036 185
	6 967 243	6 620 743	6 967 243	6 620 743
<b>Avsättningar</b>	<b>7 577</b>	<b>8 402</b>		
<b>Skulder</b>				
Av direktförsäkringsverksamhet	4 549	3 909	4 549	3 909
Latent skatteskuld	216	382		
Övriga skulder	46 343	51 624	38 795	41 631
	51 108	55 915	43 344	45 540
<b>Passiva resultatregleringar</b>	<b>13 761</b>	<b>15 670</b>	<b>10 838</b>	<b>11 828</b>
<b>Passiva sammanlagt</b>	<b>7 091 812</b>	<b>6 767 557</b>	<b>7 058 331</b>	<b>6 715 137</b>

# Principer för upprättande av bokslutet 2013

Bokslutet har upprättats i enlighet med bokföringslagen och -förordningen, aktiebolagslagen och lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag och lagen om försäkringsbolag. I bokslutet har man iakttagit social- och hälsovårdsministeriets förordning om försäkringsföretags bokslut och koncernbokslut samt social- och hälsovårdsministeriets och Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar.

## KONCERNBOKSLUT

I Pensions-Fennias koncernbokslut har de dotterbolag konsoliderats i vilka koncernens andel av rösträtten är över hälften. År 2013 konsoliderades 44 fastighetsdotterbolag samt koncernen Probus Holding Oy i Pensions-Fennias koncern.

Koncernbokslutet har upprättats som sammandrag av moderbolagets och dotterbolagens resultaträkningar och balansräkningar enligt de principer för upprättande av bokslutet som tillämpats i moderföretaget. Interna intäkter och kostnader, vinstutdelning, fordringar och skulder samt ömsesidigt aktieinnehav har eliminerats. Dotterbolag som förvärvats under året har konsoliderats i koncernbokslutet från anskaffningstidpunkten. Dotterbolag har inte avyttrats under räkenskapsperioden. Minoritetens andel av resultatet och det egna kapitalet har avskilts till en egen post.

Koncernens interna aktieinnehav har eliminerats enligt förvärvsmetoden. Den uppkomna koncernaktivan har fördelats på dotterbolagens tillgångsposter inom ramen för deras verkliga värde. Vid avskrivningen av koncernaktivan iaktas avskrivningar av motsvarande tillgångspost enligt plan. Uppskrivningar av koncernaktier under tidigare räkenskapsperioder har i koncernbalansräkningen bokförts som uppskrivning av den fastighet som ägs av dotterbolaget.

Pensions-Fennias intressebolag Tyvene Oy, Avara Oy och Amplus Holding Oy har konsoliderats i koncernbokslutet med tillämpande av kapitalandelsmetoden. Intressebolag i bostads- och fastighetsbolagsform som har ringa betydelse för koncernens resultat och det fria egna kapitalet har inte konsoliderats i koncernbokslutet.

Kopior av koncernbokslutet finns att få från adressen Norrskensvägen 7, Esbo.

## PREMIEINKOMST

ArPL-premieinkomsten fastställs enligt den totala ArPL-lönesumman och avgiftsprocenten för de försäkrade. Den förskottsavgift som har uppburits under räkenskapsperioden och som grundar sig på en uppskattning av lönesumman har i bokslutet korrigerats med en beräknad justeringsavgift. I premieinkomsten för räkenskapsperioden har också skillnaderna i föregående års uppskattade och den realiserade justeringsavgiften bokförts.

FöPL-premieinkomsten fastställs utifrån företagarnas arbetsinkomster och avgiftsprocent.

## ERSÄTTNINGSKOSTNADER

Ersättningskostnaderna utgörs av utbetalade pensioner till pensionstagarna, rehabiliteringskostnader, ansvarsfördelningsersättningar, driftskostnader för ersättningshandläggningen samt av förändringen i ersättningsansvaret.

## VÄRDERINGEN AV PLACERINGAR OCH FORDRINGAR I BALANSRÄKNINGEN SAMT FASTSTÄLLANDE AV PLACERINGARNAS VERKLIGA VÄRDE

Fastighetsplaceringarna har bokförts till anskaffningspriset med avdrag för gjorda avskrivningar och med tillägg för uppskrivningar eller till ett lägre verkligt värde. Direkta fastighetsplaceringar har värderats i sin helhet av en utomstående auktoriserad fastighetsvärderare. Alla fastighetsplaceringar har värderats vid värderingstidpunkten 13.9.2013.

Kontorsobjekten har värderats genom avkastningsvärdemetoden med tillämpande av en tio års kassaflödesmetod. Fastigheter som genomgår en grundrenovering och nybyggnader har värderats enligt kostnadsvärdemetoden. Tomter och projektplaner i anslutning till dem har värderats som en helhet med beaktande av det byggnadsrättsliga värdet och de halvfärdiga arbeten som ska aktiveras i bokföringen. Bostäder (direktägda och direkta bostadsinnehav i dotterbolagen) har värderats såväl enligt avkastningsvärdemetoden utifrån kassaflödet som enligt handelsvärdesmetoden med beaktande av totalvärdeskorrigeringen så, att marknadsvärdet har fastställts som ett medelvärde utifrån de värden som fått genom dessa metoder. Bostadsobjektets marknadsvärde får inte överstiga marknadsvärdet enligt handelsvärdesmetoden.

Nedskrivningar av fastigheter har bokförts med resultatpåverkan bland nedskrivningar av placeringar. För sålda fastigheter har med resultatpåverkan bokförts återförda nedskrivningar före redovisningen av försäljningsvinster. Under räkenskapsperioden 2013 har inga uppskrivningar gjorts i fastigheternas redovisade värden.

Aktier och andelar har i balansräkningen bokförts till anskaffningsutgiften eller ett lägre verkligt värde. Nedskrivningar av aktier och andelar under tidigare år har återförts till aktiernas värde till den del deras verkliga värde överstiger det redovisade värdet, dock högst till beloppet av tidigare gjorda nedskrivningar. Aktier och andelar har upptagits i bokföringen enligt medelprismetoden.

Utlånade värdepapper ingår i balansräkningen. Uppgifter om utlånade värdepapper redovisas i noterna till balansräkningen.

Handelsnoteringen som används som verkligt värde för noterade aktier samt för sådana värdepapper för vilka det finns en marknad utgörs av den avslutskurs som fastställs på basis av aktiens avslutande auktion. Om någon avslutande auktion inte förs med aktien, är avslutskursen den sista realiserade handelns prisnotering. I fråga om aktiefonder grundar sig noteringarna på det fondandelsvärde som fondbolaget har meddelat i det offentliga prisuppföljningssystemet.

Aktier i anläggningstillgångar har i balansräkningen värderats enligt anskaffningsutgiften, eftersom denna anses motsvara deras verkliga värde.

Som verkligt värde på kapitalplaceringsfonder har man använt anskaffningsutgiften eller den värdering av fondens verkliga värde som förvaltningsbolaget har meddelat.

Som verkligt värde på onoterade aktier och andelar har man använt det sannolika överlåtelsepriset eller anskaffningspriset.

Finansmarknadsinstrumenten omfattar masslån och penningmarknadsinstrument. Balansvärdet på finansmarknadsinstrumenten är anskaffningsutgiften, som har korrigerats med en periodisering av skillnaden mellan det nominella värdet och anskaffningsutgiften. Skillnaden mellan det nominella värdet och anskaffningsutgiften periodiseras som minskning eller ökning av räntetäckningarna under finansmarknadsinstrumentens löptid. Beloppet av de motposter som har inkluderats i anskaffningsutgiften anges i noterna till balansräkningen. Värdeförändringar som beror på fluktuationer i räntenivån och andra tillfälliga värdeförändringar har inte redovisats. Värdeförändringar som beror på annat har redovisats.

Det verkliga värdet på finansmarknadsinstrumenten grundar sig i främsta hand på marknadspriserna. Om marknadspriset inte finns tillgängligt eller placeringens verkliga värde inte kan fastställas tillförlitligt, används utomstående aktörers värderingar eller så räknas det verkliga värdet genom att använda allmänt godkända modeller för beräkningen av marknadspriset eller så används det periodiserade anskaffningspriset som verkligt värde.

Fordringar och skulder i utländsk valuta har omräknats till euro enligt den kurs som Europeiska centralbanken noterat på bokslutsdagen. I fråga om övriga placeringar har man använt kursen vid anskaffningstidpunkten eller till en lägre kurs på bokslutsdagen. Om det verkliga värdet på bokslutsdagen är lägre än den ursprungliga anskaffningsutgiften, har för placeringen gjorts en nedskrivning. De hänfödda valutakursdifferenserna har behandlats som en korrigering av de aktuella inkomsterna och utgifterna. Icke-hänfödda valutakursdifferenser som uppstått under räkenskapsperioden har bokförts under övriga intäkter av och kostnader för placeringsverksamheten.

Lånefordringar, övriga fordringar och insättningar har värderats till det nominella värdet eller till ett lägre sannolikt värde.

Pensions-Fennia har använt derivatkontrakt för att eftersträva tilläggsavkastning, för ändringar i allokeringen, för effektiverade av portföljförvaltningen och i skyddande syfte.

Bokföringsmässig säkringsredovisning tillämpas endast på de derivatkontrakt som uppfyller de krav som uppställs för denna i Finansinspektionens anvisningar och föreskrifter. Derivatkontrakt, på vilka säkringsredovisning har tillämpats, har värderats som en helhet tillsammans med den post som skyddas. Om ingen värdeförändring har bokförts för den balanspost som ska skyddas, har inte heller det skyddande kontraktet bokförts med resultatpåverkan i bokslutet, såvida inte dess negativa värdeförändring överstiger den positiva värdeförändringen i den post som skyddas. Då återförd nedskrivning har gjorts på det objekt som ska skyddas, har värdeförändringen i det använda derivatet upptagits som kostnad i sin helhet. Intäkter av och kostnader för derivatkontrakt har i regel bokförts i samma post i resultaträkningen som intäkterna av och kostnaderna för den balanspost eller position som skyddas. I praktiken behandlas derivat som icke-skyddande i bokföringen, även om derivat används som operativt skyddande.

Orealiserad förlust för derivatkontrakt som gjorts i annat än skyddande syfte bokförs som kostnad i resultaträkningen. Orealiserad vinst redovisas inte som intäkt. Vinst och förlust som uppkommit till följd av kontrakt som stängts eller upphört att gälla under räkenskapsperioden har bokförts som intäkter av eller kostnader för räkenskapsperioden.

Vid beräkningen av täckningsbidraget, solvenskapitalet (verksamhetskapitalet i jämförelseuppgifterna från tidigare år) och solvenskravet har som derivat som minskar placeringsrisken behandlats valutaderivat. De aktie- och kreditriskderivat samt räntederivat på vilka säkringsredovisning inte tillämpas har inte behandlats som riskminskande i täcknings- och solvensberäkningen. I fråga om motpartsrisken har man följt det som sägs om begränsningen av riskkoncentrationer i Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar.

Försäkringsavgiftsfordringar består av de beräknade justeringsavgifterna och de försäkringsavgifter som förfallit till betalning och är obetalda vid räkenskapsårets slut. Av de försäkringsavgifter som förfallit till betalning har fordringar för vilka det konstaterats att någon betalningsprestation inte kommer att fås, samt fordringar på bolag med påbörjad konkurs bokförts som kreditförluster. I kreditförlusterna upptas därtill fordringar som skurits ner på grund av fastställda företagssaneringar. Därtill bokförs en beräknad kreditförlust för betydande saneringar som icke slutförts vid årsskiftet.

I ArPL-avgiftssystemet grupperas fordringarna gällande obetalda försäkringsavgifter enligt försäkringens starkaste indrivningsmetod i grupperna konkurs, utsökning, skuldsanering och övriga.

Kreditförluster för fordringar som gäller obetalda FöPL-avgifter bokförs i regel på grund av preskribering.

## RESERVER OCH SKATTESKULD

För placeringarnas värderingsdifferenser, som anges i noterna, redovisas ingen latent skatteskuld. Intäktsförda uppskrivningar utgör beskattningsbar inkomst. Den ackumulerade avskrivningsdifferensen och reserverna i koncernbokslutet har uppdelats i förändring i den latent skatteskulden och räkenskapsperiodens resultat samt i latent skatteskuld och eget kapital.

## AVSKRIVNINGAR OCH REDOVISNINGSPRINCIPER

Anskaffningsutgiften för förslitning underkastade tillgångar har aktiverats och den bokförs genom planerliga avskrivningar som kostnad under verkningstiden. Även intäktsförda uppskrivningar på förslitning underkastade tillgångar avskrivs enligt plan. Licenser för datorprogram har redovisats som immateriella rättigheter. Övriga utgifter med lång verkningstid i anslutning till systemanskaffningar har bokförts som årskostnad enligt BFL 5:5 a §.

Avskrivningarna har räknats som lineära avskrivningar av det ursprungliga anskaffningspriset med beaktande av följande ekonomiska livslängder:

Bostads-, kontors- och affärsbyggnader	50 år
Industri- och lagerbyggnader	40 år
Immateriella rättigheter	5 år
Bilar	5 år
Datorutrustning	4 år
Inventarier	10 år
Kontorsmaskiner	7 år
Övriga utgifter med lång verkningstid	5 år

Avskrivningar som räknats som avskrivning på utgiftsresten av det ursprungliga anskaffningspriset:

Tekniska anordningar i byggnader	20 %
----------------------------------	------

Anläggningstillgångar, vilkas ekonomiska livslängd har upphört 2013 har avskrivits i sin helhet fram till 31.12.2013. Anläggningstillgångar, vilkas ekonomiska livslängd börjar 1.1.2014 har aktiverats i pågående anskaffningar och avskrivningsberäkningen inleds när den ekonomiska livslängden börjar.

Vissa byggnader har avskrivits maximalt enligt lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet.

## DRIFTSKOSTNADER

Bolagets driftskostnader har hänförs enligt funktion i enlighet med Finansinspektionens anvisningar på det sätt som anges i noterna. Lagstadgade avgifter ingår i de administrativa kostnaderna.

## DIREKTA SKATTER OCH RÄKENSKAPSPERIODENS ÖVERSKOTT

Latent skatt som fastställs utifrån räkenskapsperiodens beskattningsbara inkomst realiserar inte på grund av tillgängliga fastställda förluster och gottgörelser för bolagsskatt. Latent skatteskuld har inte upptagits i balansräkningen.

Pensions-Fennias överskott för räkenskapsperioden fastställs enligt de av social- och hälsovårdsministeriet fastställda beräkningsgrunder som Pensions-Fennia anhållit om.

## PENSIONSORDNING

Det lagstadgade pensionsskyddet för de anställda har ordnats med ArPL-försäkringar. För en del av personalen har tilläggs-pensions-skydd ordnats med en APL-tilläggs-pensionsförsäkring och för placeringsdirektören med ett icke forbundet pensionsarrangemang. Verkställande direktören har haft rätt att med stöd av en APL-tilläggs-pensionsförsäkring eller annan motsvarande tilläggs-pensionsordning gå i ålderspension efter att ha fyllt 60 år. Pensionsförsäkringsavgifterna har bokförts enligt prestationsprincipen.

I enlighet med styrelsens beslut köps tilläggs-pension i APL-tilläggs-skyddet med en engångsavgift för de direktörer som styrelsen utsett före 1.1.2011, för vilka den målsatta pensionen enligt arbetsavtalet inte uppnås före åldern för ålderspension. Därtill har samma grupp en pensionsstadga, men vilken man kompenserar en eventuell minskning av den lagstadgade tilläggs-pensionen på grund av en större grundpension, om anställningen fortsätter efter pensionsåldern. En avsättning för framtida avgifter i anslutning till detta har gjorts i bokslutet. Avsättningens belopp justeras varje år.

Medlemmarna i förvaltningsrådet har försäkrats enligt 8 § i lagen om pension för arbetstagare, enligt vilken pension tillväxer för förtroendeuppdrag och ArPL-avgift betalas för förtroendemannaarvoden.

## FÖRSÄKRINGSTEKNISK ANSVARSSKULD

Det ansvar som försäkringsavtalen medför har bokförts som ansvarsskuld, vilket består av premieansvar och ersättningsansvar. Ansvarsskulden uträknas enligt de beräkningsgrunder som social- och hälsovårdsministeriet har fastställt. Premieansvaret inkluderar det ofördelade tilläggsförsäkringsansvaret som inräknas i solvenskapitalet samt den andel av ansvarsskulden som är bunden till aktieavkastningen. I balansräkningen redovisas ansvarsskulden i denna form. Vid beräkningen av solvensansvarsskulden dras det ofördelade tilläggsförsäkringsansvaret, premieansvaret enligt lagen om pension för företagare och utjämningsbeloppet av från ansvaret.

## SOLVENSKAPITAL

Arbetspensionsförsäkringsbolagets solvenskapital har räknats genom att från arbetspensionsförsäkringsbolagets tillgångar dra av bolagets skulder och andra därmed jämförbara förbindelser. Arbetspensionsförsäkringsbolagets ansvarsskuld har emellertid minskats med det ofördelade tilläggsförsäkringsansvaret, ansvarsskulden för FöPL-basförsäkringen och utjämningsbeloppet.

# Noter till resultaträkningen

1 000 euro	2013	2012
<b>PREMIEINKOMST</b>		
Direktförsäkring		
Basförsäkring enligt ArPL		
Arbetsgivarens andel	867 064	888 336
Arbetstagarens andel	275 214	281 521
	1 142 277	1 169 857
Tilläggs pensionsförsäkring enligt APL		
Försäkring enligt minimivillkoren i FöPL	749	1 142
	183 286	184 020
Premieinkomst	1 326 312	1 355 019
Poster som dragits av från premieinkomsten		
Kreditförluster på försäkringsavgiftsfordringar		
ArPL /APL-tilläggsförsäkring	9 076	7 969
FöPL	1 483	1 346
	10 559	9 316
<b>UTBETALDA ERSÄTTNINGAR</b>		
Direktförsäkring		
Utbetalats till pensionstagare		
Basförsäkring enligt ArPL	920 626	851 651
Tilläggs pensionsförsäkring enligt APL	15 130	15 596
Försäkring enligt minimivillkoren i FöPL	145 995	134 991
Tilläggs pensionsförsäkring enligt FöPL	674	641
	1 082 425	1 002 879
Betald/mottagna ansvarsfördelningsersättningar		
ArPL-pensioner	243 621	237 447
FöPL-pensioner	45 447	49 313
Andel av arbetslöshetsförsäkringsfondens försäkringspremier och av fördelningen av kostnaderna för de pensionsandelar som tillväxt på basis av oavlönade perioder	-46 469	-40 410
Statens andel av FöPL	-13 183	-5 606
Statens ersättning enligt StPEL	108	62
	229 523	240 806
	1 311 949	1 243 685
Kostnader för handläggning av ersättningar		
Kostnader för skötseln av verksamhet för upprätthållande av arbetsförmågan	12 862	13 759
	2 332	2 097
Betalda ersättningar sammanlagt	1 327 143	1 259 542

1 000 euro	Koncernen 2013	Koncernen 2012	Moderbolaget 2013	Moderbolaget 2012
<b>SPECIFIKATION AV NETTOINTÄKTERNA FRÅN PLACERINGSVERKSAMHETEN</b>				
<b>Intäkter från placeringsverksamheten</b>				
Intäkter från placeringar i företag inom samma koncern				
Utdelningsintäkter			102	293
Övriga intäkter			10 849	
Intäkter av fastighetsplaceringar				
Ränteintäkter				
Företag inom samma koncern			10 100	9 882
Övriga	11 954	1 661	37	17
Övriga intäkter	107 969	72 380	64 132	63 415
	119 923	74 041	74 269	73 314
Intäkter av övriga placeringar				
Utdelningsintäkter	44 209	32 604	44 209	32 604
Ränteintäkter	71 169	86 515	71 169	86 515
Övriga intäkter	84 008	76 535	83 942	76 519
	199 386	195 654	199 320	195 638
Sammanlagt	319 309	269 695	284 541	269 245
Återförda nedskrivningar				
Försäljningsvinster	65 361	42 801	65 361	42 801
Sammanlagt	234 073	252 775	248 628	252 630
	618 743	565 272	598 530	564 676
<b>Kostnader för placeringsverksamheten</b>				
Kostnader för fastighetsplaceringar				
	-25 344	-29 038	-34 515	-41 277
Kostnader för övriga placeringar				
	-63 932	-62 744	-40 062	-58 429
Räntekostnader och övriga kostnader för främmande kapital				
	-2 799	-3 584	-2 799	-3 584
	-92 075	-95 367	-77 377	-103 291
Nedskrivningar och avskrivningar				
Nedskrivningar	-87 476	-60 011	-85 781	-58 644
Byggnadsavskrivningar enligt plan	-15 639	-9 777	-1 422	-1 365
	-103 115	-69 788	-87 203	-60 009
Försäljningsförluster				
	-48 797	-100 479	-48 797	-100 474
Sammanlagt	-243 987	-265 634	-213 377	-263 774
<b>Nettointäkter av placeringsverksamheten i resultaträkningen</b>				
	374 755	299 638	385 153	300 902

1 000 euro	2013	2012
<b>POSTEN DRIFTSKOSTNADER I RESULTATRÄKNINGEN</b>		
Utgifter för anskaffning av försäkringar		
Provisioner för direktförsäkring	2 138	2 417
Övriga utgifter för anskaffning av försäkringar	7 419	7 452
	9 557	9 869

1 000 euro	2013	2012
Kostnader för handläggning av försäkringar	12 803	12 146
Administrativa kostnader		
PSC:s kostnadsandel	3 176	2 662
Justitieförvaltningsavgift	335	269
Finansinspektionens tillsynsavgift	142	141
	3 653	3 072
Övriga administrativa kostnader	11 224	6 474
Sammanlagt	37 237	31 561
<b>TOTALA DRIFTSKOSTNADER ENLIGT FUNKTION</b>		
Utbetalda ersättningar		
Kostnader för handläggning av ersättningar	12 862	13 759
Kostnader för skötseln av verksamhet för upprätthållande av arbetsförmågan	2 332	2 097
	15 194	15 857
Driftskostnader	37 237	31 561
Kostnader för placeringsverksamheten		
Kostnader för fastighetsplaceringar	2 681	2 267
Kostnader för övriga placeringar	10 619	9 904
	13 300	12 172
Sammanlagt	65 731	59 589
<b>NOTER GÄLLANDE PERSONALEN OCH MEDLEMMARNA I BOLAGETS ORGAN</b>		
<b>Personalkostnader</b>		
Löner och arvoden	18 886	17 294
Pensionsutgifter	3 431	3 216
Övriga lönebikostnader	1 156	990
Sammanlagt	23 473	21 500
<b>Löner och arvoden till ledningen</b>		
Verkställande direktören	445	413
Styrelsen	263	214
Förvaltningsrådet	62	71
Sammanlagt	770	698
<p>Verkställande direktör Lasse Heiniös lön uppgick till 408 907 euro och naturaförmånerna till 36 469 euro. Verkställande direktören har haft rätt att avgå med pension vid 60 års ålder med stöd av ett tilläggs pensionsarrangemang enligt APL eller annat motsvarande system.</p> <p>Medlemmarna i förvaltningsrådet och styrelsen har inte beviljats pensionsförbindelser, penninglån eller andra säkerheter.</p>		
<b>Arvoden till revisorer</b>		
Arvoden som betalats till Ernst & Young Ab		
För revision	102	114
För rådgivning i skatteärenden	49	4
För övriga tjänster	311	30
<b>Antal anställda i genomsnitt under räkenskapsperioden</b>		
Kontorspersonal	212	216
Säljpersonal	27	27
Fastighetspersonal	10	9

# Noter till balansräkningen

1 000 euro	Återstående anskaffnings- utgift 2013	Redovisat värde 2013	Verkligt värde 2013	Återstående anskaffnings- utgift 2012	Redovisat värde 2012	Verkligt värde 2012
<b>PLACERINGARNAS VERKLIGA VÄRDE OCH VÄRDERINGSDIFFERENS, MODERBOLAGET</b>						
Fastighetsplaceringar						
Fastigheter	50 856	50 856	65 483	53 449	53 449	64 802
Fastighetsaktier i företag inom samma koncern	176 608	189 500	372 029	167 166	180 057	290 977
Övriga fastighetsaktier	80 930	83 789	259 987	81 970	84 829	208 994
Lånefordringar hos företag inom samma koncern	436 819	436 819	436 819	450 950	450 950	450 950
Placeringar i ägarintresseföretag						
Aktier och andelar	2 728	2 728	6 595	19 379	19 379	43 978
Övriga placeringar						
Aktier och andelar	3 792 386	3 792 386	4 651 793	3 450 312	3 450 312	4 038 437
Finansmarknadsinstrument	1 779 942	1 779 942	1 846 253	1 843 376	1 843 376	1 960 513
Fordringar på inteckningslån	117 753	117 753	117 753	170 681	170 681	170 681
Övriga lånefordringar	81 713	81 713	81 713	127 924	127 924	127 924
	6 519 737	6 535 487	7 838 426	6 365 206	6 380 956	7 357 257
I den återstående anskaffningsutgiften för finansmarknadsinstrument ingår						
skillnaden mellan det nominella värdet och anskaffningspriset periodiserad som ränteintäkter eller som en minskning av dessa	-799			-125		
I det redovisade värdet ingår intäktsförda uppskrivningar						
	15 751			15 751		
Värderingsdifferens (skillnaden mellan verkligt värde och redovisat värde)						
			1 302 939			976 300

1 000 euro	2013	2012
<b>LÅNEFORDRINGAR</b>		
Lånefordringar specificerade enligt säkerhet, moderbolaget		
Bankgaranti	40 134	61 894
Borgensförsäkring	14 900	19 257
Försäkringsbrev	7	23
Annan säkerhet	13 625	18 045
Återstående anskaffningsutgift	68 665	99 220
Återstående anskaffningsutgift för lånefordringar utan säkerhet sammanlagt		
	13 048	28 704



1 000 euro	2013	2012
<b>Det sammanlagda beloppet pensionslånefordringar, moderbolaget</b>		
Övriga fordringar på inteckningslån	642	718
Övriga lånefordringar	42 575	64 221
Återstående anskaffningsutgift	43 217	64 939
<b>Närståendelån, moderbolaget</b>		
Lån till bolag inom samma koncern	436 819	450 950
Lånetiden för bolag inom samma koncern är 10–20 år. Lånen beviljas i huvudsak med fast ränta. Säkerheten för lånen utgörs av pantbrev och fastighetsinteckningar.		
Övriga närståendelån	19 366	28 783
Lånetiderna för övriga närståendelån är 5–10 år. Räntan på lånen är bunden till ArPL-beräkningsräntan, ArPL-referensräntorna, ArPL-låneräntorna samt till Euribor 360-räntorna. Lånen har beviljats enligt de normala grunderna för beviljande av lån som fastställts i Pensions-Fennias placeringsplan.		

1 000 euro	2013	2012
<b>DERIVAT</b>		
<b>Icke-skyddade derivat</b>		
Övriga fordringar		
Derivat, redovisat värde	2 330	8 554
Övriga skulder		
Derivat, redovisat värde	416	291
Derivat, värdeförändringar	411	2 365
Övriga aktiva resultatregleringar och passiva resultatregleringar		
Derivat	88	2 621
<b>AKTIER OCH ANDELAR I ÄGARINTRESSEFÖRETAG</b>		
<b>Aktier och andelar</b>		
Ursprunglig anskaffningsutgift 1.1	19 379	49 013
Ökningar		2 458
Minskningar	-16 651	-32 092
Överföringar		
Återstående anskaffningsutgift 31.12	2 728	19 379

AKTIER OCH ANDELAR	Andel av samtliga		Redovisat värde
	aktier %	röster %	
Tyvene Oy	40,0	40,0	3
Avara Oy	49,1	49,1	267
Amplus Holding Oy	49,1	49,1	2 458
Aktier och andelar sammanlagt			2 728

1 000 euro

Andel av samtliga aktier %	Redovisat värde 31.12.2013	Marknads- värde 31.12.2013
----------------------------------	----------------------------------	----------------------------------

**ÖVRIGA PLACERINGAR, MODERBOLAGET****Inhemska icke-noterade aktier och andelar**

3Step IT Group Oy	17,31	7 841	16 736
Aina-Group Oyj	14,89	4 912	4 912
Anvia Abp		1	1
Arek Oy	4,41	618	618
Exilion Capital Oy	24,00	31	31
Försäkringsaktiebolaget Garantia	18,00	5 748	7 473
Meri-Teijo Golf Oy	0,09	2	2
Midinvest Oy	8,38	350	350
Mitron Group Oy	16,44	1 500	1 500
Oy Nordgolf Ab	0,12	13	13
Oy Sea-Golf Ab	0,10	2	2
Oy Wedeco Ab	8,89	956	1 442
Pickala Golf Oy Ab	0,07	27	27
Sato Oyj	5,41	17 921	34 243
Teknikum-Yhtiöt Oy	19,60	2 470	2 470
ThermiSol Oy	10,00	100	100
Vierumäki Golf Oy	0,31	12	12

**Inhemska icke-noterade aktier och andelar sammanlagt**

42 502 69 931

**Inhemska noterade aktier och andelar**

Amer Sports Oyj	0,33	4 460	5 972
Aspo Oyj	0,47	874	874
Atria Oyj	0,66	976	976
Cargotec Oyj	0,15	1 822	2 195
Caverion Oyj	0,27	965	2 986
Citycon Oyj	0,41	4 057	4 608
Componenta Oyj	0,65	311	311
Cramo Oyj	0,34	1 766	2 227
Electrobit Oyj	0,38	901	1 330
Elisa Oyj	0,29	7 491	9 495
Finnair Oyj	1,01	3 601	3 601
Fiskars Oyj	0,36	3 922	5 806
Fortum Oyj	0,39	55 044	57 806
F-Secure Oyj	1,24	3 454	3 684
HKScan Oyj	0,23	426	426
Huhtamäki Oyj	0,29	3 916	5 910
Ilkka-Yhtymä Oyj	1,36	1 012	1 012
Kesko Oyj	0,34	5 777	6 164
Kone Oyj	0,43	43 170	63 698
Konecranes Oyj	0,19	2 612	3 103
Lassila & Tikanoja Oyj	0,52	2 087	3 046
Metsä Board Oyj	1,36	1 539	1 539
Metso Oyj	0,58	20 715	22 941
Neste Oil Oyj	0,58	19 237	21 312
Nokia Oyj	0,33	62 146	72 537
Nokian Renkaat Oyj	0,47	17 381	21 778
Oriola Oyj	1,07	4 181	4 214
Orion Oyj	0,33	7 432	9 430
Outokumpu Oyj	0,46	3 904	3 904
Outotec Oyj	0,33	4 665	4 665
PKC Group Oyj	0,48	1 578	2 760
Pohjola Pankki Oyj	0,26	5 706	9 503
Pöyry Oyj	0,92	2 240	2 240
Raisio Oyj	0,76	2 799	5 506

1 000 euro

Andel av samtliga aktier %	Redovisat värde 31.12.2013	Marknads- värde 31.12.2013
----------------------------------	----------------------------------	----------------------------------

Ramirent Oyj	0,24	1 951	2 411
Rapala VMC Oyj	0,39	806	806
Rautaruukki Oyj	0,42	4 018	4 018
Restamax Oyj	1,91	1 189	1 189
Sampo Oyj	0,32	37 502	63 082
Sanoma Oyj	0,04	415	415
Solteq Oyj	13,33	2 200	2 920
Soprano Oyj	6,45	460	1 090
Sponda Oyj	0,34	2 770	2 770
Stora Enso Oyj	0,38	17 094	17 094
Technopolis Oyj	0,83	3 495	3 835
Tieto Oyj	0,28	2 897	3 362
Tulikivi Oyj	9,04	1 500	1 545
UPM-Kymmene Oyj	0,65	35 004	42 373
Uponor Oyj	0,23	1 610	2 363
Vaaho Group Oyj	0,47	14	14
Vacon Oyj	0,57	3 196	5 105
Valmet Oyj	0,58	4 441	4 077
Wärtsilä Oyj	0,56	31 040	39 490
YIT Oyj	0,26	3 298	3 408

**Inhemska noterade aktier och andelar sammanlagt**

457 065 568 929

**Utländska noterade aktier**

ABB Ltd	0,006	1 349	2 495
Alfa Laval AB	0,021	964	1 676
AP Moeller - Maersk A/S	0,021	3 023	3 669
Assa Abloy AB	0,018	1 005	2 493
Atlas Copco AB	0,035	2 934	5 837
Autoliv Inc.	0,018	953	1 136
Boliden AB	0,029	858	889
BW LPG Ltd	0,018	140	173
Danske Bank A/S	0,010	1 510	1 751
Det Norske Oljeselskap ASA	0,025	279	279
DNB ASA	0,010	1 521	2 206
Electrolux AB	0,027	1 482	1 522
Elekta AB	0,007	278	278
Getinge AB	0,007	364	404
Hennes & Mauritz AB	0,021	6 282	10 218
Investor AB	0,026	1 957	2 998
iShares DAX DE	0,566	76 632	94 391
iShares EURO STOXX 50 DE	0,872	38 843	42 066
iShares MSCI AC Far East ex-Japan	1,679	30 851	31 034
iShares STOXX Europe 50 DE	9,272	39 406	41 090
iShares V PLC - iShares MSCI Japan Monthly EUR Hedged	2,387	61 730	77 560
Kloven AB Pref	0,007	184	203
Lundin Petroleum AB	0,057	2 482	2 548
Lyxor UCITS ETF Global Quality Income EUR	10,294	17 878	17 878
Marine Harvest ASA	0,039	949	1 426
Matas A/S	0,049	330	402
Meda AB	0,033	888	921
Modern Times Group AB	0,032	726	752
Nordea Bank AB	0,090	28 475	35 555
Norwegian Air Shuttle AS	0,099	788	788
Novo Nordisk A/S	0,002	3 688	5 997
Petroleum Geo-Services ASA	0,101	1 880	1 880

1 000 euro	Andel av samtliga aktier %	Redovisat värde 31.12.2013	Marknads- värde 31.12.2013
Polarcus Ltd	0,197	545	561
Royal Caribbean Cruises Ltd	0,009	489	687
Sandvik AB	0,025	3 013	3 174
Seadrill Ltd	0,006	877	888
Skandinaviska Enskilda Banken AB	0,023	2 023	4 786
Skanska AB	0,008	337	445
SKF AB	0,030	1 583	2 380
SPDR S&P 500 ETF Trust	0,151	162 622	190 837
SSAB AB, A shares	0,021	278	278
Statoil ASA	0,008	4 131	4 394
Storebrand ASA	0,068	1 220	1 393
Subsea 7 S.A.	0,018	858	858
Swedbank AB	0,025	3 371	5 721
Svenska Cellulosa AB	0,022	1 552	3 017
Svenska Handelsbanken AB	0,019	2 499	4 280
Telefonaktiebolaget LM Ericsson	0,024	6 311	6 380
Telenor ASA	0,008	1 428	1 988
TeliaSonera AB	0,063	14 234	16 391
Volvo AB	0,026	3 533	4 004
Yara International ASA	0,016	1 420	1 420
<b>Utländska noterade aktier sammanlagt</b>		<b>542 953</b>	<b>646 394</b>

1 000 euro	Redovisat värde 31.12.2013	Marknads- värde 31.12.2013
<b>Kapitalfonder</b>		
Aboa Venture II Ky	16	16
Access Capital LP II B	409	409
Aloitusrahasto Vera Oy	500	500
Amanda III Eastern Private Equity Ky	6 728	7 763
Armada Mezzanine Fund III Ky	1 811	2 407
Auda Capital IV Co-Investment Fund LP (USD)	1 306	1 541
Auda Capital IV (Cayman) LP (USD)	2 029	3 558
Conor Technology Fund I Ky	896	899
Crown Opportunities Fund Ky	16 500	23 444
European Fund Investments UK	40	40
Finnmezzanine III Ky	1 364	1 606
Finnventure Rahasto V Ky	105	419
Hermes GPE Global Secondary Feeder LP	12 589	15 123
Hermes GPE Global Secondary LP	15 101	15 144
Industri Kapital 2000 Ltd	751	751
Industri Kapital 2007 Ltd	14 952	16 451
Intera Fund I Ky	1 282	3 162
Intera Fund II Ky	2 043	2 043
Inveni Secondaries Fund I Ky	276	276
Inveni Secondaries Fund I Follow-on Ky	1	124
Inveni Secondaries II Ky	409	409
Inveni Secondaries Fund III Ky	104	104
Inveni Secondaries Fund II Follow-on Ky	221	221
Kasvurahastojen Rahasto Ky	1 703	1 703
Macquarie European Infrastructure Fund II	4 461	5 000
MB Equity Fund III	9	484
MB Equity Fund IV Ky	1 365	1 365
Mediatonic Fund I Ky	393	393
Midinvest Fund II Ky	480	480
Nordic Capital VII Ltd	22 798	29 425
Nordic Mezzanine Fund II LP	1 280	1 467
Nordic Mezzanine Fund III LP	3 866	3 919
Palvelurahasto I Ky	372	372
Partners Group Direct Mezzanine 2011 S.C.A. SICAR	8 573	9 224
Partners Group Secondary 2011 (EUR) LP Inc	6 060	8 205
Power Fund II Ky	3 442	3 442
Profita Fund II Ky	5	5
Profita Fund III Ky	1 530	1 530
Promotion Equity I Ky	511	511
Sentica Kasvurahasto II Ky	761	761
Sentica Terveysteknologia I Ky	270	270
Teknoventure rahasto II Ky	488	660
Teknoventure rahasto III Ky	928	1 343
Terveysrahasto Oy	222	3 486
<b>Kapitalfonder sammanlagt</b>	<b>138 951</b>	<b>172 352</b>

1 000 euro

Redovisat värde  
31.12.2013Marknadsvärde  
31.12.2013**Aktiefonder**

Aberdeen Global - Asia Pacific Equity Fund	20 277	25 599
Aberdeen Global - Asian Smaller Companies Fund	19 441	27 660
Fullerton Lux Funds - Asian Small Cap Equities	26 290	26 290
UBNordic	1 500	1 658
CapMan Public Market Fund FCP - SIF CA1	3 718	9 670
Aurejarvi Northern Europe	700	823
PYN - Elite	10 044	12 025
Evli Europe	45 242	52 233
FAST - Europe Fund	41 721	58 406
FAST - Japan Fund	25 090	25 662
Fidelity Active Strategy - Emerging Markets Fund	49 371	53 384
Fidelity Funds - European Dynamic Growth Fund	50 252	56 265
Fondita European Small Cap	9 293	14 270
Fondita Nordic Micro Cap	25 063	48 081
Fourton Hannibal non-UCITS	5 031	5 975
Fourton Odysseus	8 240	13 911
Fourton Stamina	8 743	15 376
GAM Star Fund PLC - China Equity	34 548	40 546
Handelsbanken Latinamerikafond	17 280	20 902
Heptagon Fund PLC - Yacktman US Equity Fund	39 156	54 924
eQ Frontier Markets (tid. ICECAPITAL)	4 484	5 826
Nordea Pro Stable Return	50 000	51 663
Nomura Funds Ireland - Japan Strategic Value Fund	17 237	27 839
Allianz RCM Europe Equity Growth	39 927	60 533
Saastopankki Maailma Osake	12 450	18 738
Sands Capital Funds PLC - Sands Capital Global Growth Fund	41 698	55 599
Sands Capital Fund PLC - US Select Growth Fund	43 642	58 882
Seligson & Co Prosperity Russia	35 119	39 896
T Rowe Price Funds SICAV - US Large-Cap Growth Equity Fund	39 368	55 826
T Rowe Price Funds SICAV - US Smaller Companies Equity Fund	36 787	55 250
T Rowe Price Funds SICAV - US Large-Cap Value Equity Fund	40 113	50 742
William Blair SICAV - Global Leaders Fund (Growth Fund) Class I	43 947	57 405
<b>Aktiefonder sammanlagt</b>	<b>845 774</b>	<b>1 101 862</b>

**Räntefonder**

Aktia Inflation Bond+	16 977	21 765
Alcentra European Loan Fund Class II-A-EUR-01/2013 (EUR)	11 868	12 599
Alcentra European Loan Fund Class II-A-EUR-09/2013 (EUR)	9 731	10 329
Ares Enhanced Credit Opportunities Offshore Fund Ltd, Class A (USD)	10 529	10 529
Aviva Investors Sicav - Global High Yield Bond Fund	28 389	34 035
Babson Capital Global Investment Funds PLC - European Loan Fund	40 289	41 418
Babson Capital Global Umbrella Fund PLC - Global Senior Secured Bond Fund	20 000	20 981

1 000 euro

Redovisat värde  
31.12.2013Marknadsvärde  
31.12.2013

BlackRock Global Funds - Global High Yield Bond Fund	25 681	30 198
BlueBay Emerging Market Select Bond Fund	44 061	47 603
BlueBay Funds - BlueBay Investment Grade Absolute Return Bond Fund	40 106	41 577
BlueBay Global Diversified Corporate Bond Fund II EUR	75 678	103 348
BlueBay Investment Grade Bond Fund	42 827	48 335
Evli European High Yield	19 671	25 043
Fidelity Funds - European High Yield Fund	58 039	64 932
FIM Real Fund	10 108	11 619
GAM Star Fund PLC - Absolute Return Bond	9 963	9 963
Goldman Sachs Global High Yield Portfolio	9 942	11 404
Highland Restoration Capital Partners Offshore L.P. -Class	3 554	6 088
HSBC Global Investment Funds - Euro High Yield Bond	10 170	10 513
HSBC Global Investment Funds - Global Emerging Markets Local Debt Fund	8 921	8 921
Julius Baer Multibond - Local Emerging Bond Fund	32 766	32 766
Muzinich - BondYield ESG Fund	31 965	36 794
Nomura Funds Ireland - Nomura US High Yield Bond Fund	25 000	26 652
Nordea 1 SICAV - European High Yield Bond Fund	43 301	55 309
Nordea 1 SICAV - US High Yield Bond Fund	27 835	34 041
OCM European Credit Opportunities Fund (Cayman) Ltd (EUR)	125	125
PIMCO Global Investors Series PLC - Diversified Income Duration Hedged Fund	56 639	58 608
Pioneer Funds - Euro High Yield	20 000	20 923
Schroder International Selection Fund - Emerging Markets Debt Absolute Return	30 000	32 120
Schroder International Selection Fund - Euro Corporate Bond	15 542	17 037
Specialist Investor Funds PLC - M&G European Loan Fund	20 434	20 562
Stone Harbor Investment Funds PLC - Emerging Market Debt Fund	24 847	26 094
Wellington Management Portfolios Dublin PLC - Emerging Local Debt Portfolio	6 887	6 887
Wellington Management Portfolios Dublin PLC - US\$ Core High Yield Bond Portfolio	20 724	23 793
<b>Räntefonder sammanlagt</b>	<b>852 567</b>	<b>965 689</b>

**Fastighetsplaceringsfonder**

Archstone German Residential Fund	14 923	14 923
Capman Hotels RE I Ky	17 426	17 426
DOF Development Fund CV	65	103
EPI Russia I Ky	5 273	5 273
Exilion Real Estate I Ky	70 500	71 049
Henderson Central London Office	11 344	13 804
Icecapital Housing Fund I	12 120	13 014
ING Dutch Office Fund II NV	12 343	12 343
ING Property Fund Central and Eastern Europe	5 958	5 958

**1 000 euro**

Redovisat värde  
31.12.2013

Marknads-  
värde  
31.12.2013

ProLogis European Properties Fund II	5 281	5 281
Sponda Fund I Ky	10 058	10 058
Real Estate Debt and Secondaries	1 449	1 642
Tishman Speyer European Strategic Office Fund Scots Feeder L.P.	5 257	5 257
Tishman Speyer European Core Fund	7 274	7 274
UK Shopping Centre Feeder Fund	14 891	14 891
Vital Scandinavian Property Fund	11 957	12 505
UB Aasia REIT Plus K	10 000	11 935
<b>Fastighetsplaceringsfonder sammanlagt</b>	<b>216 119</b>	<b>222 734</b>

#### Hedgefonder

Blue Mountain Credit Alternatives Fund Ltd. Q2 - Eligible 01/2012 Rolled-13 (USD)	24 380	30 696
Bluebay Value Recovery Fund (USD)	51	51
Brevan Howard Fund Limited - Class E US	27 487	36 337
Canyon Value Realization Fund (Cayman), Ltd - Class B (USD)	23 202	26 574
Capula Global Relative Value Fund Ltd Class C (USD)	24 466	41 656
D.E. Shaw Oculus International Fund (USD)	13 034	29 251
Davidson Kempner International Ltd - Class C - 01Jul08 (USD)	14 741	24 354
DB Platinum IV DBX Systematic Alpha Index Fund	30 000	31 296
Deephaven Global Multi-Strategy (Market Neutral) Fund Ltd - Class A1 - Series 09/1996	58	77
Drake Global Opportunities Fund, Series 1, Class C	115	115
Elliot International Ltd Class B Common Shares (USD)	39 881	49 583
Eton Park Overseas Fund Ltd Class S (USD)	7 076	9 513
Farringdon Alpha One (EUR)	15 000	24 260
Front Capital - Strategia Erikoissijoitusrahasto A3 (EUR)	3 100	3 152
GAM Star Fund PLC - Global Rates	28 115	28 115
Glenview Capital Partners Ltd, Series E58 (USD)	13 815	19 746
GLG Investments VI PLC - GLG European Equity Alternative	30 000	34 803
Goldentree Offshore Ltd (USD) C-R -Series 98	19 918	24 599
GSO Special Situations Overseas Fund	28 856	36 551
Highbridge Multi-Strategy Holdings, Ltd- Class B	219	380
Highland Crusader Fund II Ltd Class D (USD)	959	959
Indus Asia Pacific Fund Ltd Class A (USD)	14 749	18 767
Kepos Alpha Fund	29 004	30 279
King Street Capital Ltd	12 237	20 198
Northern Star- Global Dynamic Opportunities 10+ Fund	10 000	10 506
MAN AHL Evolution Fund	29 004	32 423
Marathon Special Opportunity Fund Ltd	25 350	29 990
MP Securitized Credit Fund Ltd, Class H, Series 01/2013 (USD)	31 622	37 175
OZ Overseas Fund II / E Prime Shares	11 579	20 196
Paulson Gold Fund Ltd Class BR Series 05-13.00	1 079	1 079

**1 000 euro**

Redovisat värde  
31.12.2013

Marknads-  
värde  
31.12.2013

Pershing Square Holdings Ltd. USD, Privare Shares Non-Restricted, Series 1	27 191	29 799
Samlyn Offshore Ltd	14 877	26 782
Shepherd Select Asset Ltd.	456	518
Silver Point Capital Offshore Fund, Ltd	14 910	30 245
Standard Life Investment Global SICAV - Global Absolute Return Strategies Fund	45 000	51 019
TPG-AXON Partners (Offshore) Ltd	654	816
Treesdale Fixed Income Fund Ltd, Class B - Series 1	797	797
Wexford Offshore Spectrum Fund	3 363	3 367
Vicis Capital Fund (International) - Class A - Series 114 (USD)	1 855	1 855
Viking Global Equities III Ltd, Class H/1R (USD)	39 348	50 710
Winton Futures Fund Ltd - Lead Series Class B (USD)	4 351	8 979
York Investment Limited (USD) Class C	14 546	24 651
<b>Hedgefonder sammanlagt</b>	<b>676 446</b>	<b>882 222</b>

#### Övriga fonder

AIM Insurance Strategies Fund Class B	18 801	20 471
AIM Insurance Strategies Fund Side Pocket Class B	1 208	1 209
<b>Övriga fonder sammanlagt</b>	<b>20 009</b>	<b>21 681</b>

**Övriga placeringar sammanlagt 3 792 386 4 651 793**

Innehav med ett redovisat värde på över 1 000 euro har specificerats.

1 000 euro	Moderbolaget 2013	Moderbolaget 2012
<b>SÄKERHETER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER</b>		
<b>Säkerheter som beviljats för egen del</b>		
Panter som givits som säkerhet för derivathandel		2 434
<b>Ansvar som hänför sig till derivatkontrakt</b>		
<b>Icke skyddande derivat</b>		
<b>Räntederivat</b>		
Optionskontrakt		
Köpta optioner		
Nominellt värde av underliggande egendom		75 792
Kontraktens verkliga värde		195
Utställda optioner		
Nominellt värde av underliggande egendom		37 896
Kontraktens verkliga värde		-83
Öppna futurkontrakt		
Sålda futurer		
Nominellt värde av underliggande egendom		127 738
Kontraktens verkliga värde		-1 207
Marknadsvärdet innehåller inte ränta som överförs från räkenskapsperioden.		
<b>Valutaderivat</b>		
Öppna termins- och futurkontrakt		
Nominellt värde av underliggande egendom	863 617	741 570
Kontraktens verkliga värde	13 456	21 358
Slutna termins- och futurkontrakt		
Nominellt värde av underliggande egendom		20 756
Kontraktens verkliga värde		350
Öppna optionsavtal		
Köpta optioner		
Nominellt värde av underliggande egendom	170 424	45 970
Kontraktens verkliga värde	2 778	1 021
Utställda optioner		
Nominellt värde av underliggande egendom	68 085	46 174
Kontraktens verkliga värde	-218	-205
<b>Aktiederivat</b>		
Optionsavtal		
Köpta optioner		
Nominellt värde av underliggande egendom		318 705
Kontraktens verkliga värde		9 364

1 000 euro	Moderbolaget 2013	Moderbolaget 2012
<b>Säkerheter som mottagits vid överföring enligt lagen om finansiella säkerheter</b>		
Säkerheter för derivathandel	12 046	12 312
<b>Placeringsavtal</b>		
Kapitalfonder	100 115	118 062
Fondplaceringar	3 112	2 240
Fastighetsfonder	14 589	1 111
<b>Leasing- och hyresansvar</b>		
Leasingansvar under löpande räkenskapsperiod	4	39
Leasingansvar under följande räkenskapsperioder		6
<b>Övriga ansvarsförbindelser</b>		
Ansvar för skatteskyldighetsgrupps moms-skuld enligt 188 § i mervärdesskattelagen	7 175	5 941
Justeringsansvar gällande mervärdesskatteavdrag för fastigheter som ingår i mervärdesskattegruppen	149 667	
Återbäringsansvar på basis av mervärdesskatteavdrag för nybyggen och fastighetssanering	2 877	3 281
<b>FÖRSÄKRINGSTEKNISK ANSVARSSKULD</b>		
<b>Premieansvar</b>		
Framtida pensioner	3 478 678	3 424 568
Ofördelat tilläggsförsäkringsansvar	97 821	98 136
Fördelat tilläggsförsäkringsansvar	21 910	18 798
Tilläggsförsäkringsansvar som är bundet till aktieavkastningen	164 595	43 056
Premieansvar sammanlagt	3 763 004	3 584 558
<b>Ersättningsansvar</b>		
Löpande pensioner	2 987 420	2 810 452
Utjämningsbelopp	216 818	225 734
Ersättningsansvar sammanlagt	3 204 239	3 036 185
Försäkringsteknisk ansvarsskuld sammanlagt	6 967 243	6 620 743
<b>SOLVENSKAPITAL</b>		
Eget kapital efter avdrag för föreslagen vinst	36 615	36 706
Ackumulerade bokslutsdispositioner	291	319
Värderingsdifferens mellan tillgångarnas verkliga värde och redovisade värde i balansräkningen	1 317 125	1 000 713
Ofördelat tilläggsförsäkringsansvar	97 821	98 136
Aktiverade utgifter för anskaffning av försäkringar och immateriella tillgångar	-1 557	-1 543
Utjämningsbelopp	216 818	
Andel av utjämningsansvaret som jämföras med verksamhetskapitalet		260 265
	1 667 114	1 394 597

1 000 euro	Moderbolaget 2013	Moderbolaget 2012
Kravet på minimikapital enligt 17 § i lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag	234 560	
Verksamhetskapalets minimibelopp enligt 17 § i lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag.		124 927
Verksamhetskapalet enligt 16 § i lagen om arbetspensionsförsäkringsbolaget redovisad exklusive den andel av utjämningsansvaret som jämföras med verksamhetskapalet		1 134 332
Minimibeloppet av arbetspensionsförsäkringsbolagets verksamhetskaperital redovisad utan tillfälliga nedsättningar enligt lagen 853/2008 för åren 2008–2010		348 657

1 000 euro	Koncernen 2013	Koncernen 2012	Moderbolaget 2013	Moderbolaget 2012
<b>EGET KAPITAL</b>				
Garantikapital		1 682		1 682
Grundfond	5 046	3 364	5 046	3 364
Byggnadsfond	86	86		
Uppskrivningsfond	84	84		
Låneamorteringsfond	233	233		
Fria fonder	30 145	28 605	30 145	28 605
Överföring från föregående års vinst/förlust	-189	1 540	-417	1 540
Vinst/förlust från tidigare räkenskapsperioder	-4 654	-5 822	1 516	1 796
Disponerat under räkenskapsperioden	-1 508	-1 565	-1 280	-1 565
Räkenskapsperiodens resultat	-8 552	2 733	1 606	1 285
Eget kapital sammanlagt	20 690	30 939	36 615	36 706
<b>Fördelning av eget kapital efter avdrag för föreslagen vinst</b>				
Garantiandelsägares andel:				
Garantikapital		1 682		1 682
Försäkringstagarnas andel efter föreslagen vinstutdelning	20 690	29 257	36 615	35 024
Sammanlagt	20 690	30 939	36 615	36 706
<b>Såsom vinst utdelningsbara medel</b>				
Räkenskapsperiodens vinst/förlust			1 606	1 285
Övrigt fritt eget kapital				
Övriga fonder			29 728	30 145
Balanserade vinstmedel			236	231
Såsom vinst utdelningsbara medel sammanlagt			31 569	31 661



# Intern kontroll och riskhantering

## RISKHANTERINGENS ORGANISATION OCH ANSVAR

Styrelsen har haft totalansvar för ordnandet av den interna kontrollen och riskhanteringen samt för utvärderingen av den interna kontrollen varje år. Styrelsen har godkänt riskhanteringsprinciperna (riskhanteringspolicy) och bolagets riskhanteringsplan i anslutning till bolagets ledning för år 2013, vilken även innehöll de viktigaste riskerna förknippade med placeringsverksamheten, samt följt upp genomförandet av de föreslagna riskhanteringsåtgärderna med hjälp av de rapporter som tillställdes den och med hjälp av riskhanteringsdirektörens slutliga redogörelse. Därtill har direktören för den oberoende riskövervaknings- och controllerenheten gett en mellanrapport till revisionsutskottet om hur hanteringsåtgärderna framskridit. Styrelsen fastställde också bolagets risktagningens vilja. Styrelsen har biträtt av revisionsutskottet, som bland annat hade i uppgift att följa upp bolagets ekonomiska ställning och ekonomiska rapporter samt att bolagets interna kontroll och riskhantering var tillräckligt och ändamålsenligt organiserad samt att behandla den interna revisionens planer och rapportering.

Verkställande direktören har ansvarat för organiseringen och ledningen av riskhanteringen samt för beredningen av innehållet i den riskhanteringsplan om bolagets viktigaste risker som upprättas för styrelsens godkännande. Verkställande direktören har i dessa uppgifter biträtt av ledningsgruppen, placeringskommittén, direktören för den oberoende riskövervaknings- och controllerenheten och riskhanteringsens koordineringsgrupp.

Pensions-Fennias förvaltning sköttes av:

- Ledningsgruppen, som har haft i uppgift att stöda verkställande direktören i ledningen av bolaget.
- Placeringskommittén, som har haft i uppgift att stöda verkställande direktören i placeringsbesluten. I anslutning till placeringskommittén fungerade även ett arbetsutskott.
- Ledningsgrupperna för kund- och placerings- samt försäkrings- och pensionsprocessen, vilka har haft i uppgift att leda processernas operativa verksamhet.
- Stödenheternas ledningsgrupper, vilka har haft i uppgift att leda den operativa verksamheten inom sina respektive ansvarsområden och att stöda huvudprocesserna. Stödfunktionerna är representerade i huvudprocessernas ledningsgrupper.

Pensions-Fennias riskhanteringsorganisation:

- Riskhanteringen har hört till direktör Sarianne Kirvesmäkis ansvarsområde. Sarianne Kirvesmäkis ansvarsområde utgjordes av den oberoende riskövervaknings- och controllerenheten, vilken omfattade enheterna för övervakning av placeringsrisker, övervakning av operativa risker samt controllerfunktionen och analysering.
- Direktören för den oberoende riskövervaknings- och controllerenheten har ansvarat för att koordineringen av bolagets riskhantering och riskövervakning verkställdes i enlighet med myndighetsbestämmelserna och i enlighet med den riskhanteringspolicy som styrelsen godkänt.
- Riskhanteringsens koordineringsgrupp har biträtt direktören för riskövervaknings- och controllerenheten i utarbetandet av riskhanteringsprinciperna, riskhanteringsplanerna, riktlinjerna för SWOT och riskkartläggningarna samt i upprättandet och utvecklandet av riskrapporteringen. Gruppen var sakkunnig då det gäller strategiska, försäkringstekniska och operativa risker samt placeringsrisker.
- Enheten för övervakning av operativa risker har koordinerat och faciliterat kartläggningen av enheternas operativa risker, utarbetat detaljerade beskrivningar och sammanställningar av dem och av hela bolagets riskhanteringsplan samt skött rapporteringen av dessa till ledningsgruppen och revisionsutskottet. Därtill har enheten ansvarat för utvecklandet av riskhanteringspraxis och -metoder, för identifieringen, bedömningen och mätningen av de operativa riskerna, för hanteringen och uppföljningen av de verktyg som användes samt för utvecklandet av riskrapporteringen.
- Enheten för övervakningen av placeringsrisker har bedömt, mätt och övervakat finansriskerna på ett oberoende sätt genom att bland annat använda scenarier i fråga om stresstesten för den framtida solvensutvecklingen,

den faktiska riskställningen och riskkällorna, hur väl riskbudgeten håller och för solvensen, samt rapporterat om dessa till styrelsen och den operativa ledningen. Därtill hade den oberoende enheten för övervakningen av placeringsrisker ansvaret för att upprätthålla, utveckla och bereda principerna för hanteringen av placeringsrisker för styrelsens godkännande, samt att utarbeta metoder för tillämpande inom riskbedömningen och -mätningen.

- Controllerfunktionen och analyseringsenheten har bedömt, mätt och övervakat finansriskerna på ett oberoende sätt i fråga om den totala riskställningen (solvens, allokering, placeringsintäkter och -kostnader, täckning, limiter) och riskerna per tillgångsslag samt rapporterat om dem till styrelsen och den operativa ledningen.
- Riskövervakningen har skötts oberoende av affärsverksamheten inom olika funktioner, bland annat inom den oberoende riskövervaknings- och controllerenheten, den ekonomiska ledningen, försäkringstekniken och aktuariefunktionen.
- Den interna revisionen har bestått av oberoende och objektiv bedömnings-, sättnings- och konsulteringsverksamhet, som gett organisationen mervärde och förbättrat dess verksamhet.
- Ledningsgruppen för projekt- och informationshanteringen har bland annat haft i uppgift att följa upp de risker som är förknippade med bolagets utvecklingsprojekt.
- Säkerhetsgruppen har haft i uppgift att utveckla delområdena inom den totala säkerheten och att övervaka verkställandet av avtalade uppgifter. Säkerhetsgruppen har sorterat under riskhanteringskoordineringsgrupp.
- Compliance-verksamheten har organiserats via enheten för juridiska ärenden.
- Försäkringsmatematikern har bland annat haft i uppgift att se till att de interna försäkringsmatematiska metoderna är ändamålsenliga.

Huvudprocessägarna och direktörerna för stödenheten, vilka har fungerat som medlemmar i ledningsgruppen, ansvarade för genomförandet av den interna kontrollen inom sina respektive funktioner och processer samt för att riskhanteringsprocessen var ändamålsenlig. Ansvaret omfattade även kontinuerlig mätning av tagna risker och uppföljning inom respektive process/enhet. Processerna och enheterna utarbetade riskhanteringsplanerna i bolagets riskhanteringspolicy och rapporterade om genomförandet av dem till direktören för den oberoende riskövervaknings- och controllerenheten.

## RISKHANTERINGSPROCESSEN

Pensions-Fennias riskhanteringsprocess var år 2013 täckande och så enhetlig som möjlig inom alla enheter

och processer. Riskhanteringsprocessen har bestått av fyra skeden: 1) identifiering av risker, 2) riskbedömning, 3) planering och genomförande av riskhanteringsåtgärder samt 4) uppföljning och rapportering om riskhanteringen (genomförda riskhanteringsåtgärder).

Huvudprocesserna och stödenheterna har samlat in uppgifter om de identifierade riskerna förknippade med den operativa verksamheten varje halvår och behandlat dem på huvudprocessernas och stödenheternas riskkartläggningsmöten, vilka har koordinerats av enheten för övervakningen av operativa risker. På hösten 2013 genomförde Pensions-Fennia inte längre sin halvårs riskkartläggning, utan vid höstens riskkartläggning identifierades de operativa riskerna i Elo, som uppstod vid fusionen mellan Pensions-Fennia och LokalTapiola Pensionsbolaget den 1 januari 2014. Vid Pensions-Fennias riskkartläggningar bedömdes sannolikheten för och konsekvenserna av identifierade risker, trender samt den gällande riskhanteringsnivå och man tog fram hanteringsåtgärder med ansvarspersoner. Placeringsenhetens riskhanteringsplan uppdaterades i samband med utarbetandet av placeringsplanen. Placeringsenheten identifierade då riskerna förknippade med placeringsverksamheten, vilka bl.a. utgjordes av marknads-, kredit- och likviditetsrisker. De operativa riskerna i anslutning till placeringsenhetens verksamhet identifierades delvis i samband med uppgörandet av placeringsenhetens riskhanteringsplan och delvis i riskkartläggningen av placeringsenheten. Risker i anslutning till IT-projekt identifierades i samband med varje projekt redan i planeringsskedet och de följdes upp och hanterades i projektens ägar- och styrgrupper under projektets hela livscykel.

I Pensions-Fennias riskhanteringspolicy behandlades riskhanteringsmål och de principer som tillämpas för att uppnå målen, fastställdes riskhanteringsansvar, riskhanteringsprocessen, bolagets risktäckningskapacitet och risktagningens vilja samt rapporteringen om riskerna till styrelsen och inom organisationen.

I samband med Pensions-Fennias strategiska planering kartlades och uppdaterades bolagets strategiska risker för år 2013. Planeringsarbetet inleddes med en miljöanalys och genom en uppdatering av framtidsscenarierna. För riskkartläggningen bearbetade riskhanteringskoordineringsgruppen en SWOT-analys som behandlades i ledningsgruppen, bedömde de identifierade riskernas sannolikhet, konsekvenser och trender samt gällande riskhanteringsnivå. Ansvaret för att ta fram och genomföra hanteringsåtgärder i anslutning till de strategiska riskerna bars av bolagets ledningsgrupp. I samband med detta fastställdes också utvecklings- och avvärjningsåtgärderna för hanteringen av riskerna. Riskhanteringsplanen har varit förankrad i bolagets strategiska planering.

I riskhanteringsplanen behandlades de strategiska målen för försäkrings- och placeringsverksamheten, riskerna förknippande med verksamheten samt de riskhanteringsåtgärder som man avsåg vidta för att hantera dessa. I planen behandlades också försäkringstekniska risker, risker förknippade med marknadsandelen och utvecklingen av driftskostnader, operativa risker samt externa riskfaktorer och de riskhanteringsåtgärder som genomfördes för att hantera dessa. Strategiska mål i anslutning till försäkringsverksamheten hade ställts upp för marknadsandelen, effektiviteten och personalen. Placeringsverksamhetens strategiska mål och även risker anslöt sig till bolagets solvens och intäkter.

### UPPFÖLJNING OCH RAPPORTERING

Genomförandet av riskhanteringsplanen följdes år 2013 upp i bolaget bland annat med hjälp av den redogörelse som den oberoende riskövervaknings- och controllerenheten gör upp två gånger per år, med hjälp av en månatlig elektronisk styrelserapport samt med hjälp av verkställande direktörens översikt. Enhetens direktör avgav en mellanrapport om hur riskhanteringsplanen hade genomförts under början av året till ledningsgruppen och revisionsutskottet. I den slutliga redogörelsen rapporterade enhetens direktör om riskhanteringsåtgärdernas genomförande för hela året till ledningsgruppen, revisionsutskottet och styrelsen.

I fråga om de strategiska riskerna, riskerna i anslutning till marknadsandelen och utvecklingen av driftskostnader, de viktigaste riskerna inom placeringsverksamheten

samt i fråga om SWOT följde ledningsgruppen, placeringskommittén och styrelsen upp utvecklingen med hjälp av de rapporter som tillställdes dem. Placeringskommittén följde därtill mer noggrant upp finansriskerna samt bland annat stora riskkoncentrationer. De strategiska riskerna rapporterades till styrelsen varje månad i verkställande direktörens översikt.

I bedömningen och uppföljningen av placeringsverksamhetens totala riskställning beräknades nyckeltalen, solvenskapitalet i euro, solvensnivån, solvensställningen och avkastningen på det sysselsatta kapitalet av den oberoende riskövervaknings- och controllerenheten, som fungerade skilt från den risktagande funktionen. Enheten rapporterade om bolagets totala riskställning och risktäckningskapacitet till styrelsen varje månad och till den operativa ledningen varje vecka, vid behov till och med dagligen. De rapporterade siffrorna utgör en del av verkställande direktörens och placeringsdirektörens översikt. Direktören för den oberoende riskövervaknings- och controllerenheten avgav fyra gånger under året en mer omfattande redogörelse om bolagets totala riskställning, vilken bland annat innehöll uppgifter om solvenskapitalets och solvensgränsernas utveckling, stresstest och känslighetsanalyser för solvensen samt en uppskattning av solvensens framtida utveckling med hjälp av de scenariermodeller som bolaget hade tillgång till.

Aktuarien rapporterade om försäkringsrörelsens resultat till styrelsen och ledningsgruppen två gånger om året. Sökta beräkningsgrunder rapporterades till styrelsen och ledningsgruppen en gång per år.



Månadsrapporten som avgavs till ledningsgruppen innehöll bolagets viktigaste nyckeltal, bland annat uppgifter om antalet sålda försäkringar räknat både i euro och antalet anställningar, driftskostnader, de elektroniska tjänsternas användningsgrad, telefontjänsten, antalet pensionsansökningar och handläggningstiderna samt olika slags personaluppgifter. En noggrannare analys av driftskostnadernas och omkostnadsöverskottets utveckling gavs till ledningsgruppen 3–4 gånger om året. En del av månadsrapportens innehåll rapporterades till styrelsen varje månad i samband med verkställande direktörens översikt.

### **RISKTÄCKNINGSKAPACITET OCH RISKTAGNINGSVILJA**

Med hjälp av solvenskapitalet bereder sig bolaget för de risker som är förknippade med arbetspensionsbolagets placeringsverksamhet. Solvenskapitalet ska uppgå till ett så stort belopp att det med tillräcklig sannolikhet täcker förväntade värde- och avkastningsfluktuationer inom de tillgångsslag som utgör täckning för ansvarsskulden. Behovet av solvenskapital är direkt bundet till hur riskfyllda placeringstillgångarna är samt till försäkringsriskerna. Vid utgången av år 2013 uppgick Pensions-Fennias solvenskapital till 1 667 miljoner euro. Solvenskapitalet ökade från ingången av år 2013 med 307 miljoner euro och var på betryggande nivå.

Vid bedömningen av ett arbetspensionsbolags totala riskställning och risktäckningskapacitet utgörs de viktigaste nyckeltalen av solvenskapitalet i förhållande till ansvarsskulden (solvensnivå) och solvenskapitalet i förhållande till solvensgränsen i enlighet med bestämmelserna (solvensställning). Pensions-Fennias styrelse fastställde bolagets risktagningstilja inom placeringsverksamheten år 2013 genom att ställa upp primära och sekundära mål för bolagets placeringsverksamhet. Verkställande direktören fastställde noggrannare solvensens riskställning som eftersträvades vid respektive tidpunkt.

Enligt den lagändring som trädde i kraft 1.1.2013 består solvenskapitalet av utjämningsbeloppet och de medel som kan användas som buffert för placeringsverksamheten. Det utjämningsbelopp som ingår i solvenskapitalet är avsett för att täcka förluster av försäkringsrörelsen. Övriga poster i solvenskapitalet, t.ex. utjämningsbeloppet är i främsta hand avsedda för att täcka andra förluster än förluster av försäkringsrörelsen. Buffertens tillgångar används i andra hand. Från ingången av år 2013 infördes även ändringar i beräkningen av solvensgränsen. I beräkningen av solvensgränsen beaktas utöver placeringsrisken även försäkringsrisken samt korrelationen mellan dem.

Bolaget har berett sig för risker i anslutning till

försäkringsrörelsen med det utjämningsbelopp och de utjämningsavsättningar som ingår i ansvarsskulden. Utjämningsbeloppet fungerar som buffert för de bolagsspecifika försäkringstekniska riskerna och utjämningsavsättningarna som buffert för pensioner på solidariskt ansvar och för de osäkerhetsfaktorer som ansluter sig till finansieringen av dem. Utjämningsavsättningarna har en systemspecifik undre gräns, men det finns ingen bolagsspecifik undre gräns. Utjämningsbeloppet har en bolagsspecifik undre och övre gräns. Vid utgången av år 2013 uppgick Pensions-Fennias utjämningsbelopp till cirka 217 miljoner euro. Utjämningsbeloppets undre gräns var 74,7 miljoner euro. Utjämningsbeloppet var på betryggande nivå.

### **RISKER I ANSLUTNING TILL PLACERINGSVERKSAMHETEN SAMT HANTERINGEN OCH RAPPORTERINGEN AV DEM**

Valet av placeringsstrategi reglerades bland annat av marknadens förväntningar på avkastning och volatilitet för olika tillgångsslag, korrelationen mellan olika tillgångsslag, av bolagets solvenskapital, solvensställning, de begränsningar som gäller täckningen av ansvarsskulden samt räntekravet på ansvar. Bolaget strävade efter ett optimalt avkastnings- och riskförhållande genom en mångsidig diversifiering både på olika och inom olika tillgångsslag. Därtill strävade man efter att förutse konsekvenserna av sådana osannolika utfall i anslutning till placeringsverksamheten som kunde ha haft skadliga följder, om de hade realiserats. Dessa risker avvärdades genom systematisk riskanpassning samt med skyddande derivat.

Riskerna per tillgångsslag hanterades genom att följa upp över- och underviktning i förhållande till de jämförelseindex som beskriver den interna spridningen inom ett tillgångsslag. En del av aktiernas prisrisk har överfört till ansvaret på systemnivå. För detta ändamål har man bildat en buffert, aktieavkastningsbundet tilläggsförsäkringsansvar, som fungerar som buffert för aktierisken med ett belopp som motsvarar 10 procent av ansvarsskulden. Det aktieavkastningsbundna tilläggsförsäkringsansvaret kan som störst vara 5 procent av ansvarsskulden och som minst -10 procent av ansvarsskulden.

Aktieplaceringarnas kursrisker hanterades genom att sprida placeringarna både geografiskt, på olika branscher, företag, olika placeringslag och fonder. Aktieportföljens prisrisk kunde också begränsas med skyddande aktie- och aktieindexderivat. Ränterisken hanterades genom att följa upp och ändra placeringarnas duration och maturitetsfördelning med kontantplaceringar och derivat. Kreditrisken hanterades genom att sprida placeringarna på olika branscher och kreditklasser samt även geogra-

fiskt. I fråga om masskuldebrevslån hanterades kreditrisken genom att begränsa såväl andelen enskilda placeringar per kreditklass som den sammanräknade andelen placeringar i en viss kreditklass i hela masslåneportföljen samt genom att använda kreditderivat. Likviditetsrisken hanterades genom att hålla en tillräckligt stor andel av placeringarna i likvida objekt. I ränteportföljen strävade man efter att optimera placeringarnas avkastnings- och riskförhållande genom att även beakta lånens likviditet. Beträffande den direkta valutarisken uppskattade man separat för varje tillgångsslag hur stor valutarisk man ville ta. Valutarisken hanterades genom att följa upp valutapositionen och säkringsgraden per tillgångsslag och valuta. I anslutning till de lån som företagsfinansieringen beviljar gjordes företagsanalyser, kundanalyser och uppföljning av säkerheten för lånen. Inom fastighetsplaceringar fäste man uppmärksamhet vid den geografiska fördelningen, hyresintäkternas branschvisa fördelning, den tidsmässiga förläggningen av anskaffningar samt fördelningen per typ av bruksobjekt. Risker per tillgångsslag hanterades också genom att använda derivat. Motpartsrisken för standardiserade derivat hanterades via namnspecifika begräns-

ningar. Motpartsrisken i fråga om icke standardiserade derivatkontrakt hanterades genom att använda de standardavtal som ISDA godkänt samt säkerhetsförfaranden. Lagen om beräkning av solvensgränsen och täckning av ansvarsskulden begränsar uppkomsten av enskilda riskkoncentrationer. Placeringsverksamheten var förknippad med operativa risker som anslöt sig bland annat till värderingen av vissa placeringar och till fördröjningen av tillgången till marknadsvärdena samt till placeringsprocessens verksamhetsprocesser.

För ordnandet av riskhanteringen och placeringsverksamheten utarbetade bolagets försäkringsmatematiker en redogörelse för styrelsen om de krav som ställs med beaktande av ansvarsskuldens natur och avkastningskrav samt för upprätthållandet av bolagets solvens och likviditet. Bifogat till placeringsplanen fanns ett utlåtande av bolagets försäkringsmatematiker om hur väl bolagets placeringsplan fyllde de krav som ansvarsskuldens natur ställer på bolagets placeringsverksamhet. Med beaktande av placeringsplanen och riskhanteringsplanen för placeringsverksamheten samt för uppdateringen av dem varje halvår gjordes inom den oberoende riskövervaknings- och

### Placeringarnas riskfördelning och risktal 2013

	Marknadsvärde		Riskfördelning		Avkastning	Volatilitet
	mn euro	%	mn euro	%	%	%
<b>Ränteplaceringar</b>	<b>3 319,4</b>	<b>40,7</b>	<b>3 319,4</b>	<b>40,7</b>	<b>1,6</b>	
Lånefordringar	271,4	3,3	271,4	3,3	3,5	
Masskuldebrevslån	2 315,5	28,4	2 315,5	28,4	1,7	3,5
Masskuldebrevslån i offentliga samfund inom OECD/EES	541,1	6,6	541,1	6,6	0,9	
Masskuldebrevslån i övriga samfund	1 774,4	21,8	1 774,4	21,8	1,9	
Övriga finansmarknadsinstrument och insättningar inkl. fordringar och skulder som hänför sig till placeringar	732,4	9,0	732,4	9,0	0,3	
<b>Aktieplaceringar</b>	<b>2 576,3</b>	<b>31,6</b>	<b>2 576,3</b>	<b>31,6</b>	<b>20,3</b>	
Noterade aktier	2 333,7	28,6	2 333,7	28,6	22,1	10,0
Kapitalplaceringar	172,4	2,1	172,4	2,1	10,7	
Onoterade aktieplaceringar	70,2	0,9	70,2	0,9	1,6	
<b>Fastighetsplaceringar</b>	<b>1 342,0</b>	<b>16,5</b>	<b>1 342,0</b>	<b>16,5</b>	<b>14,9</b>	
Direkta fastighetsplaceringar	1 124,8	13,8	1 124,8	13,8	16,2	
Fastighetsplaceringsfonder och fondföretag	217,1	2,7	217,1	2,7	9,0	
<b>Övriga placeringar</b>	<b>914,8</b>	<b>11,2</b>	<b>914,8</b>	<b>11,2</b>	<b>9,1</b>	
Onoterade	893,0	11,0	893,0	11,0	9,0	2,9
Tillgångsplaceringar	-	-	-	-		
Övriga placeringar	21,7	0,3	21,7	0,3	10,7	
<b>Placeringar sammanlagt</b>	<b>8 152,4</b>	<b>100,0</b>	<b>8 152,4</b>	<b>100,0</b>	<b>9,4</b>	<b>3,6</b>
Derivatens inverkan			0,0	0,0		
<b>Sammanlagt</b>	<b>8 152,4</b>	<b>100,0</b>	<b>8 152,4</b>	<b>100,0</b>	<b>9,4</b>	<b>3,6</b>

Marknadsvärdet inkluderar upplupna räntor.

Riskfördelning = räknat enligt risk (korrigerat med derivat).

Avkastning = avkastning på sysselsatt kapital räknat med en tids- och penningavvägd formel (anpassad Dietz-formel).

Volatilitet = annualiserad standardavvikelse som räknats på basis av månadsinkomsterna under två år.

Masslånens modifierade duration är 3,6 år.

controllerfunktionen även en bedömning för styrelsen av de risker som är förknippade med placeringarna och av bolagets riskräckningskapacitet på kort och lång sikt.

Vid allokeringensbesluten och vid uppföljningen och utvärderingen av bolagets totala riskställning användes år 2013 utöver solvensställningen och -nivån även ett Value at Risk (VaR)-tal som beräknats enligt en intern modell inom enheten för övervakningen av placeringsrisker såväl utifrån de totala placeringstillgångarna som genom att beakta den andel av aktierisken som är på arbetspensionssystemets ansvar. Därtill räknade enheten för övervakningen av placeringsrisker stresstest och känslighetsanalyser för bolagets solvens.

År 2013 etablerades användningen av den scenariomodell som tagits i bruk för att stödja den strategiska planeringen och riskhanteringen både inom placeringsenheten och övervakningen av placeringsrisker. Därtill utvecklade enheten för övervakning av placeringsrisker en riskrapportering av placeringsrisker och solvens som grundade sig på scenariomodellen för ledningen och styrelsen. Scenariomodellen grundar sig på realiserade ekonomiska nyckeltal och sambandet mellan dem, i vilka solvensramen för arbetspensionssystemet inom den privata sektorn i Finland har implementerats. Därtill har man strävat efter att beakta arbetspensionssystemets försäkringstekniska särdrag. Scenariomodellen bygger på en omfattande analys av historiska/observerade variabler i syfte att skapa systematiskt möjliga och väsentliga scenarier. Med scenariomodellen har man strävat efter att systematiskt kunna granska riskerna och bedöma deras inverkan på solvensen. Övervakningen av placeringsriskerna som tillhör den oberoende riskövervaknings- och controllerenheten rapporterade om risktalen som bygger på scenariomodellen till medlemmarna i placeringskommittén och direktörerna för tillgångsslagen varje vecka eller vid behov. Enheten utarbetade en mer omfattande rapport om solvensen och dess risktal varje månad.

Controllerfunktionen och analyseringen som tillhör den oberoende riskövervaknings- och controllerenheten rapporterade om riskerna och avkastningen per tillgångsslag, derivat medräknat till styrelsen varje månad och till portföljförvaltarna och medlemmarna i placeringskommittén varje vecka. Utvecklingen av de faktiska avkastningarna jämfört med avkastningskravet följdes upp varje vecka. Placeringsenheten följde upp risk- och avkastningsutvecklingen dagligen. Därtill rapporterade controllerfunktionen och analyseringsenheten dagligen om derivatpositioner samt om uppföljningen av derivatens resultat, risktal och derivatlimiter till portföljförvaltarna. Den riskrapportering per tillgångsslag som togs fram av controllerfunktionen och analyseringsenheten utvecklades under år 2013 särskilt i fråga om ränteplaceringarna.

Derivat användes förutom för att skydda tillgångarna även för att göra ändringar i allokeringen. I de principer för användningen av derivat som styrelsen godkände år 2013 beskrevs per tillgångsslag de typer av derivat och derivatstrategier som kunde användas. Derivatens inverkan framgick av avkastnings- och risktalen samt i uppgifterna om den riskkorrigerande tillgångsfördelningen som rapporterats till bolagets ledning och styrelse. Även ingångna derivatkontrakt rapporterades regelbundet. Vid ingången av år 2013 överlämnades en redogörelse för totalinverkan av de principer som tillämpats år 2012 på solvensgränsen för styrelsens godkännande.

Placeringsbesluten förbereddes och fattades i placeringsenheten. Värderingen av placeringstillgångarnas marknadsvärde och rapporteringen som stöder den operativa verksamheten samt den officiella avkastnings-, solvens- och täckningsrapporteringen samt limituppföljningen sköttes av den oberoende riskövervaknings- och controllerenheten. I solvensklassificeringen av placeringarna tillämpades de principer enligt placeringarnas faktiska risk som Pensions-Fennias styrelse godkände år 2013. Riskklassificeringen gjordes utifrån den faktiska volatiliteten och korrelationerna med beaktande av eventuella extrema observationers inverkan. I klassificeringen beaktades därtill en eventuell bristfällig avkastningshistoria och likviditet, såvida den inte hade beaktats i volatiliteten och korrelationen. En redogörelse för tillämpningen av klassificeringsgrunderna 2012 och deras inverkan på bolagets solvensställning överlämnades till styrelsen för godkännande i början av år 2013.

## FÖRSÄKRINGSRISKER OCH HANTERINGEN AV DEM

De viktigaste riskerna förknippade med försäkringsrörelsen uppstår då de prognoser som använts vid fastställandet av försäkringsavgiften avviker från de faktiska kostnaderna speciellt i fråga om nya beviljade pensioner och andra motsvarande kostnader. De viktigaste riskerna förknippade med försäkringsrörelsen vid fastställandet av grunderna för ansvarsskulden uppstår då de prognoser som använts avviker från den faktiska pensionsutbetalningstiden på lång sikt. Grunderna för den avgift och ansvarsskuld som uppfyller trygghetskraven är desamma för alla arbetspensionsbolag och de fastställs av social- och hälsovårdsministeriet. De gemensamma grunderna innehåller en risk för att resultatet i ett enskilt bolag systematiskt kan vara sämre än de övriga bolagens resultat, t.ex. på grund av att bolaget har ett avvikande försäkringsbestånd som beror på de försäkrade företagets branschfördelning i förhållande till i de övriga bolagen. Försäkringsbeståndets struktur kan också leda till en motsvarande situation när det gäller den gemensamma avgiftens omkostnadsandel.

Arbetspensionsbolagen bereder och ansöker tillsammans om grunderna för försäkringsavgiften, ansvarsskulden och avkastningskravet. Pensions-Fennia deltog i beredningen av beräkningsgrunderna under ledning av försäkringsmatematikern tillsammans med den försäkringstekniska funktionen. Samarbetet mellan arbetspensionsanstalterna är obligatoriskt enligt lag.

I lagen stadgas också om det gemensamma avkastningskravet som delvis fastställs enligt den genomsnittliga nivån på verksamhetskapitalet inom branschen och den genomsnittliga aktieavkastningen. Vid diskonteringen av ansvarsskulden används en fast ränta på tre procent. Nivån på bolagets solvenskapital i förhållande till systemet i genomsnitt ska följas upp noggrant, eftersom en mer långvarig stor negativ avvikelse från genomsnittet kan utgöra en risk. Pensionsanstalterna har ett inbördes solidariskt ansvar för pensionerna i en pensionsanstalt som gått i konkurs. Även solvenskapitalets belopp i förhållande till minimibeloppen i bestämmelserna ska följas upp noggrant.

Bolaget har berett sig för svängningar i försäkringsrörelsens resultat med det utjämningsbelopp som ingår i ansvarsskulden. Positiva resultat som influerats i utjämningsbeloppets invalidpensions- och arbetslöshetsdel har alltsedan år 2002 använts för att nedsätta ArPL-avgiften med hjälp av olika tekniker. Med hjälp av de lösningar som expertstödet på arbetshälsa tillhandahåller för att främja arbetsförmågan och minska invalidpensionsutgiften strävar man efter att inverka på pensionsutgiften.

### **RISKER I ANSLUTNING TILL ANSKAFFNING OCH SKÖTSELN AV FÖRSÄKRINGAR SAMT HANTERINGEN AV DESSA RISKER**

De viktigaste riskerna i anslutning till kundbeståndet hänförde sig till marknaden, kunderna och samarbetspartnerna. De risker som realiserades på negativt sätt inverkade försvagande på bolagets tillväxtmål och försämrade dess marknadsandel.

Bolaget beredde sig för förändringar i marknads- och verksamhetsmiljön både med marknadsföringsåtgärder och genom att utveckla sin tekniska beredskap. Genom god teknisk beredskap strävade man efter att underlätta försäljningen och skötseln av försäkringarna. Samarbetsavtalet som ingicks med LokalTapiola hänförde sig i sinom tid till skötseln av det arbetspensionsförsäkringsbestånd som kom via Lokalförsäkring. Inom försäljningen av försäkringar flyttades tyngdpunkten till ett intensivare samarbete med Fennia och Sparbankerna. Under året gjordes också analyser av försäkringsbeståndet, utifrån vilka man kommer att utarbeta modeller för skötseln av försäkringarna. Kundenservice har stärkts genom att ta

fram särskilt utarbetade åtgärder och servicemodeller för olika kundsegment.

Då det gäller de elektroniska tjänsterna infördes bankidentifiering inom identifieringen av FöPL-kunder. Därtill förnyades de elektroniska FöPL- och ArPL-ansökningarna och behandlingstiden för dem förkortades.

Pensions-Fennia hade ett eget utvecklingsprogram för att uppnå de viktigaste strategiska målen. Utvecklingsobjekten var indelade i separata projekt, i vilka man iakttog ett projektstyrningsförfarande. Projektet var uppbyggt på så sätt att det vid behov kunde anpassas till befintliga resurser. Bolagets affärsansvariga direktörer var starkt engagerade i styrningen av utvecklingsprojekten.

### **HANTERINGEN AV OPERATIVA RISKER I ANSLUTNING TILL AFFÄRSVERKSAMHETEN**

Medlemmarna i ledningsgruppen ansvarade år 2013 för utarbetandet av riskhanteringsplaner inom sina egna ansvarsområden och för de identifierings-, bedömnings- och hanteringsåtgärder som planerna grundar sig på. Övervakningen av de operativa riskerna som tillhörde den oberoende riskövervaknings- och controllerenheten koordinerade och faciliterade enheternas riskkartläggningar varje halvår och följde upp genomförandet av riskhanteringsåtgärderna. I den senare riskkartläggningen år 2013 identifierades riskerna i anslutning till den operativa verksamheten i Elo, som inleder sin verksamhet 1.1.2014. Riskkartläggningarna av huvudprocesserna och stödenheterna grundade sig på huvudprocessernas och stödenheternas resultatkort och verksamhetsplaner. I fråga om de operativa risker som processerna och enheterna identifierat bedömdes sannolikheten för att de realiserades och deras inverkan, utifrån vilka man gjorde upp riskkartor för varje process och enhet. Därtill utvärderades risktrender, dvs. förväntad riktning (sjunkande, jämn, stigande) under den kommande verksamhetsperioden. Utifrån trenden och det förväntade värdet uppstod det totala riskvärdet. De viktigaste riskerna och åtgärderna för att hantera dem antecknades i enheternas riskhanteringsplaner. I riskkartläggningen bedömdes även nuvarande riskhanteringsnivå på skalan, god, hyfsad och svag och antecknades nödvändiga tilläggsåtgärder för hanteringen av riskerna. De största operativa riskerna utgjordes bland annat av personrisk, system- och processrisk samt av juridiska risker.

Vid ingången av 2013 började man utarbeta en riskdatabas för de operativa riskerna inom Pensions-Fennia. Varje process och enhet rapporterade observerade operativa risker och åtgärderna för hanteringen av dem. Den oberoende riskövervaknings- och controllerenheten samlade in observationerna till en gemensam riskdatabas och sammanställde sammanfattade rapporter på bolagsnivå

för såväl ledningsgruppen och styrelsen som för bolagets processer och enheter. Avsikten med riskrapporteringen har varit att stärka organisationens riskhanteringskultur och riskmedvetenhet.

De operativa riskerna hanterades bland annat genom att avskilja befattningar och funktioner på så sätt att man förhindrade att det uppstod farliga arbetskombinationer. Genom hantering av användarbehörigheten säkerställdes att var och en hade aktuella rättigheter i anslutning till skötseln av sitt arbete. Rättigheter som tillät farliga arbetskombinationer kunde följas upp efter att de specificerats i systemet. Cheferna granskade de underställdas rättigheter varje halvår.

Då det gäller personriskerna utvecklades ett system med ersättare. Processriskerna hanterades bland annat genom att tillhandahålla arbetsanvisningar och processbeskrivningar samt genom regelbundna möten mellan processdeltagarna. Man fäste speciell uppmärksamhet vid att processerna är smidiga genom hela organisationen. Styrmodellen utvecklades hela tiden. Man fäste uppmärksamhet vid kompetensutvecklingen och trygghandet av bolagets kontinuitet både genom linjeinterns åtgärder och genom utvecklingsprojekt som HR-funktionen ansvarade för. Åtgärderna för att främja välbefinnandet i arbetet granskades varje år i enlighet med verksamhetsplanen för arbetarskydd och arbetshälsa. Belöningsystemen stödde uppnåendet av målen.

Juridiska risker hanterades som en del av bolagets compliance-verksamhetsmodell. Enligt compliance-verksamhetsmodellen hade bolaget utnämnda compliance-ansvarspersoner för bolagets affärsprocesser och stödener. Dessa personer övervakade och rapporterade om avvikelser i fråga om de juridiska riskerna (inkluderade bland annat iakttagande av extern reglering och interna förfaringsätt samt avtalsrisker) till dem som ansvarar för affärsprocesserna och till bolagets högsta ledning. Bolagets enhet för juridiska ärenden hade en viktig roll i koordineringen och övervakningen av compliance-verksamhetsmodellen. Vid behov använde bolaget externa experttjänster för hanteringen och utredningen av de juridiska riskerna i de fall när uppdraget förutsatte specialkompetens.

### UTLAGDA FUNKTIONER

Eftersom bolagets egna personresurser var begränsade och det inte var möjligt att tillgodose de kompetenskrav som den snabba utvecklingen medförde med egen personal, hade produktionen av vissa bastjänster lagts ut. Sådana funktioner var till exempel driftscentraltjänsterna (Tieto), systemarbetstjänsterna (Tieto Esy och Arek), help desk-tjänsterna (TeliaSonera), kontorsutrustningsmiljön (Xerox) och telefonsystemen (Merlin och TeliaSonera Finland).

I valet av leverantörer för de utlagda tjänsterna betonades leveranssäkerhet och tillförlitlighet. Avtalen i anslutning till de utlagda tjänsterna upprättades enligt bästa gällande praxis och de innehöll bland annat sanktionerade avtal om kvalitetsnivån. Bolaget höll systematiskt kontakt med tjänsteleverantörerna och ingrip vid eventuella kvalitetsavvikelser.

En koncentration av tjänsteleverantörerna inom datateknik kan anses som en risk med tanke på en balanserad datateknikmarknad. Pensions-Fennia strävade efter att minska denna risk genom att sprida sina viktiga tjänster på flera olika leverantörer.

### TOTALSÄKERHET OCH TRYGGANDET AV AFFÄRSVERKSAMHETENS KONTINUITET

Bolaget fäste hela tiden uppmärksamhet vid datasystemens funktion, dataskyddets nivå, säkerställandet av verksamhetens kontinuitet samt utvecklandet av den totala säkerheten. Data- och telefonsystemets funktion utgjorde en kritisk faktor inom kundservicen och deras funktion säkerställdes genom intensivt samarbete med bolagets samarbetspartners. Införandet och användningen av nya system samt engagerandet av samarbetspartnerna till nya verksamhetsmodeller var också avgörande.

Planeringen av affärsrörelsens kontinuitet och beredningen i händelse av undantagsförhållanden utgjorde en del av hanteringen av de operativa riskerna. Med en kontinuitetsplan för affärsrörelsen avses att man bereder sig för avbrott i affärsrörelsen på så sätt att man kan fortsätta verksamheten och begränsa förlusterna i samband med eventuella störningar. Störningar är bland annat skador som orsakas personalen, lokaliteter, datasystem eller datakommunikationen, uppsåtliga handlingar, vattenskador, bränder samt avbrott i t.ex. el-, värme- eller vattenförsörjningen. Enheternas kontinuitetsplaner uppdaterades år 2013 och koordinerades av dataskyddschefen.

Riskhanteringsens koordineringsgrupp har bland annat haft i uppgift att på ett oberoende sätt övervaka de operativa riskerna samt att utveckla principerna för riskhanteringen och rapporteringen. Bolagets säkerhetsarbetsgrupp hade i uppgift att bedöma säkerhetsnivån inom olika delområden och att ta fram utvecklingsåtgärder, att följa utvecklingsprojekten samt att kontinuerligt bedöma säkerhetsriskerna som en del av bolagets allmänna riskhantering. Säkerhetsarbetsgruppen sammanträdde regelbundet under början av året, men i slutet av hösten koncentrerade man sig redan på de olika delområdena inom säkerheten och att hantera säkerhetsriskerna i Elo, som inledde sin verksamhet den 1 januari 2014.



# Underteckningar av verksamhetsberättelsen och bokslutet

Helsingfors den 3 mars 2014

STYRELSEN

Pekka Sairanen

Timo Vallittu

Heimo J. Aho

Heikki Kauppi

Eero Lehti

Reija Lilja

Jussi Mustonen

Olavi Nieminen

Antti Rinne

Jorma Turunen

Lasse Heiniö  
verkställande direktör

# Nyckeltal som beskriver den ekonomiska utvecklingen

Begreppen i tabellerna över nyckeltalen motsvarar dem i resultat- och balansräkningen, såvida inte någon annan definition ges. Varje tal har separat avrundats till närmaste tal som är delbart med fem och således ger en summering av siffrorna inte nödvändigtvis det redovisade slutresultatet.

NYCKELTAL	2013	2012	2011	2010	2009
Premieinkomst, mn euro	1 326,3	1 355,0	1 198,2	1 126,2	1 096,3
Utbetalda pensioner och andra ersättningar, mn euro <sup>1)</sup>	1 311,9	1 243,7	1 122,4	1 031,6	979,5
Nettointäkter av placeringsverksamheten enligt verkligt värde, mn euro	704,3	705,1	-107,9	620,7	558,5
avkastning på sysselsatt kapital, %	9,4	10,3	-1,6	10,0	9,9
Omsättning, mn euro	1 723,7	1 665,2	1 235,4	1 518,4	1 434,3
Totala driftskostnader, mn euro	65,7	59,6	56,6	54,0	51,7
% av omsättningen	3,8	3,6	4,6	3,6	3,6
Driftskostnader som täckts med försäkringsavgiftens omkostnadsdel, mn euro	46,4	42,2	40,6	39,4	38,2
% av ArPL-lönesumman och FöPL-arbetsinkomstsumman	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7
Totalt resultat, mn euro	330,5	414,1	-268,5	344,3	236,7
Ansvarsskuld, mn euro	6 967,2	6 620,7	6 257,3	6 200,6	5 768,6
Solvenskapital, mn euro <sup>2)</sup>	1 667,1	1 394,6	975,9	1 225,6	907,4
% av ansvarsskulden <sup>3)</sup>	25,1	22,3	16,5	21,4	16,8
i förhållande till solvensgränsen	2,4	2,8	2,6	2,8	2,7
Utjämningsbelopp, mn euro	216,8	225,7	236,2	261,0	236,6
Pensionstillgångar, mn euro <sup>4)</sup>	8 284,4	7 621,5	6 857,5	6 934,9	6 278,0
Överföring till kundåterbäringar (%) av ArPL-lönesumman	0,44	0,37	0,28	0,35	0,27
Utbetalda kundåterbäringar (%) av ArPL-lönesumman	0,37	0,27	0,35	0,27	0,14
ArPL-lönesumma, mn euro	4 981,7	5 041,4	4 745,5	4 590,0	4 491,7
FöPL-arbetsinkomstsumma, mn euro	873,3	879,3	805,8	683,8	646,3
ArPL-försäkringstagare <sup>5)</sup>	21 700	22 930	23 620	22 950	22 500
ArPL-försäkrade	177 020	188 920	185 660	181 520	176 900
FöPL-försäkringstagare	37 400	39 600	39 320	34 720	33 580
Pensionstagare	88 500	86 370	84 850	82 980	81 600

1) Utbetalda ersättningar enligt resultaträkningen exkl. kostnader för handläggningen av ersättningar och verksamhet för upprätthållande av arbetsförmågan.

2) Åren 2009–2012 verksamhetskapital, innehåller den andel av utjämningsansvaret som ska jämföras med verksamhetskapitalet.

3) Relationstalet har räknats i procent av den ansvarsskuld som använts vid beräkningen av solvensgränsen. Åren 2009–2012 har den andel som ska jämföras med verksamhetskapitalet dragits av från ansvarsskulden.

4) Ansvarsskuld + värderingsdifferenser.

5) Sådana arbetsgivares försäkringar som ingått försäkringsavtal med pensionsförsäkringsbolaget.

## PLACERINGSALLOKERING TILL VERKLIGT VÄRDE

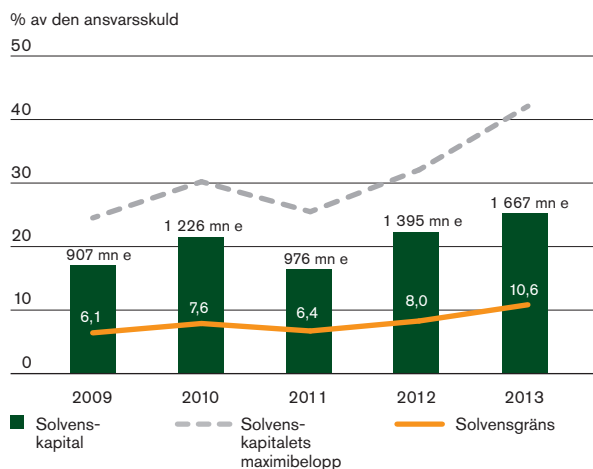
	Grundallokering				Riskfördelning					
	2013		2012		2013		2012	2011	2010	2009
	mn euro	%	mn euro	%	mn euro	%	%	%	%	%
<b>Ränteplaceringar</b>	<b>3 319,4</b>	<b>40,7</b>	<b>3 888,3</b>	<b>51,9</b>	<b>3 319,4</b>	<b>40,7</b>	<b>49,2</b>	<b>55,9</b>	<b>50,4</b>	<b>55,4</b>
Lånefordringar	271,4	3,3	397,7	5,3	271,4	3,3	5,3	5,8	6,6	8,0
Masslån	2 315,5	28,4	3 078,6	41,1	2 315,5	28,4	38,4	39,3	34,2	42,4
Övriga finansmarknadsinstrument och insättningar inkl. fordringar och skulder som hänför sig till placeringar	732,4	9,0	412,0	5,5	732,4	9,0	5,5	10,9	9,6	5,1
<b>Aktieplaceringar</b>	<b>2 576,3</b>	<b>31,6</b>	<b>1 625,6</b>	<b>21,7</b>	<b>2 576,3</b>	<b>31,6</b>	<b>22,8</b>	<b>20,7</b>	<b>24,7</b>	<b>18,7</b>
Noterade aktier	2 333,7	28,6	1 360,9	18,2	2 333,7	28,6	19,3	17,5	21,8	15,9
Kapitalplaceringar	172,4	2,1	161,0	2,1	172,4	2,1	2,1	1,7	1,4	1,1
Onoterade aktieplaceringar	70,2	0,9	103,7	1,4	70,2	0,9	1,4	1,5	1,5	1,7
<b>Fastighetsplaceringar</b>	<b>1 342,0</b>	<b>16,5</b>	<b>1 147,6</b>	<b>15,3</b>	<b>1 342,0</b>	<b>16,5</b>	<b>15,3</b>	<b>13,3</b>	<b>11,7</b>	<b>12,2</b>
Direkta fastighetsplaceringar	1 124,8	13,8	931,8	12,4	1 124,8	13,8	12,4	10,0	9,6	10,5
Fastighetsplaceringsfonder och fondföretag	217,1	2,7	215,8	2,9	217,1	2,7	2,9	3,3	2,1	1,7
<b>Övriga placeringar</b>	<b>914,8</b>	<b>11,2</b>	<b>833,8</b>	<b>11,1</b>	<b>914,8</b>	<b>11,2</b>	<b>11,1</b>	<b>11,2</b>	<b>9,5</b>	<b>10,5</b>
Placeringar i hedgefonder	893,0	11,0	826,6	11,0	893,0	11,0	11,0	10,9	9,5	10,5
Övriga placeringar	21,7	0,3	7,2	0,1	21,7	0,3	0,1	0,3	-	-
Derivatens inverkan					0,0	0,0	1,6	-1,2	3,7	3,2
<b>Placeringar sammanlagt</b>	<b>8 152,4</b>	<b>100,0</b>	<b>7 495,2</b>	<b>100,0</b>	<b>8 152,4</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>

## NETTOINTÄKTER AV PLACERINGSVERKSAMHETEN TILL VERKLIGT VÄRDE

	Nettoavkastning på placeringar till verkligt värde, mn euro	Sysselsatt kapital, mn eur	Avkastningsprocent på sysselsatt kapital	Avkastningsprocent på sysselsatt kapital			
				2013	2013	2013	
				2012	2011	2010	2009
<b>Ränteplaceringar</b>	<b>56,3</b>	<b>3 524,4</b>	<b>1,6</b>	<b>9,0</b>	<b>3,3</b>	<b>5,0</b>	<b>5,7</b>
Lånefordringar	11,7	331,4	3,5	2,9	3,5	3,4	3,6
Masslån	42,5	2 522,9	1,7	11,0	3,8	5,8	6,8
Övriga finansmarknadsinstrument och insättningar inkl. fordringar och skulder som hänför sig till placeringar	2,1	670,0	0,3	1,2	1,6	1,0	2,3
<b>Aktieplaceringar</b>	<b>403,9</b>	<b>1 988,4</b>	<b>20,3</b>	<b>15,8</b>	<b>-15,5</b>	<b>22,5</b>	<b>33,7</b>
Noterade aktier	385,5	1 748,3	22,1	16,7	-18,4	24,8	44,3
Kapitalplaceringar	17,0	158,8	10,7	10,8	5,4	7,0	-18,8
Onoterade aktieplaceringar	1,3	81,3	1,6	10,7	7,4	5,2	11,9
<b>Fastighetsplaceringar</b>	<b>174,3</b>	<b>1 168,4</b>	<b>14,9</b>	<b>12,5</b>	<b>9,2</b>	<b>8,2</b>	<b>3,3</b>
Direkta fastighetsplaceringar	155,5	959,0	16,2	14,8	8,4	7,1	6,9
Fastighetsplaceringsfonder och fondföretag	18,7	209,3	9,0	5,4	12,1	14,0	-14,2
<b>Övriga placeringar</b>	<b>76,5</b>	<b>843,5</b>	<b>9,1</b>	<b>6,3</b>	<b>-2,7</b>	<b>9,4</b>	<b>16,4</b>
Placeringar i hedgefonder	74,6	826,1	9,0	8,6	-3,3	9,4	16,4
Övriga placeringar	1,9	17,4	10,7	-41,9	40,6	-	-
<b>Placeringar sammanlagt</b>	<b>710,9</b>	<b>7 524,6</b>	<b>9,4</b>	<b>10,5</b>	<b>-1,4</b>	<b>9,9</b>	<b>10,2</b>
Intäkter, kostnader och driftskostnader som inte hänförs till placeringsverksamheten <sup>1)</sup>	-6,6		-0,1	-0,1	-0,2	0,1	-0,3
<b>Nettointäkter av placeringsverksamheten till verkligt värde</b>	<b>704,3</b>		<b>9,4</b>	<b>10,3</b>	<b>-1,6</b>	<b>10,0</b>	<b>9,9</b>
<b>Masslåneportföljens modifierade duration</b>	<b>3,6</b>						

1) Innehåller bland annat ränteposter i resultaträkningen som inte upptas i intäkterna av placeringsverksamheten och år 2010 även en korrigerig i anslutning till ansvarsfördelningen.

## Solvenskapital och dess gränser



## Solvenskapital och dess gränser

(i % av den ansvarsskuld som används vid beräkningen av solvensgränsen)

	2013	2012	2011	2010	2009
Solvensgräns	10,6	8,0	6,4	7,6	6,1
Solvenskapitalets maximibelopp <sup>1)</sup>	42,4	32,2	25,5	30,3	24,5
Solvenskapital före utjämningsbelopp <sup>2)</sup>	21,9				
Solvenskapital <sup>3)</sup>	25,1	22,3	16,5	21,4	16,8

1) Åren 2009–2012 verksamhetskapitalets maximibelopp.

2) Redovisas från ingången av år 2013.

3) Åren 2009–2012 verksamhetskapital, räknat enligt de bestämmelser som var gällande vid respektive tidpunkt.

## OMKOSTNADSRÖRELSENS RESULTAT, mn e

	2013	2012	2011	2010	2009
Försäkringsavgiftens omkostnadsdelar	52,7	53,7	50,1	48,7	47,0
Avgiftsandelar som kan användas för de driftskostnader som uppkommer av ersättningsbesluten	2,6	2,2	2,1	1,9	1,7
Övriga intäkter	2,3	0,6	0,6	0,6	0,7
Driftskostnader enligt funktion <sup>1)</sup>	46,4	42,2	40,6	39,4	38,2
<b>Omkostnadsrörelsens resultat</b>	<b>11,1</b>	<b>14,3</b>	<b>12,2</b>	<b>11,8</b>	<b>11,2</b>
<b>Driftskostnader i procent av omkostnadsrörelsens resultat</b>	<b>80,7 %</b>	<b>74,7 %</b>	<b>76,9 %</b>	<b>76,9 %</b>	<b>77,4 %</b>

1) Inkluderar inte justitieförvaltningsavgift och tillsynsavgift, 0,5 miljoner euro år 2013.

## RESULTATANALYS, mn e

	2013	2012	2011	2010	2009
<b>Resultatkälla</b>					
Försäkringsrörelsens resultat	-8,3	-10,2	-24,1	24,7	-20,9
<b>Resultat av placeringsverksamheten enligt verkligt värde</b>	<b>327,7</b>	<b>410,0</b>	<b>-256,6</b>	<b>307,8</b>	<b>246,4</b>
+ Nettointäkter av placeringsverksamheten enligt verkligt värde <sup>1)</sup>	704,3	705,1	-107,9	620,7	570,9
- Avkastningskrav på ansvarsskulden	-376,7	-295,1	-148,7	-312,9	-324,5
<b>Omkostnadsrörelsens resultat</b>	<b>11,1</b>	<b>14,3</b>	<b>12,2</b>	<b>11,8</b>	<b>11,2</b>
<b>Totalt resultat</b>	<b>330,5</b>	<b>414,1</b>	<b>-268,5</b>	<b>344,3</b>	<b>236,7</b>
<b>Disposition av resultatet</b>					
<b>Till förändring av solvensen</b>	<b>308,8</b>	<b>395,3</b>	<b>-281,7</b>	<b>328,5</b>	<b>224,5</b>
Till förändring av utjämningsansvaret	-8,9	-10,5	-24,9	24,4	-21,5
Till förändring av det ofördelade tilläggsförsäkringsansvaret	-0,3	4,0	-124,5	77,9	-8,3
Till förändring av värderingsdifferenser	316,4	400,5	-134,0	224,8	253,4
Till förändring av ackumulerade bokslutsdispositioner	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0
Till räkenskapsperiodens vinst	1,6	1,3	1,6	1,3	1,0
<b>Till överföring till kundåterbärningar</b>	<b>21,8</b>	<b>18,8</b>	<b>13,2</b>	<b>15,9</b>	<b>12,1</b>
<b>Sammanlagt</b>	<b>330,5</b>	<b>414,1</b>	<b>-268,5</b>	<b>344,3</b>	<b>236,7</b>

1) Inkluderar sådana ränteposter som inte upptas som intäkter av placeringsverksamheten och år 2010 även en korrigerig i anslutning till ansvarsfördelningen.

## VERKSAMHET FÖR UPPRÄTHÅLLANDE AV ARBETSFÖRMÅGAN

	2013	2012	2011	2010	2009
Premieinkomst; del för hanteringen av risken för arbetsförmåga, mn euro	1,4	1,4	1,4	1,3	1,1
Ersättningskostnader; kostnader för skötseln av verksamhet för upprätthållande av arbetsförmågan, mn euro	2,3	2,1	1,9	1,8	1,4
<b>Kostnader för skötseln av verksamhet för upprätthållande av arbetsförmågan / Del för hanteringen av risken för arbetsförmåga, %</b>	<b>165,0</b>	<b>148,5</b>	<b>138,7</b>	<b>135,6</b>	<b>125,5</b>

# Guide för läsande av nyckeltalen

Enligt vad som tilläts i Finansinspektionens tillsynsmeddelande av den 19 december 2013 har man vid upprättandet av nyckeltalen tillämpat ändringen av tabellen "Placeringsallokering till verkligt värde" i föreskrifter och anvisningar 14/2012, vilka trädde i kraft 1.1.2014.

**Ansvarsskuld** dvs. det ansvar som uppkommer av bolagets försäkringsavtal utgörs av premieansvaret och ersättningsansvaret. Ansvarskulden kallas även pensionsansvar. Premieansvaret är en uppskattning av nuvärdet på de utbetalningar som föranleds av framtida försäkringsfall som är på bolagets ansvar. Ersättningsansvaret är en uppskattning av nuvärdet på de framtida ersättningar som betalas för redan inträffade pensionsfall. Därtill upptas det fördelade och icke fördelade tilläggsförsäkringsansvaret samt det aktieavkastningsbundna tilläggsförsäkringsansvaret i premieansvaret, medan utjämningsansvaret och utjämningsavsättningarna upptas i ersättningsansvaret. Vid beräkningen av solvensansvarsskulden minskas det ofördelade tilläggsförsäkringsansvaret, premieansvaret enligt lagen om pension för företagare och utjämningsbeloppet från ansvaret.

**Ansvarsskuld som ska täckas** beräknas genom att utöka ansvarskulden enligt bokslutet med skulderna till ansvarsfördelningen och försäkringstagarna.

**Avkastningskravet på ansvarskulden** fastställs på basis av den diskonteringsränta (3 %) som används vid beräkningen av ansvarskulden, avsättningskoefficienten för pensionsansvaren, beräkningsräntekravet och pensionsanstaltarnas genomsnittliga aktieavkastning.

**Fördelat tilläggsförsäkringsansvar** utgörs av de medel som överförs för att användas som kundåterbäringar till försäkringstagarna.

**Kraven på solvenskapitalet** grundar sig på en riskteoretisk bedömning. Den grundläggande storheten vid solvensanalysen är den s.k. **solvensgränsen**. Ju mera riskbenägen bolagets placeringsallokering är, desto högre är solvensgränsen och ju större solvenskapital förutsätter den.

**Solvensgränsen** är också beroende av försäkringsrisken. Solvensen mäts genom att ställa solvenskapitalet i förhållande till ansvarskulden och solvenskapitalet i förhållande till solvensgränsen. Solvenskapitalets minimibelopp är två tredjedelar av solvensgränsen. Om beloppet av solvenskapitalet under det andra året överstiger solvensgränsens fyrfaldiga belopp (skälighetsgräns), ska bolaget göra en extra överföring till kundåterbäringar.

**Kundåterbäringen** nedsätter ArPL-avgiften för arbetsgivare som ingått försäkringsavtal med pensionsförsäkringsbolaget.

**Lagstadgade avgifter** utgörs av kostnadsandelen för Pensionsmyndighetens verksamhet, vilken fungerar som pensionsanstaltarnas centralanstalt, justitieförvaltningsavgiften för besvärshandlingen för arbetspensionsärenden och Finansinspektionens tillsynsavgift.

**Nettoavkastningen på placeringsverksamheten till verkligt värde** uträknas för de placeringsslag som motsvarar placeringsallokeringen. Derivatet upptas enligt sin karaktär per tillgångsslag. I nettoavkastningen på placeringsverksamheten beaktas därtill icke hänförliga intäkter och kostnader samt driftskostnader som upptagits under intäkter från placeringsverksamheten.

**Ofördelat tilläggsförsäkringsansvar** utgör en del av bolagets solvenskapital (verksamhetskapital i jämförelseuppgifterna från tidigare år) och fungerar som buffert vid fluktuationer i placeringsintäkterna. En del av det totala resultatet överförs till det ofördelade tilläggsförsäkringsansvaret.

**Omkostnadsrörelsens resultat** räknas så, att man från **försäkringsavgiftens omkostnadsdel** som uppburits för att täcka driftskostnaderna och från eventuella andra intäkter drar av de driftskostnader som täcks med omkostnadsavgiften. Som omkostnadsavgift räknas även den avgiftsandel som är beroende av antalet beslut om invalidpension. Lagstadgade avgifter beaktas inte vid beräkningen av omkostnadsrörelsens resultat. Kostnaderna för placeringsverksamheten täcks med placeringsintäkterna och kostnaderna för skötseln av verksamhet för upprätthållandet av arbetsförmågan med avgiftens invalidpensionsandel.

**Omsättning** = premieinkomsten före kreditförluster och återförsäkrarens andel + nettointäkter av placeringsverksamheten i bokföringen + övriga intäkter.

**Pensionstillgångar** = Ansvarsskulden i balansräkningen + tillgångarnas värderingsdifferenser.

**Placeringsallokering till verkligt värde** inkluderar derivat hänförliga till nedanstående tillgångspost. I punkten Övriga finansmarknadsinstrument och insättningar i rapporten redovisas också balansposten Kassa och bank, köpeskillingsfordringar och -skulder samt säkerheter för derivat.

**Premieinkomsten** utgörs av ArPL- och FöPL-premieinkomsten med avdrag för kreditförluster.

**Resultatanalysen** visar hur resultatet bildas och disponeras. Resultatet uppkommer av försäkringsrörelsens resultat, omkostnadsrörelsens resultat och resultatet av placeringsverksamheten till verkligt värde. Resultatet används för ändring av solvensen, för överföring till kundåterbäringar och för kompletterande av eventuellt fördelat tilläggsförsäkringsansvar. Förändring av solvens utgörs av utjämningsbeloppet, ofördelat tilläggsförsäkringsansvar, förändring av värderingsdifferenser och ackumulerade bokslutsdispositioner samt av överföring för räkenskapsperiodens vinst.

**Resultatet av försäkringsrörelsen** räknas för de pensioner som är på bolagets ansvar genom att från intäkterna av utjämningsbeloppet och avgiftens riskandel dra av den pensionsutgift som är på bolagets eget ansvar.

**Resultatet av placeringsverksamheten till verkligt värde** uträknas genom att dra av avkastningskravet på placeringsverksamheten från nettoavkastningen till verkligt värde.

**RisKFördelning** avser det sammanräknade värdet av kontantplaceringarnas och derivatens delkorrigerade underliggande tillgångar (futures och terminers underliggande tillgångar samt optioners underliggande tillgångar multiplicerat med optionens delta, dvs. derivatens riskpåverkan). I riskfördelningen redovisas derivatens verkan på skillnaden mellan risk- och grundfördelningen på en egen rad. Efter justering av skillnaden är slutsumman av riskfördelningen lika med grundfördelningen. Om riskfördelningen används även förkortningen riskkorigerad.

**Solvenskapitalet (det nyckeltal som beskriver solvensen från 1.1.2013)** består av verksamhetskapitalet och utjämningsbeloppet. Solvenskapitalet används för att täcka förluster så att placeringsförluster täcks med verksamhetskapitaldelen och förluster av försäkringsrörelsen i första hand med utjämningsbeloppetsdelen. Buffertens tillgångar används i andra hand.

**Sysselsatt kapital** räknas genom att till marknadsvärdet i början av räkenskapsperioden lägga till kassaflöden under perioden vägda enligt den relativa andel av periodens totala längd som återstår efter transaktionsdagen fram till periodens slut. Vid beräkningen av sysselsatt kapital beaktas kassa och banktillgodohavanden samt köpeskillingsfordringar och -skulder.

**Tilläggsförsäkringsansvar som är bundet till aktieavkastningen** är den del av försäkringsavgiften som fungerar som en buffert för en del av aktieplaceringarna. Denna del av ansvarskulden ändras beroende på det genomsnittliga utfallet av aktieavkastningarna inom pensionssystemet.

**Totala driftskostnader** utgörs av driftskostnaderna för försäkringsrörelsen, placeringsverksamheten och verksamheten för upprätthållande av arbetsförmågan samt av lagstadgade avgifter.

**Totalresultatet** utgörs av resultatet av försäkringsrörelsen, omkostnadsrörelsens resultat och resultatet av placeringsverksamheten till verkligt värde.

**Utbetalda pensioner** innehåller prestationer som utbetalats till pensionstagarna.

**Utjämningsansvaret** är den del av ansvarskulden som är avsedd som buffert för pensionsutgiften som ska bekostas gemensamt och för försäkringsavgiften som upp bärs för att finansiera den.

**Utjämningsbeloppet** fungerar som buffert vid fluktuationer i försäkringsrörelsen och utgör en del av den försäkringstekniska ansvarskulden. Varje år överförs ett positivt resultat av försäkringsrörelsen till utjämningsbeloppet, medan ett negativt resultat täcks med medel från detta.

**Verksamhetskapitalet (det nyckeltal som beskriver solvensen fram till 31.12.2012)** är det belopp med vilket bolagets tillgångar värderade enligt verkligt värde överstiger bolagets skulder. Det ofördelade tilläggsförsäkringsansvaret, inräknas i skulderna, med undantag av ansvarskulden. Verksamhetskapitalet består av bolagets eget kapital, skillnaden mellan tillgångarnas verkliga värden och redovisade värden, det ofördelade tilläggsförsäkringsansvaret samt avskrivningsdifferens med avdrag för immateriella tillgångar, samt under en bestämd tid av en så kallad EMU-buffert som en följd av finanskrisen.

**Värderingsdifferenser** uppkommer genom skillnaden mellan placeringsarnas verkliga värde och det redovisade värdet.

# Revisionsberättelse

## TILL ÖMSESIDIGA FÖRSÄKRINGSBOLAGET PENSIONS-FENNIAS AKTIONÄRSMÖTE

Vi har reviderat Ömsesidiga försäkringsbolaget Pensions-Fennias bokföring, slutredovisning och förvaltning för räkenskapsperioden 1.1–31.12.2013. Slutredovisningen omfattar bokslut och verksamhetsberättelse. Bokslutet omfattar koncernens samt moderbolagets balansräkning, finansieringsanalys, resultaträkning och noter till bokslutet.

## STYRELSENS OCH VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS ANSVAR

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för upprättandet av slutredovisningen och för att den ger riktiga och tillräckliga uppgifter i enlighet med i Finland ikraftvarande stadganden gällande upprättandet av slutredovisning. Styrelsen svarar för att tillsynen över bokföringen och medelsförvaltningen är ordnad på behörigt sätt och verkställande direktören för att bokföringen är lagenlig och medelsförvaltningen ordnad på ett betryggande sätt.

## REVISORNS SKYLDIGHETER

Vår skyldighet är att uttala oss om slutredovisningen på grundval av vår revision. Revisionslagen förutsätter att vi iakttar yrkesetiska principer. Vi har utfört revisionen i enlighet med god revisionssed i Finland. God revisions-sed förutsätter att vi planerar och genomför revisionen för att få en rimlig säkerhet om huruvida slutredovisningen innehåller väsentliga felaktigheter och om huruvida medlemmarna i moderbolagets förvaltningsråd och styrelse eller verkställande direktören har gjort sig skyldiga till en handling eller försummelse som kan medföra skadeståndsskyldighet gentemot bolaget, eller brutit mot aktiebolagslagen, lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag, lagen om försäkringsbolag eller bolagsordningen.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information som ingår i slutredovisningen. Valet av granskningsåtgärder baserar sig på revisorns omdöme och innefattar en bedömning av risken för en väsentlig felaktighet på grund av oegentligheter eller fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn den interna kontrollen som för bolaget har en betydande inverkan för upprättandet av en slutredovisning som ger riktiga och tillräckliga uppgifter. Revisorn bedömer den interna kontrollen för att kunna planera relevanta granskningsåtgärder, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i företagets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i företagsledningens bokföringsmässiga uppskattningar, liksom en bedömning av den övergripande presentationen av slutredovisningen.

Enligt vår mening har vi inhämtat tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis som grund för vårt uttalande.

## UTTALANDE

Enligt vår mening ger slutredovisningen riktiga och tillräckliga uppgifter om koncernens och moderbolagets ekonomiska ställning samt om resultatet av dess verksamhet i enlighet med i Finland gällande bestämmelser om upprättande av slutredovisning. Uppgifterna i verksamhetsberättelsen och bokslutet är konfliktfria.

Helsingfors den 18 mars 2014

Ulla Nykky CGR

Pekka Hietala CGR



# Bolagsstyrningsrapport 2013

Denna bolagsstyrningsrapport (Corporate Governance Statement) har uppgjorts enligt rekommendation 54 i koden för bolagsstyrning i börsnoterade bolag i Finland från 2010 och publiceras i samband med verksamhetsberättelsen som en separat berättelse.

Pensions-Fennia fusionerades den 1 januari 2014 med LokalTapiola Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget och det nya bolaget antog namnet Ömsesidiga Arbetspensionsförsäkringsbolaget Elo. Pensions-Fennia var fram till den 31 december 2013 ett arbetspensionsförsäkringsbolag i enlighet med lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag. Bolagets förvaltning och tillsyn har förutom av lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag även reglerats av lagen om försäkringsbolag och lagen om aktiebolag samt de förordningar, direktiv och anvisningar som utfärdats med stöd av dessa. Bolagets förvaltningsorgan har utgjorts av bolagsstämman, förvaltningsrådet, styrelsen och verkställande direktören. Arbetsmarknadsorganisationerna hade en betydande roll när arbetspensionslagarna stiftades i början på 1960-talet och som finansierare av arbetspensionssystemet har de en lagstadgad roll i arbetspensionsbolagets förvaltning.

Pensions-Fennias styrelse godkände anvisningarna för bolagets bolagsstyrning och ett gott förvaltnings sätt den 25 augusti 2004. Anvisningarna grundade sig ursprungligen på rekommendationerna i Finsk kod för bolagsstyrning som trädde i kraft för börsnoterade bolag den 1 juli 2004. Pensions-Fennias styrelse har senast den 26 januari 2009 godkänt ändringar i nämnda anvisningar som en följd av den reviderade koden för bolagsstyrning i börsnoterade bolag i Finland, vilken trädde i kraft den 1 januari 2009. Enligt ändringarna i koden för bolagsstyrning för börsnoterade bolag som trädde i kraft den 1 oktober 2010 har Pensions-Fennia publicerat en löne- och bonusredogörelse som fanns tillgänglig på bolagets webbplats fram till den 31 december 2013. Koden för bolagsstyrning kan läsas på internet på adressen [www.cgfinland.fi](http://www.cgfinland.fi).

I lagstiftningen om försäkringsbolag, inklusive arbetspensionsbolag, har för bolagets ledning uppställts ett krav på att den ska sörja för bolagets förvaltning på ett tillförlitligt sätt. Dessa principer preciseras i det praktiska affärlivet bland annat i och med utvecklingen av rekommendationerna för corporate governance. Av arbetspensionsförsäkringsbolagen som utövar betydande offentlig och ekonomisk makt förutsätts att de tillämpar rekommendationerna i så omfattande grad som lagstiftningen tillåter. Arbetspensionsförsäkringsbolagets ramverk är

emellertid mycket olik ramverket för börslistade bolag. Även syftet med arbetspensionsförsäkringsbolagets verksamhet och ägarstruktur avviker betydligt från börslistade företag. Till den del författningsramen är detsamma kan rekommendationerna tillämpas som sådana, förutsatt att de inte strider mot syftet med arbetspensionsförsäkringsbolagets verksamhet eller bolagets ömsesidiga bolagsstruktur inte medför annat. Pensions-Fennia har i egenskap av arbetspensionsförsäkringsbolag strävat efter att utifrån speciallagstiftningen bygga ett eget bolagsstyrningssystem i tillämpliga delar med beaktande av rekommendationerna. I slutet av redogörelsen ges separat motiveringar till varför bolaget har avvikit från rekommendationerna.

## DELÄGARE

Fram till den 31 december 2013 var Pensions-Fennia ett ömsesidigt försäkringsbolag. Delägare i bolaget var de försäkringstagare som hade en gällande försäkring enligt lagen om pension för arbetstagare eller lagen om pension för företagare i bolaget. Delägare i bolaget var också de försäkrade som omfattades av respektive grundförsäkring enligt lagen om pension för arbetstagare samt ägarna av garantiandelen. Pensions-Fennias garantikapital har enligt det beslut som den extra bolagsstämman fattade den 19 juni 2013 återbetalats till Ömsesidiga Försäkringsbolaget Fennia, varefter bolaget inte har haft något garantikapital.

## BOLAGSSTÄMMA

I Pensions-Fennia har högsta beslutanderätt utövats av delägarna på bolagsstämman. På bolagsstämman har rösträtten innehafts av försäkringstagarna och garantiandelsägaren fram till att garantikapitalet återbetalades. Rösträtt innehade också den representant som hade valts av de försäkrade som omfattas av varje enskild grundförsäkring enligt lagen om pension för arbetstagare i bolaget. Detaljerade uppgifter om hur rösträtten fastställs och fördelas fanns i Pensions-Fennias bolagsordning.

Bolagsstämman har valt medlemmarna i förvaltningsrådet och revisorerna samt fattat beslut om fastställandet av bokslutet och disponeringen av den vinst som balansräkningen utvisar. Bolagsstämman har fattat beslut om beviljande av ansvarsfrihet till medlemmarna i styrelsen och förvaltningsrådet samt verkställande direktören. Därtill har bolagsstämman fattat beslut om arvoden till medlemmarna i förvaltningsrådet och revisorerna samt om andra ärenden som anges i möteskallelsen.



Ordinarie bolagsstämma har hållits årligen före utgången av maj månad vid en tidpunkt som bestämts av styrelsen. Extra bolagsstämma har hållits då styrelsen eller förvaltningsrådet ansett detta vara motiverat.

Delägarna har före bolagsstämman getts utöver de uppgifter som lagen förutsätter även uppgifter enligt branschspecifik praxis på det sätt som styrelsen beslutat i möteskallelsen. Kallelsen till bolagsstämman har publicerats minst två veckor före stämman i minst två dagstidningar som utkommer i Helsingfors, varav den ena på svenska, samt på bolagets webbsidor.

Pensions-Fennias ordinarie bolagsstämma hölls senast den 22 april 2013. Extra bolagsstämma hölls den 19 juni 2013.

## FÖRVALTNINGSRÅDET

Pensions-Fennia har haft ett förvaltningsråd i enlighet med lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag.

Bolagsstämman har valt de 28 medlemmarna i förvaltningsrådet för tre år i sänder på så sätt att högst tio medlemmar har stått i tur att avgå årligen. Av medlemmarna i förvaltningsrådet har sju utsetts bland personer som föreslagits av de centrala arbetsgivarcentralorganisationerna och sju bland personer som föreslagits av de centrala löntagarcentralorganisationerna. Förvaltningsrådet har bland sig för ett kalenderår i sänder valt en ordförande och en vice ordförande, av vilka den ena ska ha varit en person som föreslagits av de försäkrades representanter. Förvaltningsrådet har kunnat välja fler än en vice ordförande, av vilka den ena ska ha valts till första vice ordförande. Om den person som föreslagits av de försäkrades representanter inte har valts till förvaltningsrådets ordförande, har personen i fråga valts till första vice ordförande. Ledamöterna i Pensions-Fennias förvaltningsråd 2013 presenteras på sidan 55.

I förvaltningsrådets arbetsordning har det redogjorts för förvaltningsrådets sammansättning, uppgifter och ärenden i anslutning till förvaltningsrådets mötespraxis. Förvaltningsrådet har haft till uppgift att övervaka den bolagsförvaltning som handhas av styrelsen och verkställande direktören. Förvaltningsrådets uppgifter uppräknas i lagen och i bolagsordningen. Förvaltningsrådet kan inte kunnat ges andra uppgifter än de som nämns i lagen.

Förvaltningsrådet sammanträdde två gånger under år 2013. I mötena deltog i genomsnitt 83 procent av medlemmarna. I enlighet med bolagsstämmans beslut utbetalades i årsarvode till förvaltningsrådets ordförande 4 500 euro, till vice ordförandena 3 000 euro och till övriga medlemmar 1 800 euro. I mötesarvode betalades 400 euro per möte.

## FÖRVALTNINGSRÅDETS VALUTSKOTT

Förvaltningsrådet har för ett kalenderår i sänder valt förvaltningsrådets valutskott, som bestått av fyra medlemmar ur förvaltningsrådet och två medlemmar ur styrelsen.

Av medlemmarna i valutskottet har hälften valts bland personer som föreslagits av försäkringstagarnas representanter i förvaltningsrådet och hälften bland personer som föreslagits av de försäkrades representanter i förvaltningsrådet. Förvaltningsrådet har valt ordförande och vice ordförande för valutskottet inom sig, och av dem ska den ena ha varit en person som har föreslagits av de försäkrades representanter. Förvaltningsrådet har fattat beslut om det arvode som betalas till utskottsmedlemmarna.

Valutskottet har haft i uppgift att för bolagsstämman bereda förslag till valet av förvaltningsrådsledamöter och deras arvoden samt att för förvaltningsrådet bereda förslag till valet av styrelseledamöter och deras arvoden. Närmare bestämmelser om valutskottet har givits i bolagsordningen.

Valutskottet sammanträdde två gånger under år 2013. I mötena deltog i genomsnitt 92 procent av medlemmarna. I enlighet med förvaltningsrådets beslut utbetalades i mötesarvode till valutskottets ordförande 500 euro per möte, till vice ordförande 400 euro per möte och till medlemmarna 300 euro per möte.

## STYRELSEN

Valförfarandet vid valet av styrelse och styrelsens sammansättning har grundat sig på lagstiftning. Pensions-Fennias styrelse har bestått av tio ordinarie medlemmar och fyra suppleanter. Förvaltningsrådet har valt medlemmarna i styrelsen och suppleanterna för tre år i sänder på så sätt att högst fyra ordinarie medlemmar har stått i tur att avgå årligen. Av styrelsemedlemmarna har tre ordinarie medlemmar och en suppleant valts bland personer som föreslagits av de centrala arbetsgivarcentralorganisationerna och tre ordinarie medlemmar och en suppleant bland personer som föreslagits av de centrala löntagarcentralorganisationerna. Styrelsen har valt ordförande och vice ordförande inom sig för ett kalenderår i sänder, och av dem ska den ena ha varit en person som har föreslagits av de försäkrades representanter. Styrelsen har kunnat välja fler än en vice ordförande, av vilka den ena ska väljas till första vice ordförande. Om den person som föreslagits av de försäkrades representanter inte har valts till styrelsens ordförande, har personen i fråga valts till första vice ordförande.

Styrelsens sammansättning och medlemmarnas behörighetsvillkor regleras i lag. Enligt lag förutsätts en medlem i styrelsen ha ett gott rykte och tillräcklig kunskap om arbetspensionsförsäkring. Styrelsen förutsätts även ha god sakkunskap om placeringsverksamheten. I lagen ställs därtill speciella behörighetskrav med vilka man begränsar styrelsemedlemmarnas koppling till andra företag. Styrelsens ordförande och två tredjedelar av de övriga medlemmarna i styrelsen ska vara personer som inte är anställda hos, inte fungerar som verkställande direktör för och inte är medlem i ett förvaltningsorgan i bolaget i fråga eller i lagen uppräknade övriga finansinstitut. Bolaget ska

lämna in en utredning enligt Finansinspektionens bestämmelser om styrelsemedlemmarnas behörighet (tillförlitlighet och lämplighet) samt om att de i lagen ställda kraven som begränsar medlemmarnas koppling till andra företag uppfylls. Ledamöterna i Pensions-Fennias styrelse 2013 presenteras på sidan 54.

Styrelsen har sammanträtt på kallelse av ordföranden i regel en gång per månad och den har varit beslutför när över hälften av dess medlemmar har varit närvarande. Styrelsen har haft i uppgift att tillsammans med verkställande direktören leda bolaget med yrkesskicklighet, enligt sunda och försiktiga affärsprinciper samt enligt principerna för en tillförlitlig förvaltning. Det har hört till bolagets ledning att omsorgsfullt främja bolagets intressen. Styrelsens allmänna uppgift har därtill varit att ombesörja att bolagets administration och verksamhet är ändamålsenligt ordnade. Styrelsen har svarat för att tillsynen över bokföring och medelsförvaltning varit organiserad på ändamålsenligt sätt. På styrelsen har i princip ankommit alla de uppgifter som inte enligt lag eller bolagsordningen har ankommit på bolagets övriga förvaltningsorgan eller som på grund av sin karaktär inte har hört till de övriga förvaltningsorganens befogenheter.

Det praktiska styrelsearbetet har beskrivits i styrelsens arbetsordning och i den har det även funnits anvisningar för styrelsearbetet. I arbetsordningen har det redogjorts för styrelsens viktigaste uppgifter, verksamhetsprinciper, mötespraxis och de rapporter och översikter som ska behandlas på styrelsens sammanträden samt för utskottens uppgifter och sammansättning.

I bolagsordningen och styrelsens arbetsordning uppräknas de uppgifter som utöver ovan stående har ankommit på Pensions-Fennias styrelse. Dessa uppgifter har varit att:

- utnämna och avskeda verkställande direktören och ställföreträdaren för verkställande direktören, vice verkställande direktören, försäkringsmatematikern och direktörer
- fatta beslut om sammankallande av bolagsstämman
- fatta beslut om bolagets mål och strategi
- fatta beslut om huvudlinjerna för bolagets organisation
- upprätta bokslut och verksamhetsberättelse
- fatta beslut om bolagets placeringsplan och beslutsföret i anslutning därtill
- fatta beslut om bolagets placeringsverksamhet till de delar detta inte har delegerats
- ombesörja att bolaget har en tillräcklig intern kontroll och tillräckliga riskhanteringsystem med beaktande av verksamhetens natur och omfattning
- godkänna en riskhanteringsplan som omfattar hela bolagets verksamhet
- årligen utvärdera om bolagets interna kontroll är ändamålsenligt ordnad
- fatta beslut om personalens belöningsystem

- fatta beslut om fastställandet av stadgarna för bolagets konsultativa nämnder, valet av medlemmar och medlemmarnas arvoden.

Styrelsen har utvärderat sin egen verksamhet och sina arbetsmetoder en gång om året i syfte att utveckla och förbättra styrelsearbetet.

Pensions-Fennias styrelse sammanträdde år 2013 tolv gånger och deltagandeprocenten var 98,3. I enlighet med förvaltningsrådets beslut betalades till styrelsemedlemmarna ett årsarvode enligt följande: till ordföranden 20 000 euro, till vice ordförandena 16 000 euro, till de ordinarie medlemmarna 10 000 euro och till suppleanterna 7 000 euro. I mötesarvode till styrelsens ordförande, vice ordförande, medlemmar och suppleanter betalades 500 euro per möte.

### STYRELSENS UTSKOTT

Styrelsen har biträts av ett utnämnings- och belöningsutskott samt av ett revisionsutskott. Utskotten har framställt beredningar och utredningar för styrelsen i de frågor som fastställts för dem. Utskotten har inte haft beslutanderätt. Utskottens uppgifter har fastställs i styrelsens arbetsordning.

#### Utnämnings- och belöningsutskottet

Enligt styrelsens arbetsordning har utnämnings- och belöningsutskottet bestått av styrelsens ordförande och vice ordförande, vilka styrelsen har valt bland sig för ett kalenderår åt gången.

Utskottet har haft i uppgift att bereda, planera och utveckla belönings- och utnämningssärenden som berört bolagets verkställande direktör, verkställande direktörens ställföreträdare och de direktörer som utsetts av bolagets styrelse. Utnämnings- och belöningsutskottets har framlagt förslag som styrelsen beslutat om.

År 2013 fungerade Pensions-Fennias styrelseordförande Pekka Sairanen som ordförande för utnämnings- och belöningsutskottet och som utskottsmedlemmar styrelsens vice ordförande Timo Vallittu och Heimo J. Aho. Utnämnings- och belöningsutskottet sammanträdde fem gånger och deltagandeprocenten var 100. Enligt förvaltningsrådets beslut betalades för utnämnings- och belöningsutskottets möten till styrelsens ordförande och vice ordförande ett mötesarvode på 500 euro per möte.

#### Revisionsutskottet

Revisionsutskottet har i enlighet med styrelsens arbetsordning bestått av tre medlemmar som styrelsen valt bland sig, varav en valts bland de styrelsemedlemmar som representerar arbetsgivarcentralorganisationerna och en bland dem som representerar löntagarcentralorganisationerna och en bland de övriga styrelsemedlemmarna. En person som hör till styrelsens ordförande

har inte kunnat inväljas i utskottet. Styrelsen har utsett ordföranden för utskottet.

Revisionsutskottet har haft i uppgift att följa upp bolagets ekonomiska ställning och rapportering samt att den interna kontrollen och riskhanteringen varit tillräckliga och ändamålsenligt ordnade, samt att behandla planer och rapporter i anslutning till den interna revisionen. Utskottet har rapporterat till styrelsen.

Som medlemmar i revisionsutskottet år 2013 fungerade verksamhetsledare Heikki Kauppi, direktör Jukka Ahtela och styrelseordförande Olavi Nieminen. Till medlem i revisionsutskottet i stället för Ahtela valdes direktör Jussi Mustonen från den 22 april 2013. Revisionsutskottet sammanträdde åtta gånger och deltagandeprocenten var 96. Enligt förvaltningsrådets beslut betalades för revisionsutskottets möten till utskottsmedlemmarna ett mötesarvode på 500 euro per möte.

## REVISORER

Pensions-Fennias ordinarie bolagsstämma valde år 2013 CGR Ulla Nykky och CGR Pekka Hietala till bolagets ordinarie revisorer samt till revisionssuppleant CGR Jenni Smedberg och CGR Pasi Hirvonen. Bolaget betalade till Ernst & Young Ab 102 052,00 euro i arvode för revision och 359 473,61 euro i arvode för tjänster som inte anslöt sig till revisionen.

## LEDNINGEN

### Verkställande direktören och ställföreträdaren för verkställande direktören

Verkställande direktören och ställföreträdaren för verkställande direktören har utsetts av styrelsen. Verkställande direktören har haft i uppgift att sköta bolagets löpande administration i enlighet med styrelsens anvisningar och direktiv. Verkställande direktören har ansvarat för att bolagets bokföring är lagenlig och att medelsförvaltningen varit ordnad på ett betryggande sätt. Det har ankommit på verkställande direktören att ge styrelsen och dess medlemmar sådana uppgifter som är nödvändiga för att styrelsen kunnat sköta sina uppgifter. Verkställande direktörens ställföreträdare har haft i uppgift att sköta arbetet som verkställande direktör när verkställande direktören varit förhindrad att utföra sin uppgift.

Verkställande direktören ska enligt lagen vara ansedd och ha god kännedom om arbetspensionsförsäkringsverksamhet, placeringsverksamhet och företagsledning. Verkställande direktören får inte vara medlem i bolagets förvaltningsråd eller styrelse. Lagen innehåller dessutom några andra specialkrav som gäller verkställande direktören.

Pensions-Fennias verkställande direktör fram till utgången av år 2013 var filosofie magister, SGF Lasse Heiniö (f. 1951). Heiniö är medlem i styrelsen för Arbetspensionsförsäkrarna TELA rf och i styrelsen för AEIP (the

European Association of Paritarian Institutions). Han har varit Pensions-Fennias verkställande direktör sedan den 1 juni 2001. Bolaget har inte haft någon ställföreträdare för verkställande direktören.

### Ledningsgruppen och placeringskommittén

Ledningsgruppen, som består av de direktörer som styrelsen utser, har biträtt verkställande direktören i bolagets operativa verksamhet och planeringen av verksamheten. Ledningsgruppen har bland annat deltagit i beredningen av ärenden i anslutning till bolagets strategi, budgetering och organisation för styrelsen.

I placeringskommittén har man behandlat de viktiga placeringsärenden som verkställande direktören fattar beslut om, samt berett förslag till placeringsbeslut och placeringsplan som styrelsen beslutar om.

## BESKRIVNING AV HUVUDDRAGEN INOM DEN INTERNA KONTROLLEN OCH RISKHANTERINGSSYSTEMEN I ANSLUTNING TILL DEN EKONOMISKA RAPPORTERINGSPROCESSEN

Pensions-Fennias ekonomiska rapporter har uppgjorts i enlighet med bokföringslagen och -förordningen, aktiebolagslagen och lagen om försäkringsbolag, vilka reglerar arbetspensionsförsäkringsbolagens bokföring och bokslut. I den ekonomiska rapporteringen har man iakttagit bestämmelserna i lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag, social- och hälsovårdsministeriets förordning om försäkringsföretags bokslut och koncernbokslut samt social- och hälsovårdsministeriets och Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar.

Pensions-Fennia har publicerat ett bokslut och en delårsrapport varje halvår i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar. Därtill har Pensions-Fennia publicerat en bokslutskommuniké över det andra och tredje kvartalet.

Vid bedömningen av Pensions-Fennias totala riskställning och risktäckningskapacitet har de viktigaste nyckeltalen utgjorts av solvenskapitalet i förhållande till ansvarsskulden (solvensnivå) och solvenskapitalet i förhållande till solvensgränsen i enlighet med bestämmelserna (solvensställning). Övriga betydande poster med tanke på den ekonomiska rapporteringen har varit avkastningskravet på ansvarsskulden, värderingen av placeringar och resultatet av placeringsverksamheten till verkligt värde.

Pensions-Fennias styrelse har haft totalansvaret för ordnandet av den interna kontrollen och riskhanteringen samt för värderingen av nivån på den interna kontrollen varje år. Denna värdering grundar sig på en redogörelse som uppgörs av bolagets interna revision. Styrelsen har godkänt bolagets riskhanteringspolicy som innehåller de allmänna riskhanteringsprinciperna. Styrelsen har varje år godkänt en riskhanteringsplan i anslutning till bolagets

ledning, vilken även innehållit de viktigaste riskerna i anslutning till placeringsverksamheten samt följt upp hur de angivna förvaltningsåtgärderna framskridit med hjälp av de rapporter och den slutliga redogörelse som tillställts den. Placeringskommittén har behandlat och godkänt placeringsenhetens riskhanteringsplan.

Som en del av placeringsplanen har styrelsen likaså varje år godkänt principerna för klassificering enligt den faktiska risken som avses i lagen om beräkning av solvensgränsen för pensionsanstalter och täckning av ansvarsskulden. Solvensgränsen som grundar sig på en klassificering enligt den faktiska risken har följts upp minst varje vecka av den oberoende riskövervaknings- och controllerenheten, som rapporterat om den till styrelsen varje månad som en del av den officiella rapporteringen. Klassificeringsvillkoren har granskats varje halvår och resultatet rapporterats via placeringskommittén till styrelsen. Klassificeringen av nya placeringar har rapporterats varje månad eller vid behov till placeringskommittén.

Den oberoende riskövervaknings- och controllerenheten har rapporterat till revisionsutskottet och bolagets ledningsgrupp om genomförandet av bolagets riskhanteringsplan varje halvår samt till styrelsen varje år.

Den systematiska bedömningen, mätningen, kontrollen och rapporteringen av riskerna som görs av en instans som är oberoende av placeringsenheten har i fråga om den totala riskställningen (solvens, allokering, placeringsintäkter och -kostnader, täckning, limiter) samt i fråga om avkastning och risker per tillgångsslag skötts inom den oberoende riskövervaknings- och controllerenheten. Bolagets styrelse har i regel varje månad rapporterat om placeringsverksamhetens mål och utfall, resultat, avkastningskontribution, placeringsallokering, solvensställning och täckning, risker, risker per tillgångsslag, derivat och deras användningsgrad samt compliance. De största riskkoncentrationerna har rapporterats till styrelsen varje kvartal. Intäkter av placeringsverksamheten, solvens och dess känslighet samt övriga viktiga nyckeltal har rapporterats till ledningen varje vecka, och vid behov till och med varje dag. Riskerna och avkastningen per tillgångsslag, inklusive derivat, har rapporterats till portföljförvaltarna och medlemmarna i placeringskommittén varje vecka. Därtill har man dagligen rapporterat om derivatpositioner och vissa risktal till portföljförvaltarna. Man har strävat efter att kontrollera riktigheten i rapporter genom regelbundna avstämningsrutiner, god yrkeskompetens samt genom ett nära samarbete och ett gott informationsutbyte mellan den oberoende riskövervaknings- och controllerenheten och placeringsenheten. Riktigheten av den ansvarsskuld som används vid beräkningen av solvensgränsen i system och bokslut har säkerställts av försäkringstekniken och bolagets aktuarie. Ansvarsskulden har uppskattats i den oberoende

riskövervaknings- och controllerenheten mitt under året och dess riktighet har säkerställts genom ett nära samarbete mellan försäkringstekniken och aktuarien. Värdet på placeringarna i bokslutet har fastställts på det sätt som anges i redovisningsprinciperna. Beträffande onoterade aktier, kapitalfonder, fastighetsfonder och fastigheter har den oberoende riskövervaknings- och controllerfunktionen säkerställt att marknadsvärdena är prissatta enligt avtalade principer. För att säkerställa riktigheten av värdepapperssystemets marknadsvärden och kreditklasser har den oberoende riskövervaknings- och controllerenheten tillämpat en regelbunden avstämningsrutin. Fastställandet av marknadsvärdena sker med ett tidsmässigt dröjsmål, men dess inverkan har varit liten.

Pensions-Fennias placeringskommitté har följt upp placeringsverksamhetens finans- och verksamhetsrisker. Då det gäller den riskrapportering som behandlas i placeringskommittén har den oberoende riskövervaknings- och controllerfunktionen ansvarat för de operativa riskrapporterna och analyserna per tillgångsslag som berört solvenskapital, täckning, avkastningar och allokering samt kapitalmarknadsinstrumenten. Fastighetsplaceringsenheten har ansvarat för riskrapporteringen i anslutning till fastigheter och företagsfinansieringsenheten för riskrapporteringen i anslutning till lån.

Sedan år 2009 har bolaget haft en compliance-funktion som integrerats som en del av organisationen på så sätt, att man för olika organisationsfunktioner har utsett personer som ansvarat för de åtgärder som compliance-funktionen förutsätter och rapporteringen av dem.

I bolagets affärsbokföring har räkenskapsperiodens periodiseringar och uppgifterna i huvudbokföringen gjorts på så sätt att de överensstämmer med delbokföringens system. Under räkenskapsåret har avstämningsrapporter gjorts varje månad. Bolaget har haft aktuella process- och arbetsbeskrivningar om den ekonomiska rapporteringen. Arbetssätten har förnyats genom att minska de manuella processerna och automatisera processer samt genom att skapa avstämningsfiler.

De exakta ansvarsskulden har räknats varje år. Under årets lopp har man gjort prognoser om ansvarsskuldens utveckling med hjälp av plock ur försäkringsbestånden i anställningsregistret, Pensionsskyddscentralens prognoser och försäkringstekniska analyser.

De operativa riskerna i anslutning till Pensions-Fennias ekonomiska rapportering har kartlagts regelbundet. De identifierade riskernas betydelse och sannolikhet har utvärderats i fråga om varje enskild risk.

Bolaget har haft en intern revision som administrativt har verkat under verkställande direktören och som rapporterat direkt till styrelsen. Den interna revisionens organisationsställning, befattningsområden, ansvar och behörigheter har fastställts i de verksamhetsanvisningar som godkänts av styrelsen. Pensions-Fennias styrelse

har varje år godkänt en verksamhetsplan för den interna revisionen.

### **REDOGÖRELSE FÖR AVVIKELSER FRÅN REKOMMENDATIONEN TILL BOLAGSSTYRNINGSKOD FÖR BÖRSNOTERADE BOLAG**

Pensions-Fennia har i tillämpliga delar följt koden för bolagsstyrning för börsnoterade bolag i Finland 2010 (Corporate Governance) på arbetspensionsförsäkringsbolaget. Avvikelserna från rekommendationerna i bolagsstyrningskoden har i huvudsak grundat sig på lagstiftningen om arbetspensionsförsäkringsbolag. Pensions-Fennia har avvikit från rekommendationerna i bolagsstyrningskoden enligt följande:

- Rekommendation 1: Kallelsen till bolagsstämma har enligt Pensions-Fennias bolagsordning publicerats två veckor före bolagsstämman i minst två dagstidningar som utkommer i Helsingfors, varav den ena är svenskspråkig.
- Rekommendation 4, 8, 11 och 12: Enligt lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag har valet av styrelseledamöter inte ägt rum på bolagsstämman, utan val har förrättats av förvaltningsrådet enligt det förfarande som anges i bolagsordningen. Lagen och bolagsordningen innehåller särskilda bestämmelser om styrelsens sammansättning i arbetspensionsförsäkringsbolaget. Å andra sidan har valutskottets förslag till medlemmar av förvaltningsrådet presenterats för bolagsstämman i kallelsen till bolagsstämma. Lagen och bolagsordningen innehåller också särskilda bestämmelser om förvaltningsrådets sammansättning, för vilket har redogjorts i kallelsen till bolagsstämma.
- Rekommendation 10: Enligt Pensions-Fennias bolagsordning har styrelsens medlemmar haft en mandattid på tre år. Syftet med bolagets verksamhet och det lagstadgade valförfarandet vid valet av styrelseledamöter har stött ett förfarande med en mandatperiod på över ett år. Styrelsens ordförande har valts för ett kalenderår åt gången.
- Rekommendation 9, 14, 15, 26, 29 och 32: Antalet oberoende medlemmar i arbetspensionsförsäkringsbolagets styrelse och dess utskott samt bedömningen av deras oberoende grundar sig på lagstiftningen. Sammansättningen av arbetspensionsförsäkringsbolagets styrelse och medlemmarnas behörighetsvillkor regleras i lag (lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag). I lagen ställs därtill speciella behörighetskrav med vilka man begränsar styrelsemedlemmarnas koppling till andra företag. Pensions-Fennia har varit skyldigt

att lämna in en utredning enligt Finansinspektionens bestämmelser om styrelsemedlemmarnas behörighet (tillförlitlighet och lämplighet) samt om att de i lagen ställda kraven som begränsar medlemmarnas koppling till andra företag uppfylls. Pensions-Fennias styrelse har kunnat bestå av personer som tillhört den operativa ledningen eller förvaltningen för Pensions-Fennias mest betydande kundföretag. Detta har anslutit sig till Pensions-Fennias bolagsform som ett ömsesidigt bolag. Närmare information om medlemmarna i förvaltningsorganen ges separat.

- Rekommendation 30 och 33: De uppgifter som ankommer på Pensions-Fennias styrelses utnämnings- och belöningsutskott fastställs i styrelsens arbetsordning och till uppgifterna har inte hört att bereda utnämnings- och belöningsärenden som gäller medlemmarna i styrelsen, utan denna uppgift ankommer enligt lagen på bolagets valutskott.
- Rekommendation 16, 35, 38 och 41: Aktier som innehas av en styrelseledamot eller en sammanslutning där han eller hon har bestämmande inflytande i, och på motsvarande sätt verkställande direktörens och ledningsgruppens aktieinnehav, har inte kunnat uppges, eftersom ett ömsesidigt arbetspensionsförsäkringsbolag inte har några aktier.
- Rekommendation 40: Bolagsstämman har inte beslutat om de arvoden som betalas för styrelse- och utskottsarbetet eller för grunderna för fastställandet av dem, utan beslutet har enligt lagen fattats av förvaltningsrådet, till vilken valutskottet överlämnat ett förslag.
- Rekommendation 42, 44–46: Har inte kunnat iakttas i fråga om aktierelaterade ersättningar, eftersom ömsesidiga arbetspensionsförsäkringsbolag inte har några aktier.
- Rekommendation 51: Pensions-Fennia har i tillämpliga delar iakttagit insiderreglerna på det ömsesidiga arbetspensionsförsäkringsbolaget.
- Rekommendation 55: Rekommendationen om presentationen av information har i tillämpliga delar med ovan nämnda avvikelser iakttagits på arbetspensionsförsäkringsbolaget.

## STYRELSEN

### Ordförande:

#### Pekka Sairanen

f. 1957, ekonomie magister  
verkställande direktör, Domus Gruppen Ab  
Medlem i Finlands Näringslivs före-  
tagardelegation, medlem i direktionen för  
Byggproduktindustrin RTT, ordförande för  
Snickeriindustrin rf, medlem i styrelsen för  
Skogsindustrin, vice ordförande i direktionen  
för Förbundet för finländskt arbete, medlem  
i familjeföretagsdelegationen vid Familje-  
företagarnas förbund, medlem i styrelsen  
för Ekonomiska informationsbyrån (TaT),  
medlem i styrelsen för Åbo handelskammare  
medlemskapet började 1.7.1998  
står i tur att avgå 31.12.2014

### Vice ordförande:

#### Timo Vallittu

f. 1953, folkskola  
ordförande, TEAM Industrieransernas  
fackförbund rf.  
Medlem i styrelsen för Finlands Fackför-  
bunds Centralorganisation FCC, medlem i  
Finnveras förvaltningsråd  
representant för löntagarorganisationerna  
medlemskapet började 1.1.2004  
står i tur att avgå 31.12.2015

#### Heimo J. Aho

f. 1949, diplomekonom, kommerseråd  
styrelsens ordförande, SKS Group Oy och  
SKS Groups dotterbolag  
Medlem i styrelsen för Elfvig Oy Ab,  
medlem i Finlands Näringslivs företagard-  
legation, medlem i Finlands Näringslivs  
valutskott och delegation, ordförande för  
Nordeas delegation, medlem i Familje-  
företagarnas förbunds delegation, medlem  
i garantiföreningen för Liikesivistysrahasto,  
ordförande för Linturantasäätiö, ledamot  
i delegationen för Helsingforsregionens  
handelskammare, medlem i Centralhan-  
delskammarens delegation, ordförande för  
stödstitfelsen för Helsingfors Handelshög-  
skola, ordförande för Teknikakademiens  
Näringslivsrad  
representant för arbetsgivarorganisationerna  
medlemskapet började 31.3.2009  
står i tur att avgå 31.12.2015

### Övriga representanter för arbets- marknadsorganisationerna:

#### Heikki Kauppi

f. 1955, diplomingenjör, MBA  
verksamhetsledare, Teknikens Akademiker-  
förbund TEK rf  
Medlem i styrelsen för AKAVA rf, vice  
ordförande i styrelsen för Förhandlingsor-  
ganisationen för högre tjänstemän FHT rf,  
ordförande för AKAVA rf:s pensionspolitiska  
arbetsgrupp  
representant för löntagarorganisationerna  
medlemskapet började 1.7.1998  
står i tur att avgå 31.12.2014

#### Jussi Mustonen

f. 1955, politices licentiat  
direktör, Finlands Näringsliv EK rf.  
Medlem i utredningskommissionen för  
inkomst- och kostnadsutveckling, medlem i  
styrelsen för Etlatiety Oy, medlem i styrelsen  
för EK-Tieto Oy, medlem i styrelsen för  
Skattebetalarnas Centralförbund  
representant för arbetsgivarorganisationerna  
medlemskapet började 1.1.2012  
står i tur att avgå 31.12.2014

#### Antti Rinne

f. 1962, juris kandidat  
ordförande, Fackförbundet Pro  
Vice ordförande för Tjänstemannacentralor-  
ganisationen STTK, medlem i styrelsen för  
STTK, medlem i arbetsutskottet för STTK:s  
styrelse, ordförande för styrelsen för Ar-  
betslöshetskassan Pro, vice ordförande för  
delegationen för Industrins Löntagare (TP),  
medlem i styrelsen för VVO-koncernen Abp  
representant för löntagarorganisationerna  
medlemskapet började 1.1.2006  
står i tur att avgå 31.12.2014

#### Jorma Turunen

f. 1956, diplomingenjör, eMBA  
verkställande direktör, Teknologindustri rf  
Medlem i förvaltningsrådet för Andelslaget  
Finlands Mässa, medlem i styrelsen för  
Sulava Oy, medlem i styrelsen för Teknolog-  
industrins 100-årsstiftelse  
representant för arbetsgivarorganisationerna  
medlemskapet började 19.3.2013  
står i tur att avgå 31.12.2015

#### Jukka Ahtela

(fram till 18.3.2013)

### Övriga medlemmar i styrelsen:

#### Eero Lehti

f. 1944, politices magister, kommerseråd,  
hedersdoktor (Vasa universitet), riksdagsle-  
damot  
Ordförande i styrelsen för Taloustutki-  
mus Oy, ordförande i styrelsen för Fennia  
Kapitalförvaltning Ab, ordförande i styrelsen  
för Eilakaisla Oy, medlem i Tekes direktion,  
medlem i styrelsen för Biohit Oyj, ordförande  
i styrelsen för Keravan Energia Oy, ordföran-  
de i styrelsen för Etelä-Suomen Energia Oy,  
ordförande i styrelsen för Insight Finland Oy  
medlemskapet började 1.7.1998  
står i tur att avgå 31.12.2015

#### Reija Lilja

f. 1954, Ph.D. The London School of  
Economics and Political Science  
(sammällsekonomi)  
forskningsdirektör, Löntagarnas  
forskningsinstitut  
Docent inom samhällsvetenskapliga fakulte-  
ten vid Aalto-universitetets handelshögskola,  
medlem i delegationen för kommunikations-  
förvaltningen  
medlemskapet började 1.1.2007  
står i tur att avgå 31.12.2013

#### Olavi Nieminen

f. 1952, optiker, utbildad i hållbar tillväxt  
styrelsens ordförande, Piiolset by  
Finnsusp Oy  
Ordförande för Företagarna i Finlands ar-  
betsmarknadsdelegation, medlem i styrelsen  
för Optikbranschen i Finland (OBF) och ord-  
förande för organisationens grossistutskott,  
medlem i familjeföretagsdelegationen vid  
Familjeföretagarnas förbund, medlem i dele-  
gationen för Egentliga Finlands ELY-central,  
ordförande för delegationen för läroavtals-  
verksamheten i Åbo  
medlemskapet började 1.7.1998  
står i tur att avgå 31.12.2013

### Suppleanter:

#### Antti Kuljukka

f. 1961, politices magister, eMBA  
verkställande direktör, Ömsesidiga försäk-  
ringsbolaget Fennia  
Medlem i styrelsen för Fennia Liv, medlem i  
styrelsen för Finansbranschens Centralför-  
bund, medlem i delegationen för Helsing-  
forsregionens handelskammare, medlem  
i Kadettkårens ekonomisektion, medlem i  
delegationen för Helsinki Mission, ordföran-  
de för Trafikförsäkringscentralen, medlem i  
styrelsen för Jägarstiftelsen, vice ordförande  
för Orienteringsstiftelsens delegation  
medlemskapet började 19.3.2013  
står i tur att avgå 31.12.2015

#### Mikko Merivirta

f. 1963, juris studerande  
styrelsens ordförande, Cafetering Oy  
Medlem i styrelsen för Finlands Näringsliv  
EK, medlem i Finlands Näringslivs fullmäk-  
tige och lagutskott, medlem i arbetsutskottet  
för EK:s företagardelegation, medlem i  
Arbetslöshetsförsäkringsfondens förvalt-  
ningsråd, ordförande för Turism- och Restau-  
rangförbundet rf  
representant för arbetsgivarorganisationerna  
medlemskapet började 1.1.2013  
står i tur att avgå 31.12.2015

#### Daniela Yrjö-Koskinen

f. 1971, ekonomie magister  
verkställande direktör, Novita Oy  
Medlem i styrelsen för Novita Oy, medlem  
i styrelsen för TMA Tekstiili ja Muotialat ry,  
medlem i styrelsen för Textil- och beklä-  
dnadsindustrin FINATEX rf  
medlemskapet började 1.1.2013  
står i tur att avgå 31.12.2015

#### Nikolas Elomaa (fram till 31.8.2013)

## FÖRVALTNINGSRÅDET

### Ordförande:

**Taisto Lehti**, f. 1945  
ordförande i styrelsen  
Oy Odensö Ab

### Vice ordförande:

**Jaana Ylitalo**, f. 1969  
första vice ordförande  
Servicefacket PAM rf

**Klaus Saarikallio**, f. 1955  
verkställande direktör  
Normek Oy

### Representanter för arbetsgivarorganisationerna:

**Tero Jussila**, f. 1958  
ekonomidirektör  
Maintpartner Group Oy

**Ville Laine**, f. 1970  
verkställande direktör  
Lojer Oy

**Heikki Nikku**, f. 1956  
verkställande direktör  
CGI Suomi Oy

**Terhi Penttilä**, f. 1972  
verkställande direktör  
Länsilinjat Oy

**Jukka Tikka**, f. 1953  
styrelsens ordförande  
Länsi-Savo Oy

**Pentti Virtanen**, f. 1964  
verkställande direktör  
FSP Finnish Steel Painting Oy

### Representanter för löntagarorganisationerna:

**Timo Korpijärvi**, f. 1962  
kommunikationschef  
Metallarbetarförbundet rf

**Håkan Nystrand**, f. 1955  
ordförande  
METO - Skogsbranschens Experter rf

**Markku Palokangas**, f. 1957  
direktör för industrisektorn  
Fackförbundet Pro

**Tuula A. Paunonen**, f. 1955  
huvudbokförare  
Länsi-Savo Oy

**Pertti Porokari**, f. 1964  
(fram till 22.4.2013)  
ordförande  
Nya Ingenjörssförbundet UIL rf

**Katja Veirto**, f. 1972  
chef för sociala frågor  
Finlands Fackförbunds Centralorganisation  
FFC rf

### Övriga medlemmar i förvaltningsrådet:

**Jussi Järventaus**, f. 1951  
verkställande direktör  
Företagarna i Finland rf

**Pertti Karjalainen**, f. 1969  
verkställande direktör  
Attendo Finland Oy

**Olavi Kaukonen**, f. 1956  
verkställande direktör  
A-klinikkasäätiö

**Pertti Kauppinen**, f. 1952  
(22.4–1.9.2013)  
verkställande direktör  
Espotel Oy

**Tapio Kuittinen**, f. 1959  
verkställande direktör  
Tiger Stores Oy

**Kalle Kujanpää**, f. 1969  
ekonomidirektör  
Finn-Power Oy

**Tauno Maksniemi**, f. 1959  
verkställande direktör  
RTK-Palvelu Oy

**Reijo Mesimäki**, f. 1960  
verkställande direktör  
TNS Gallup Oy

**Antti Peltonen**, f. 1954  
verkställande direktör  
Kolster Oy Ab

**Kyösti Pöyry**, f. 1952  
verkställande direktör  
Paperinkeräys Oy

**Pekka Rantamäki**, f. 1953  
koncernchef  
Teknos Group Oyj

**Ansu Saarela**, f. 1978  
ekonomidirektör  
Bauhaus & Co Kb

**Janne Ylinen**, f. 1975  
verkställande direktör  
Kokkolan Halpa-Halli Oy

## REVISORER

### Ordinarie revisorer:

**Pekka Hietala**  
CGR

**Ulla Nykky**  
CGR

### Revisorssuppleanter

**Pasi Hirvonen**  
CGR

**Jenni Smedberg**  
CGR

## LEDNINGSGRUPPEN

### Lasse Heiniö

verkställande direktör  
f. 1951, filosofie magister, SGF  
*Medlem i styrelsen för Arbetspensionsför-  
säkrarna TELA rf, medlem i styrelsen för  
AEIP*  
Medlem i ledningsgruppen sedan 1998

### Matti Carpén

vice verkställande direktör  
kundrelationer, försäkringar, pensioner och IT  
f. 1960, diplomingenjör  
*Medlem i styrelsen för Tieto Esy Oy, medlem  
i styrelsen för Arek Oy, ordförande för Tek-  
niska Akademikerförbundets ekonomiutskott,  
ordförande för ekonomikommisionen vid  
Aalto-universitetets studentkår*  
Medlem i ledningsgruppen sedan 2004

### Mika Ahonen

direktör, juridiska ärenden, planering och  
kommunikation  
f. 1967, juris kandidat  
Medlem i ledningsgruppen sedan 2008

### Eeva Grannenfelt

direktör, placeringar  
f. 1958, ekonomie magister, CEFA  
*Medlem i styrelsen för SEB Sijoiusrahasto  
Suomi Oy, medlem i styrelsen för Nanten  
Oy, medlem i styrelsen för AinaCom Oy,  
medlem i styrelsen för Aina Group Oyj, med-  
lem i styrelsen för stiftelsen för Helsingfors  
ekonomistuderande, medlem i kapitalpla-  
ceringsutskottet vid Stiftelsen för diabetes-  
forskning, medlem i Helsingfors universitets  
studentkårs placeringsutskott, medlem i  
Konstuniversitetets placeringskommitté*  
Medlem i ledningsgruppen sedan 2002

### Irmeli Heino

direktör, ekonomi och HR  
f. 1951, ekonomie magister  
Medlem i ledningsgruppen sedan 1998

### Mikko Karpoja

direktör, aktuariefunktionen och intern  
revision  
f. 1962, politices magister, SGF  
Medlem i ledningsgruppen sedan 2007

### Sarianne Kirvesmäki

direktör, oberoende riskövervakning och  
controllerfunktionen  
f. 1966, NaK, MBA  
Medlem i ledningsgruppen sedan 2013

### Utvidgad ledningsgrupp, i vilken även följande direktörer hör

### Tom Kurtén

försäljningsdirektör, kontakter till före-  
tagskunder och samarbetspartners  
f. 1960, grundexamen i juridik

### **Kaj Laaksonen**

direktör, kontakter till storkunder och mäklare  
f. 1949, diplomingenjör, BBA  
*Medlem i styrelsen för yrkeshögskolan  
HAAGA-HELIA, medlem i styrelsen för Helmi  
Liiketalousopisto*

### **Aaro Mutikainen**

informationsförvaltningsdirektör  
f. 1962, MML, MBA  
*Suppleant i styrelsen för Tieto Esy Oy*

### **Timo Stenius**

direktör, fastighetsplaceringar, kapitalfonder  
och företagsfinansiering  
f. 1956, diplomingenjör  
*Medlem i styrelsen för Amplus Oy, medlem  
i styrelsen för Probus Holding Oy, medlem i  
styrelsen för Exilion Oy, ordförande i styrelsen  
för Tyvene Oy, medlem i styrelsen för KTI Oy,  
ordförande i styrelsen för RAKLI ry*

### **Jyrki Varjonen**

tj.f. överläkare, prövningsfunktionen  
f. 1967, med. lic., specialläkare i psykiatri

## **SAKKUNNIGLÄKARE**

### **Timo Honkanen**

sakkunnigläkare  
med. lic., specialläkare i invärtesmedicin,  
specialkompetens i försäkringsmedicin

### **Liisamari Krüger**

specialistläkare  
med.lic, specialistläkare i fysiatri

### **Tapio Ropponen**

specialistläkare  
med. lic., SVM, företagsläkare,  
specialkompetens i försäkringsmedicin

### **Jyrki Varjonen**

tj.f. överläkare  
med.lic, specialistläkare i psykiatri

## **ANSVARIG FÖRSÄKRINGS- MATEMATIKER:**

### **Mikko Karpoja**

politices magister, SGF

## **FÖRHANDLINGS- DELEGATIONER**

### **DELEGATIONEN FÖR PENSIONSÄRENDEN**

#### **Ordförande:**

#### **Jyrki Varjonen**

tj.f. överläkare  
Pensions-Fennia

#### **Timo Honkanen**

sakkunnigläkare  
Pensions-Fennia  
sakkunnigmedlem

### **Inka Douglas**

jurist  
Tjänstemannacentralorganisationen STTK rf

### **Ralf Forsén**

vicehäradshövding  
Teknikens Akademikerförbund TEK rf

### **Mika Poikolainen**

arbetskyddssekreterare  
Metallarbetarförbundet rf

### **Mikko Räsänen**

ombud  
Finlands Näringsliv EK

### **Riina Simonen**

socialsekreterare  
Trä- och specialbranschernas förbund

### **Markus Äimälä**

vicehäradshövding  
Finlands Näringsliv EK

## **DELEGATIONEN FÖR DE FÖRSÄKRADE**

#### **Ordförande:**

#### **Jukka Mandelin**

personaldirektör  
Kempfi Oy

#### **Esa Henriksson**

busschaufför  
Länsilinjat Oy

#### **Maarit Huuhka**

bokförare  
Laitilan Tilikiinteistö Oy

#### **Miia Jauhainen**

säljare  
H&M Hennes & Mauritz Ab

#### **Jarkko Jokinen**

testare  
Kempfi Oy

#### **Juha Järvenpää**

kontaktchef  
Vattenfall Verkko Oy

#### **Elina Kassinen**

inköpare  
Maintpartner Oy

#### **Jari Kauppinen**

produktionsmekaniker  
Hella Lighting Finland Oy

#### **Lassi Kirjavainen**

stenarbetare  
Tulikivi Oyj

#### **Markku Manninen**

socialterapeut  
Espoon A-klinikka

#### **Päivi Murto-Koivisto**

röntgenskötare  
Läkarcentralen Aava Ab

### **Eija Mäkelä**

livsmedelsarbetare  
Juustoportti Food Oy

### **Jari Nevalainen**

expert  
CGI Suomi

### **Jaana Niittyviita**

sprutglaserare  
Tulikivi Oyj

### **Harri Nikulainen**

försäljningschef  
Libris Oy

### **Matti Perttula**

lagerarbetare  
Teknos Oy

### **Helena Saarinen**

prissättningsfaktor  
Libris Oy

### **Jari Salminen**

kemist  
Teknos Oy

### **Kai Väliatalo**

glaslagerskötare  
Domus Gruppen Ab

## **STORKUNDSDELEGATIONEN**

#### **Ordförande:**

#### **Antti Aho**

verkställande direktör  
Läkarcentralen Aava Ab

#### **Vice ordförande:**

#### **Virpi Holmqvist** (fram till 31.10.2013)

ekonomidirektör  
Attendo Finland Oy

#### **Raimo Anjala**

CFO  
Teknos Group Oy

#### **Leif Enberg**

styrelsens ordförande  
Oy Mapromec Ab

#### **Kimmo Fischer** (fram till 30.4.2013)

verkställande direktör  
Sito Oy

#### **Tony Friis** (från 1.5.2013)

direktör  
Dressmann Oy

#### **Jarmo Halonen**

verkställande direktör  
Elecster Oyj

#### **Repe Harmanen**

verkställande direktör  
Solteq Oyj

#### **Marjut Haverinen** (från 1.5.2013)

ekonomidirektör  
Raskone Oy



**Nanna Hietala**  
ekonomidirektör  
MSK Group Oy

**Markku Holm**  
verkställande direktör  
RTV-Koncernen

**Tauno Jalonen**  
styrelsens ordförande  
Helmi Liiketalousopisto Oy

**Reijo Jokela**  
verkställande direktör  
Suomen Broiler Oy

**Erkki Kaijasilta**  
styrelsens ordförande  
T-Drill Oy

**Jouko Karttunen**  
verkställande direktör  
Tiliaktiiva Oy

**Pertti Kauppinen** (fram till 30.4.2013)  
verkställande direktör  
Espotel Oy

**Kimmo Kedonpää**  
verkställande direktör  
Pipelife Finland Oy

**Antti Kemppi**  
styrelsemedlem  
Kemppi Oy

**Esko Keskinen**  
direktör  
Teknologiindustrin rf

**Kalle Kujanpää** (fram till 30.4.2013)  
ekonomidirektör  
Finn-Power Oy

**Aarni Kuorikoski** (från 1.5.2013)  
verkställande direktör  
Blue Media Oy

**Timo Leinonen** (fram till 30.4.2013)  
ekonomidirektör  
Ixonos Oyj

**Kimmo Mannila** (fram till 30.4.2013)  
landsdirektör  
Dressmann Oy

**Juha Martikainen**  
verkställande direktör  
Teknikum Oy

**Ulla Matsi-Koistinen**  
styrelsemedlem  
Taloustutkimus Oy

**Reijo Mesimäki** (fram till 30.4.2013)  
verkställande direktör  
TNS-Gallup Oy

**Martti Paunu**  
verkställande direktör  
Väinö Paunu Oy

**Antti Peltonen** (fram till 30.4.2013)  
verkställande direktör  
Oy Kolster Ab

**Heikki Pesu**  
verkställande direktör  
Are Oy

**Markus Pikka** (från 1.5.2013)  
verkställande direktör  
Proffice Finland Oy

**Aki Puska**  
vice verkställande direktör  
Rinta-Joupin Autoliike Oy

**Sampo Päälysaho**  
verkställande direktör  
Clas Ohlson Oy

**Antti Rantalainen**  
styrelsens ordförande  
Rantalainen Oy IA International

**Juha Rostedt**  
verkställande direktör  
Canncolor Oy

**Ansu Saarela** (fram till 30.4.2013)  
ekonomidirektör  
Bauhaus Oy

**Merja Saurus** (från 1.11.2013)  
ekonomidirektör  
Attendo Finland Oy

**Pentti J. Siikarla**  
verkställande direktör  
Yrittäjien Oikeussuoja Oy

**Antero Sirkka** (från 1.5.2013)  
verkställande direktör  
Kiitokori Oy

**Kaj Ström**  
styrelsens ordförande  
Oy Motala Ab

**Kimmo Suupohja**  
verkställande direktör  
Hella Lighting Finland Oy

**Seppo Suuriniemi**  
styrelsens ordförande  
Lojer Oy

**Mikael Swanljung**  
styrelsens ordförande  
Picnic Finland Oy

**Matti Toivanen** (från 1.5.2013)  
verkställande direktör  
Oy Kuehne + Nagel Ltd

**Esko Torssonen** (fram till 30.4.2013)  
verkställande direktör  
Suomen Kiitoautot Oy

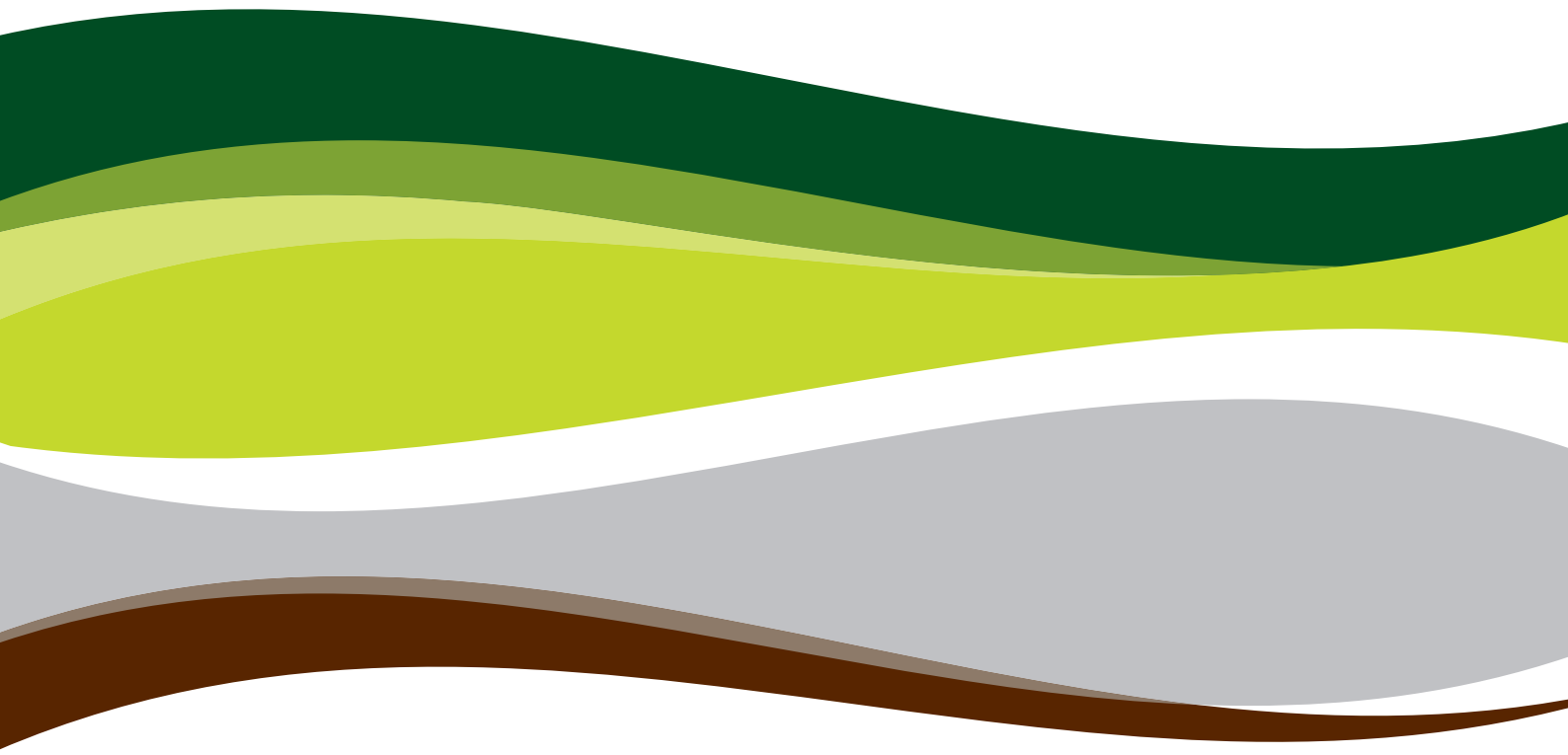
**Visa Vainiola** (fram till 30.4.2013)  
verkställande direktör  
Proffice Finland Oy

**Heikki Vauhkonen**  
verkställande direktör  
Tulikivi Oyj

**Göran Weber**  
verkställande direktör  
Selecta Oy

**Ari Viinikkala** (från 1.5.2013)  
verkställande direktör  
Vaahto Group PLC Oyj

**Olli Vilppunen**  
verkställande direktör  
LSK Electrics Oy



Pensions-Fennia och LokalTapiola Pensionsbolag bildade ett nytt arbetspensionsbolag.  
Från ingången av år 2014 bildar vi tillsammans Ömsesidiga Arbetspensionsförsäkringsbolaget Elo.  
[www.elo.fi](http://www.elo.fi)